

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

„Müvelt nyugat.”

Budapest, december 21.

(K.) A müvelt nyugat mintha egy kicsit tulságosan is ki volna már müvelve. Mi vadak és barbárok egy-két-kilenc megdöbentő tünet miatt még nem hagyunk fel a csudálattal s tovább is úgy néztünk a müvelt nyugat felé, hogy onnan jön minden, ami szép, ami jó, ami okos, ami követendő példa. Hogy Angliában esztendőekkel ezelőtt a legutalatosabb erkölcsi sebek fakadtak fel, s alig hagytak egy tiszta foltot a nagy sziget társadalmi mappáján, arra ugyan megcsóváltuk a fejünket, de azt mondtuk: kivétel. Hogy Franciaországban kitért a Panama-botrány s fölcsapott a legmagasabb csucsig, arra megint csak a szegény fejünket csóváltuk, de azért tovább is rendületlen csudálattal néztünk a müvelt nyugat felé. A Panama is kivétel. Már az olasz Panaminón jóformán meg se ütköztünk. Még tréfálkoztunk is a kis Olaszországon, hogy már csak ő sem adja alább Franciaországnál. Mi az a Panamino? Azért a müvelt nyugat mégis csak müvelt nyugat, mintahogy mégis bunda a bunda. S mi vadak és barbárok ábitattal fordultunk arccal a müvelt nyugat felé.

S most mégis úgy tetszik, hogy a müvelt nyugat tulságosan is ki van már müvelve. Anglia, Franciaország és Olaszország mellé odaállott negyediknek Németország is. Hogy melléje állott? Nem. Tullicítálta őket. Föléjük került. A német náción alapos náción s ha csinál valamit, az nem lehet félmunka. Más nemzetnek elég volna a Sternberg-pör, mely még be sincs fejezve s melynek tanúsága arról regél, hogy a német adminisztrációba a legfelsőbb emeletéig belevette magát a rothadás. Kompromittálva van a rendőrség leg-

kisebb detektívjétől kezdve, gyanusítva az egész igazságszolgáltatás, föl egészen a lipcei főtörvényszékig. Ez a csinos apparátus meglepő együttérzéssel tudott szolgálatába szegődni egy ruénak, aki a millióiaval gyalázatos kedvteléseket kergetett. Az erkölcsi és adminisztratív rothadásnak olyan megdöbentő elharapódzásáról rántotta le a leplet ez az egyetlen pör, hogy más náción néhány esztendőig párnákba furná a fejét s legalább is eltakarná egy időre az arcukat. Nem ugy a német náción. Az alapos. A Sternberg-pör iszap-hullámai még nyaldossák a német igazságszolgáltatás legmagasabban fekvő erődeit s most hörtönbe kellett hurcolni egy csomó bankárt, köztük a császárné udvari bankárját is, mert kiderült, hogy azzal is gyalázatos játékot tudtak üzni, amihez a kétségnek még az árnyéka sem férhetett. A legbiztosabb értékek, a záloglevelek váltak kezeik között értéktelenné. Jelzálogbankok hihetetlen szédelgése a legujabb botrány. S szegény vadak és barbárok esze megáll. Ha részvénytársaságok részvényei vesztik az értéküket, az is szomorú. De marad valami megnyugtató: a részvényekben való hit és bizalom nem születik az emberekkel és ezt a hitet és bizalmat nem is töltik az emberek fejébe a tudomány fölcsérével. De hogy záloglevelek veszítsék az értéküket! Hogy már jelzálogbankok záloglevelei se legyenek biztos papírok! Ezt a gyámoltalan világ számára annak a nációnak kellett föltálatnia, melyhez a puskapor föltálatásának dicsősége is fűződik.

A német jelzálogbankok botránya rettenetes kiegészítése a rothadás ama processzusának, mely Németország fölött az egész világot megdöbentette. Ha a Sternberg-pör az erkölcsi és adminisztratív rothadás tüneteit tárta föl, csunya gőzébe foglalván a legkiseb-

beket és legnagyobbakat: a berlini bankárok skandaluma most már a gazdasági rothadást mutatja és hogy itt se hiányozzék az iszap-hullámok megdöbentő magassága, az egyik bankár, a legfőbb gonosztevő: a császárné bankára. Szédítő romlottság az erkölcsökben, az adminisztrációban és még a gazdasági életben is. Mindent és mindenkit lefőzött Németország, lefőzte az ördögök ördögének fantáziáját is. Nem fogható hozzá se Panama, se Panamino, semmi. Milyen kicsi baj ebben a katasztrófában a záloglevelek értékének megcsappanása, vagy akár teljes megszűnése! Hiszen abban is megrendült a bizalom, amiben megrendülnie mesének tetszett volna még tegnap is. Milyen német papirokban lehessen ezután még hinni, ha már a záloglevelek sem elég biztosak? Mi szilárd ott, ha a záloglevél biztonságja sem az? A gazdasági rothadásnak ez a szertelen nagysága kihatásában még nagyobb baj, mint pillanatnyi jelentőségében. Nem az a legnagyobb veszteség, ami vagyonban elpusztult, hanem az, ami a bizalomból meghalt, tönkrement. S ilyen lehetetlen züllésről abban a Németországban hull le a fátyol, mely ifju energiájával, jól használt erejével, óriási tudásával és imponáló akaratával nemcsak nekünk, vadaknak és barbároknak, de már-már az egész világnak állott modellt. Hát ezekhez a rettenetes sebekhez mi az, ami Magyarországot valaha fölláztatotta? Nálunk a be nem igazolt és be sem igazolható gyanu gyerekség volt ahhoz képest, amit Németország rettenetes valóságnak produkált. A magyar száj nem tudott olyan rossz lenni, amilyen rossz a német szív és a német agy. Mi még gyanusítani se tudunk úgy, mint a német *cselkekedni*. Pedig hát tudnánk egy kissé gyanusítani!

Valóban: ragyogó elszigeteltség ez a

TARCA.

Vörös férfi, szöke leány.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Krúdy Gyula.*

Tudjátok is ti, milyen a téli éjjel! Nagy városban és kis falukban, ha leszáll az est, világozást gyujtanak, az ajtókat bezárják s az arany-szemű éjmadarat, amely szárnyshintásával lever a gyenge havat a merov fák galjairól, csak mi, bolyongók halljuk kiáltani. Ha felül a vonatra s elmegy éjt, szilaj feketeséget és eserfaerdőket keresni és süvöltő szelet, ami az ukrániai pusztákról jön tán a Kárpátok valami szakadékán, akkor egy vörös, magányos házhoz érsz a fensikon. A köcsisok erre oroszosan hajtanak, három lovacskával és imádsággal. Így tél elején — a csudás és vad havak felhői még csak gyülekeznek a hegyek között — dércsipe sárga völgyeken, sárga és komor fák között nyargalnak a lovacskák. Fejed álmódzva hajtod hátra a szalmán. A mély uton lovagok nyargalnak keresztül ködből s málázva hallod a farkas üvöltését az erdő mélyéből, míg jobbkedzet fegyvered nyugtatod.

Tél van, de a hó még nem esett le. A fensikon egyszerre megpillantod a vörös házat, hol barátod lakik, egy vén kutyakévdő doktor. Az erdő elmaradt, farkasok, favigók, rókák a mélyben kergetik egymást a bozontos eserjék között. Tél van, nagy téli esend van, senki se lakik a mezőn; a boeskoros rutén kunyhójában feleségét ölelgeti, így mulik el tele. Késő tavasszal ha névtelen sárga virágok ellepik a fekete sovány mezőt, a faházakból — megannyi földrerakott fecskéfészekből — a kis bornyukat a vásárra ve-

zeti a rutén, míg egyenes dereku, kékszemű, szöke felesége keresztelő végett papjához megy. Ahogy a névtelen sárga virágok ellepik a kopár mezőt, a sárga virágok közé úgy kerülnek játékos gyerekek. A temetőben is sárga virág nyílik ilyenkor. Amíg a lovacskák nyargaltak, folyton-folyvást azon gondolkoztam, hogy milyen nagy a teremtő ereje. Lám, itt a girbe-gurba, szomorkás, keserves és inarogant férfiak közé egyenes dereku, gömbölyű térdű asszonyokat küldött.

A fensikon magányosan állott a doktor háza; vörös volt, mint lakója, amolyan dércsipe, fakó és szökesébe hajló. Vörös kuvasz ugatott a tornácán. Öreg gazdasszony tipegett ki, kötényébe törülgetve kezét, míg a doktor falusi szokás szerint nagyot kurjantva jött ki a házból. A görbehátú kocsis felállt az ülésben és levette rongyos sapkáját.

A doktor, Dömjén Ottó, lehetett harminc éves, lehetett negyven: ezeknél a szöke-vörhenyeges férfiaknál könnyen csalódni az éveken. Szikár, esontos, nyurga ember volt, csak a nyaka volt vastag. Göndörkés haját ábrándos-módrá fésülte föloldalra és kis bajuszát gyengén megcsavarintotta. Mért nem házasodik meg az ilyen ember?

Este pálinkáztunk, teáztunk, megint pálinkáztunk, megint teáztunk. „Tudod itt az orosz szokások járnak, közel vagyunk Oroszországhoz,” mondta mentegetőzve Dömjén. A cigarettái vastagok voltak és aranyosak, amilyeneket az államtanácsosok szívnak Moszkovában. A doktor sokáig ült egy mély karosszékekben, majd felkelt és a diványra feküdt. Hirtelen rám nézett és fojtott hangon megszólalt:

— Ugy-e, csendesesen élünk?

— Nagyon csendesesen.

Dömjén a cigarettáját szívta és olyan halkan

beszélt, mint azok az emberek, akik elszoktak attól, hogy a saját hangjukat hallják:

— Így jó: csöndesen. Így legalább soká tart. Egyszer egy oláh asszonyt gyógyítottam meg egy messzi városban. Erre a környékre való szolgálója volt, az diesért neki s így magához hívott. A betegeskedő vén asszonyok, ha módjukban volna, a pokolból is elhívnák az ördögöt, hogy egészségüket visszaadja. Tehát azt kérdezte tőlem, hogy igazán itt lakom-e ezen istenverte vidéken? Feleltem, hogy igen. Erre azt ajánlotta, vegyem el feleségül, van tiz juhnyája, ménese, földje, háza...

Dömjén a levegőbe bámult és úgy mondta: — De nem is volt olyan vén... Az ördög vigye el a dolgát, ezeket az asszonyokat, ha az ember nem szereti, mindjárt vénnek látja. Csak-hogy szemöles volt a nyakán. Husz év előtt imádtam volna ezt a szemölesöt — talán, de mikorra én megismertem, szakállá nőtt.

Dömjén nevetett s ujra nagyot hallgatott.

Éjfél felé járt.

— Nem feksznék le? — kérdeztem.

Dömjén intett a kezével. Figyelt valami külső zajra, amit csak ő hallott. Felugrott a diványról:

— Itt vannak, mondta.

Kocsizörgés hallatszott a ház előtt.

— Elfelejtettem tán mondani, hogy vendégeim lesznek. Két lány...

— Két lány? — így kiáltottam és nevettem.

— Csitt, szólt a doktor és elpirult. Az unokánővéreim a nénjükkel.

Kiment a házból.

Két leány jött be, meg egy öreg asszony. A doktor velük és még mindig elpirulva rám

mienk. Mi hajszoljuk a seprőt s másoknál van a szemét. Mi emlegetjük a purifikálást s másokat vet föl a piszok. Mi nézünk csodálattal a művelt nyugat felé s a művelt nyugat figyelmeztet minket, hogy csodáljuk inkább magunkat. Vadak és barbárok: de mennyivel különbek vagyunk mégis a szelideknél, a civilizáció csucsánál! Oh, nem kell magunkat szégyelnünk. Ambár az is igaz, hogy dicsekedésre vagy elbizásra sincs okunk. Mert amott a művelt nyugaton a fény is akkora, mint az árnyék s ha nagyok az ő büneik, de nagyok és vakítók az erényeik is. Ezekre az erényekre törekedni kell, egy kis hálát adván az egzeknek, hogy a büneik következtét rajtuk tanulmányozhatjuk s nem magunkon. Mert mégis csak művelt az a nyugat, ha egy kicsit tulságosan is ki van már művelve. Illik tőle tanulni. És rajta is. . . .

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, december 21.

A főrendiház ma végzett azokkal a törvényjavaslatokkal, amelyeket a képviselőház legutóbb elítélt. Az első az *indemnity* volt, amelyről gróf Zichy Nándor, mint az utóbbi években rendszeresen, fölvetette a bizalmi kérdést és megtagadta a felhatalmazást, a már nem ismeretlen okokból. Széll Kálmán miniszterelnök egy pompás rögtönzéssel állította szembe a maga liberális politikáját a felekezeti politikával. *Wlassics* Gyula pedig gróf Zichynek azt a vádját utasította vissza, hogy a kormány a katolikus kongresszus irányában nem volt előzékeny. Gróf Zichy Nándor ezután egy kis hárszabályvitát provokált azzal, hogy újra fel akart szólni, amit persze gróf Csáky Albin elnök nem engedett meg, hanem előzékenyen felkínálta neki a személyes kérdés címén való felszólalást.

— Hamis lobogó alatt nem beszélék! — dohogott idegesen a néppárt ősz vezére. És nem beszélt. A méltóságos Ház pedig megszakította az indemnitást.

A két *katonai* javaslatnál báró Frónay Dezső, a függetlenségi párt egyetlen főrendi tagja vette át az oppozíció szerepét a néppárt vezérével. A szelsőháli megszokott gravámenjeit hozta fel, de az ő érdekes egyénisége ezen a kitaposott csapáson is tudott érdekeset produkálni. Széll Kálmán miniszterelnök verte vissza a kemény támadást nagy sikerrel és nem siker nélkül szekundált neki *Gromon* Dezső államtitkár, aki beteg miniszterét helyettesítette. Több felszólalás nem volt és a főrendek mind a két javaslatot megszavazták. Az elnök ünnepi szerencsekívánataival fejeződött be az ülés.

A főrendiház ülése december 21-én.

— Kezdeté délelőtt 11 órákor. —

Elnök: gróf Csáky Albin.
A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Cseh Ervin, Darányi Ignác, Pósz Sándor, Hegedűs Sándor.

Elnök bejelentí, hogy gróf Pálffy-Daun Nándor Lipót elhunyt.

Császáka György kalocsai érsek: Indítványozza, hogy a főrendek a miniszterelnök útján juttassák szerencsekívánataikat az új év alkalmából a királyhoz. (Eljenzés.)

(Indemnity.)

Gróf Zichy Nándor nem szavazza meg az indemnitást mert nem fél attól, hogy szavazata a kormány működését megakasztaná, másrészt azért sem, mert nincs bizalommal a kormány iránt. Az úr, mely szöveget a kormány politikájától elválasztja, oly nagy, hogy azt bizalom által elhidalni lehetetlen. Azt hitte, hogy a jelen kormány működése alatt az ország bajai orvosoltatnak. Azonban esáodott, mert azt látja, hogy az ország terhei nagyobbodtak és a segélyiörások pedig apadtak. Gazdasági válságok tűnkrítették a földművelő népet, a kormány pedig segíteni rajtuk nem tud. De főleg azért bizalmatlan a kormány iránt, mert intézkedései a katolikus egyház ellen irányulnak. O felsége egybehívata a katolikus kongresszust; három év telt el azóta, de a kormány egy szóra sem melltotta azt. Pedig itt a liberális katolikusok vannak többségben. Mi volna, ha néppártiak képeznék a többséget? A kormány nem is iparkodik a katolikusok ságó seibeit orvosolni s ezért nem fogadja el az indemnitást.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nagyméltóságú elnök úr, méltóságos főrendek! Az előttem szözlött nagyméltóságú urnak felszólalása, amelyivel megmotíválta azt az álláspontot, amelyből ezt a törvényjavaslatot megítéli pár megjegyzésre készlet, hogy a magam részéről kimutassam, vagy legalább kimutatsni igyekkezem és megkísértem, hogy nem találok azt a bizalmatlanságot az állam és az ország szempontjából megokoltakkal azokkal, amikkel ő nagyméltósága azt megokolni most szives volt.

Ami mindenekelőtt a bizalmatlansági, vagy a bizalmi kérdést illeti enád a törvényjavaslatnál, hát én inkább abban a rézetben vagyok, hogy az indemnitási törvény, vagyis azon törvény, amely semmi egyéből nem szól mint arról, hogy miután a törvényhozás kellő időben és a törvény által rendelt időben nem volt képes vagy nem képes megszavazni a költségvetést, gondoskodás történjék arról, hogy az állam gépezete sem ne akadon, a kiadások megtéte-hessenek és a bevételek szedethessenek, nem alkalmas soha sem a bizalom, vagy a bizalmatlanság kérdésének felvetésére; nem tartottam alkalmasnak erre sem mint miniszterelnök, sem egész hosszú parlamentáris életemben és mindig ezen álláspontot vitatom és vitattam 1868-ban és 69-ben is.

Mindenek dacára a parlamentáris praxis ezen utat nem követte, hanem ezen törvényjavaslatnál a bizalom és bizalmatlanság kérdését mindig fölvetette; pedig hiszen minden kérdés alkalmas erre és bármikor lehet a bizalom kérdését fölvetni a parlament működésében és az angol praxis azt mutatja, hogy ott, a parlamentarizmus igazi hazájában, soha sem a budget tárgyalása nyújtott a bizalom, vagy a bizalmatlanság kérdésének fölvetésére alkalmat, hanem mindig más

kérdés, mert minden nap föl lehet azt vetni. De hát a mi praxisunk így hozza magával, én annak megadom magamat.

O nagyméltósága megokolja bizalmatlanságát azzal hogy igen nagy az úr közte és ezen kormány között; hitte, hogy ezen úr áthidalható lesz, hogy azon szakadás, mely nézet szerint az ország egy részének és a kormánynak fellegása közt lenörög, át lett bidalható s a reményében esáodott. En nagyon sajnálom, hogy ő nagyméltósága bennem esáodott, de arról nem tehetek. En azon naptól fogva, amidőn ezen székelt elfoglaltam, világosan, határozottan megjelöltem programom, politikám irányelveit, céljait, motívumait, sőt eszközeit is. En világosan megmondottam, mit akarok, mit vallok, hogy ezen szabadelvű irányít, amelynek ezen ország az évszázad legelejen, 25 éves küzdelmekből kiindulva, közzöni fejlődését, haladását és nézetem szerint, má államiságát, én a magam politikája integráns részének vallom és ezen irányban haladok.

Soha senki sem tételezheti fel rólam, hogy ezen irányzatnak, ezen elveknek, ezen doktrinának régi, nagy, 48 előtti, 25-41 48-ig lefolyt vívmányait, küzdelmeit, tanait nem szívtam megamba, mióta csak politikailag gondolkozni tudok; ezen iránynak hódoltam, ezen iskolának tanait vallottam és programomban ezen eszméket hirdtettem. Es én az maradok, aki voltam, az vagyok, aki voltam és az leszek aki vagyok. En nem változtam és ha ő nagyméltósága bennem esáodott, én tisztelettel veszem esáodását tudomásul, de nem tehetek róla; rezignációval fogadom, de a magam részéről nem tartom ezen szempontot megokoltnak.

O nagyméltósága azt mondja, hogy ezen kormány üldözi az ország katolikus nagy többségét és hogy tovább nem volna szabad ebben az irányban haladni. Hát kérem, annak az oka, a miért én ezt nem fogadom el és a miért nem tartom helyesnek ezt a tételt, abban van, hogy mi kiindulási pontunkban igen különbözőnek egymástól.

En azt tartom, hogy az állam kormányzatának a vitélet, az állam kormányának a politikáit nem vallási és az egyik, vagy a másik valláshoz való szimpátia, vagy antipátia vezetheti, hanem kizárólag és egyedül az állam egyetemenek, összeségének érdekei, az az egyedül szímpont, amely a kormányt vezetheti, amely politikájának a tartalmát megadhatja.

En előttem és ezen kormány előtt az államnak érdeke, a magyar, az egységes magyar államnak és Magyarországnak érdeke legeg, ami nem hozza azt magával, hogy bármelyik egyházal szemben állást foglaljon, vagy azért szemben ellenséges indulatot mutasson. Isten meents! Ellenkezőleg, mi minden egyházzal jó viszonyban akarunk maradni, minden hitteleket tanait, vallását, törekvését, céljait respektálni akarjuk; hanem igenis valamennyit, és ebben van közöttünk a különbség. Mint államkormányának, mint aki vezeti ez idő szerint ennek az országnak ügyeit, nem szabad nekem sem egyik, sem másik egyház mellé állanom, sem egyik, sem másik egyház ellen állást foglalnom, hanem valamennyivel szemben az egyenlő és igazságos elbánás, a szabadelvű felfogás, a jog és az egyenlőség alapján álva valamennyinek érdeket az állam nagy érdekeinek határain belül respektálni kell és nem szabad szem előtt tartani semmi mást, mint ennek az országnak érdekeit. (Helyeslés és teiszés balfelől.) En a különbség a felfogásban, amely közöttünk van, és ez nem azt hozza magával, hogy gróf Zichy Nándor úr ő nagyméltósága abban a következtetésben konkludál és azzal

nézett. Huzogatta a vállát, a fejét mozgatta, s még pirosabb lett.

Két parasztlányt és egy öreg, kányaképu parasztnőnyit hozott a kocsis a cserfa erdőn keresztül. Kendőkbé voltak burkolva és az volt a feltűné, hogy a lányok keresztet vetettek, mikor a szobába beléptek. Egyformák voltak, szőkék, karesuk, nem tulságosan szépek, de pirossájuk és kékszeműek. Térdig érő tarka szoknyáik alatt kopogós eszímáscákát viseltek.

A lányok előréjtek s tanálatlanul néztek maguk elé. Az öreg asszony háttal maradt az ajtónál és összekulesolt kezeit leeresztette. A doktor folyton rá nézett, elpirult és nevetett.

— No üljetek le kisasszonyok, maga néni pedig menjen a konyhába melegedni.

A néni sebesen bölíngatott a fejével és elforesuhant, mint egy madár. Előbb az egyik lánynak sugott valamit a fülébe, aztán a másiknak, e közben sebesen mozgatta a fejét, a lányok mozdulatlan szemmel néztek előre, a levegőbe.

Dömjén összefonta a karjait mellén és bünbánólág állott ott az ajtónál.

— Néni! — mondta csendesen.

A néni sebesen megfordult, kezét akart csókolni Dömjénnek és kiment a szobából.

— Hát mért nem ültök le, kisasszonykák? — szölt mosolygósan a doktor előrelépve. — Nézetek, itt van egy szép fiatal ember, messze földről jött, csak azért, hogy titeket lásson. Hogy hívnak, te virágocskák?

— Katrina — felelt a magasabbik.

— És téged?

— Rozál.

— No üljetek le, ha már mondom. Akármelyik székbe leülhettek; ne félj, nem harap egyik se, Katrina. Vagy inkább Katusának foglak

nevezni, így szebb, oroszabb. Ugy-e oroszok vagytok? Még mindig ültök?

Dömjén sebesen és sokat beszélt. Ha a lányokra nézett: mosolygott, ha rá nézett: elpirult. Fures ember! A lányok lassan és óvatosan leültek, szorosan egymás mellé a diványra. A katrineájukat a tértükre huzták, összekulesolt kezük combjaik közé szorították és hosszú szempilláik alól hogy hová néztek, azt csak a jó isten tudná megmondani.

Miután a lányok így leültek, Dömjén hozzá lépett (az ablak mellett ültem és arra vigyáztam, mikor kezd forrai a szamovárbán a víz) és gyors hangon kezdett szólni:

— Hát látod őket? Szébbek ezek mindenféle kifestett arcú komédiánsnőnél. Csak azt utálok a nőben, amikor mosolyogni kezd ismeretlenekre. A legnagyobb aljasság a mosoly, ami félrehuza az ajkszögleteket és látni enged a fehérr bestidális fogaacskákat. De ezek itt a pópánk templomából jöttek, épp ilyen Máriák vannak ott is. Azaz a cserfa erdőből jöttek ezek az aranysemű éjjeli madarak, a legnagyobb cserfáról, ahol a leveleket nem érinti más, csak napfény vagy szűzhő.

A szamovárr duruzsolt, majd egyszerre forrai kezdett benne a víz s megbillentette a fedőt.

— Teázatok? — kérdé a doktor a lányokra nézve.

Katusa ebben a perében felemelte hosszú szempilláit. Aranysemű volt, — vagy csak kék szemű? Mint egy hullámfodor a víz tükürén, ugy szaladt át kék szemén egy röpké mosolygó esilánás. A fejével pedig bölíngott. Rozál ezt észre vette, pedig mozdulatlanul a földre nézett, s a térdével gyengén meglökte Katusát.

A doktor arra a szemesillánásra idegesen Katusához fordult. Fojtott hangon kérdezte:

— Hogy is hívnak? — Igen, Katusa! No Katusa nézz meggyeszer rám, de ne neves. Mondom, ne neves, mert kikapsz. Ugy is 'szép a te szemed. Csak bátran, ne félj . . . Emlékszel, mikor még kisebb voltál és a torkod fájt, hogy féltél! Ha megfáztál, már ritál, mert a keserű orvosság jutott az eszedbe. Az apád még mindig a fűrészmalomban dolgozik? Hát kisgyereket nem hozott hozzatok a gölya azóta? Ismerem az anyád is. Nagyon derék asszony, szép is . . . No ne félj, lelkem, Katusa, nézz rám.

De a helyett, hogy Katusa felbátorodott volna, mindig lejjebb hajtotta a fejét, s egyszerre hangtalanul sirni kezdett.

— Ostoba liba! — kiáltott a doktor. — No látod, ilyenek ezek a lányok. Ilyen a szerelmem. Százszor megmondtam már, hogy nekem ne sirjatok! Lám, Rozál jobban viseli magát. O nem sir. Nem is kellesz te nekem, te siró majom, nekem Rozál kell, mert én öt szeretem.

Rozál, aki eddig alig észrevehetőleg nyomkodta Katusa térdét, most felhagyott vele, sőt elhuzódott barátónője mellől.

A doktor folyvást beszélt és Katusa mindig jobban sirt.

— Tudom, hogy szamarak vagytok egytől-egyig, de hogy ennyire azok vagytok, azt nem hittem. Hát a néni nem mondta, hogy nem szabad sirni?

Rozál most halk hangon megszözlalt:

— Igenis, nagyságos ur.

A doktor elmosolyodott és kezével megsimogatta a Rozál arcát. Katusa felemelte a fejét és könnyfátyolok szemével Rozálra nézett. De hogy nézett! Mélységes mély megrétéssel, gunnyal és dühvel. Aztán elfordult és újra sirt.

Rozál pedig halkán beszélt, ahogy a doktor simogatta az arcát:

AZ ÉN UJSÁGOM Pósa Lajos

Szerkeszti:

Negyedévre 2 korona.

Karácsonyi ajándékul rendeljék meg a gyermekvilágnak Az Én Ujságomat. Pósa Lajos gyermeklapját. — A karácsonyi számot már megkapja minden előfizető s ez lesz a legszebb dísz a karácsonyfán. Negyedévre csak két korona. — Előfizetheti a kiadóhivatalban Andrássy-út 10. sz. a. — Januárban minden előfizető gyönyörű mesés kalendáriumot kap ingyen.

akarja ezt bizonyítani, hogy mi harcot indítunk a katolikus egyház ellen, hogy ime, mi történik a katolikus kongresszussal és mi történik egyéb téren is.

En ugy tudom, hogy ő nagyméltóságának ez a példája nem egészen igazolja a felállított tételt. Mert a katolikus kongresszus összehívottát, a katolikus kongresszus tanácskozott, annak tanácskozásai elé a kormány semmi akadályt nem gátlott, sőt ugy tudom, ugy vagyok értesülve, sőt talán többet mondhatok az értesültségen: abban a szándékban van a kormány és azt a katolikus kongresszus illető biztosságára tudja is, ő nagyméltósága talán közvetlenül ebben a perben nem, de lehetetlen, hogy tudomása ne legyen róla, hogy hogyan folynak a dolgok...

Gróf Zichy Nándor: Nincs tudomásom!
Széll Kálmán miniszterelnök: ... hogy a kormány foglalkozik a tárggyal a kiküldött biztosságokkal érkezők és ezen érkezők eredményeképp nyilatkozatokat is tett már és teend a legközelebbi időben, amelyek alkalmasak lesznek arra, hogy a kongresszus munkálatai eredményre vezessenek. De nem tud ő nagyméltósága felmutatni semmit a kormány ténykedésében, vagy nyilatkozásaiban, a mi egy szemernyi ellenszenvet, vagy egy szemernyi akadályt, vagy a legkisebb nehézség gürdítését tartalmazná arra vonatkozólag, hogy az a katolikus kongresszus a maga munkálatait ne fejezhesse be. En azt gondolom, mi közöttünk a különbség abban van, hogy az az én hitem, hogy az a párt, amelyhez ő nagyméltósága tartozik és amelynek ő nagyméltósága az elnöke, helytelenül választotta meg kiindulásának alapját. Az a párt, az én nézetem szerint, a felekezetiességre alapította céljait, törekvéseit, tendenciáit, ezeket pedig én az ország nyugalmára, az ország békés fejlődésére, az ország lakosai közötti egyetértésre és az ország jövőjére veszeltyesnek és végzetesnek tartom, (Elnök helyeslés jöbbről.) tartottam mindig és azért mert annak tartom, annak a pártnak tanait és tendenciáit nem fogadhatom el, azokkal én a magam részéről megalkudni, vagy megengedni nem tudok. De ez nem azt jelenti, hogy ez a kormány állást foglalna a katolikus vallás, vagy a katolikus egyház ellen.

Hiszzen annak vitatásába, hogy azoknak az egyházi politikai akcióknak, amelyeket a maguk integrálásában fenn kívánok tartani, megbolygatása erre az országra, nézetem szerint, bajt hozna, mert a vallásfelekezeti közötti egyetértést szüntető meg, a társadalmat szétszedné és visszafeljesztést jelentene minden vonalon, amint azt másutt már bővebben kifejtettem; hogy annak a tendenciának és annak a célzatnak én igenis ellentálok, azt nem akceptálom; hosszas volna most belémenni, valamint abba is, hogy azon alkotásoknak a rugó momentumai és indító okai az államnak, az egységes Magyarországának és a haladásnak érdekei és a vallásfelekezeti közötti egyenlőség érdekei voltak és nem egyebek; nem foglalnak azok állást bármely vallásfelekezet ellen, ami tőlünk távol áll és távol is fog maradni.

Mi a békés fejlődést, a békés egyesülést akarjuk, de azt hisszük, hogy azt általános és nem egyoldalú szempontból, egy egyház vélt vagy felállított érdekei szempontjából kell felfogni. Es ha így fogjuk fel, akkor fogjuk biztosítani ezen országban azt, hogy nem áll be szakadás, holott hogyha az az ut következnék, amelyet ő nagyméltósága képvisel, nézetem szerint, a szakadás nemcsak valószínű, de teljesen elkerülhetetlen lenne és ez egy ország jövőjére nézve végzetessé válhatnék. (Helyeslés és tetszés balról).

— Igenis, a néni mindent megmondott...
En nem is tudom, mért sir ez a bolond Katusa.
— Ne feleget anyit, Rozál, szolt közbe a doktor. Mondtam már, hogy téged szeretlek.
Néhány vastag cigarettát a zsemebe dugtam és kimentem a szobából. Untatott és bosszantott a doktor mókázása.

Künn pedig tél volt, de milyen nagyszerű tél!
A hóesés az éjben észrevétlenül megerezt és marékka hullott a hó. Ahogy Ukriánában esik a bölénylaktá erdőkben, s ahogy itt szokott esni a cserfák között. A szél elült a hóesésben, elbujt ő is a hegyek közé. Ahogy az udvarra értem, már hullottam azt a különös, szilaj és titokzatos zizegést, ami az egész levegőget megtölti nagy hóesésekkor. Kimentem a házból s az eresz alá húzóda cigarettázva figyeltem a havak hullását. Vaksötét, fekete éjjel volt, amit nem fehéritett meg a hó. Káprázó szememmel csak sejtettem, hogy az a hó, ami most megtölti a hegyeket s völgyeket, fehér, mert fehér szokott lenni. Lehetett volna szurokszinű is. Zizegett, zizegett a hó, mint az asszonyok, sok asszonyok pendelyei: szókéké, barnáké, vöröseké; zizegett a levegő-ég, mint nagy esőkök között az ajkak, midőn érintkeznek... Itt a feketében mehetnének el sorban a föld legszebb asszonyai, s én egyet sem látnék közülök, de a földrekrakott fecskéfészkekben, a pisilóg fagygyunés világánál a boocsorok ruten látva csokolja meg asszonya keblét. S vajjon mi egyéb a szerelem? A néma éjben csak a cigarettám világított. Vajjon ha közelébe valaki a hőmezőkön át, látná-e a fénylő kis tüztöjást, s ha közelébe, ha jönne, ha köszöntene, nem azt kérdezné-e: miért állsz itt árva lélek, odabenn Katusa sir, mért nem vigasztalod meg Katusát?

De ezt nem ember mondta, hanem egy borzasztó üvöltés, ami az erdők felől hangzott fel. A farkas jár az erdön ez éjben, jó rútén, besukta-e ajtód, hogy a farkas el ne vihesso drága feleséged, drágább gödölyédet? A farkas pedig

Ezen rövid szavakkal akartam az ő nagyméltósága által elfoglalt állásponttal ellentétes álláspontomat illusztrálni, és ezen szempontból kérem a nagyméltósága főrendiházat, méltóztatások a törvényjavaslatot elfogadni. (Elnök helyeslés balról)

Wlassios Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Kételességgel felszólalni, mert azoknak éle, amiket gróf Zichy Nándor ő nagyméltóságának elmondani méltóztatott, kétségtelenül azon reszortellen van irányozva amelyet nekem van szerencsém ez idő szerint vezetni. Nem hagyhatom szó nélkül azt a vádat, hogy a kormány a katolikus kongresszussal szóba nem áll, előzékenységet nem tanusít, mert ez a tényekkel össze nem egyeztethető. A kormány akkor is teljes előzékenységgel járna el és teljesitendő kötelességet, ha a belezett kongresszusi munkálatait idejére halasztotta volna el nyilatkozatának megtételét, mert szorosán véve, a kongresszus munkálatainak befejezte után van helye annak, hogy a kormány ő felsége beleegyezésével a kongresszus munkálataira vonatkozólag megtegye észrevételeit és ennek dacára a kormány hajlandónak mutatkozott a biztosság munkálattal szemben is a kongresszus azon óhajának megfelelni, hogy főbb vonásokban előzetes tájékoztatást nyújtson s ezzel a kormány meg akarja könnyíteni, elő akarja segíteni a kongresszus munkálatainak sikerét. Szóval nemcsak, hogy szóba áll a kormány, hanem igenis kiküldöttem több főbb hivatalnokot, akik nemekben tárgyaltak a kongresszus kiküldött biztosságával, továbbá, mint-hogy e biztóság azután azt bátorozta, hogy három tagu biztóságot küld ki, amely ismét velem tárgyaljon és tájékoztatást szerezzen a kormány felfogására nézve általánosságban a kongresszusi munkálataira vonatkozólag, abba is a legnagyobb előzékenységgel mentem bele és biztosíthatom a nagyméltósága főrendeket, hogy igen rövid idő alatt, mondhatom az ünnepek után, a három tagu biztósággal a hivatalos érintkezéstől fogom venni és tájékoztatni jogom arról az álláspontól, amelyet a kormány elfogalt. Azt hiszem, méltóságos főrendek, mert hisz az előmunkálatként is teljes készséggel közreműködik, hogy a kormány a legnagyobb előzékenységet tanusítja. Hiszen olyan nagyfóntosságú kérdésről van szó, amelynek a megoldását nem lehet elhamarkodni, amelyet nem lehet szenvedélyes jelszavakkal megoldani, amely ugyszólván a világon még megoldva nincsen, azt higgadtan, a pártok harcain túl emelkedve, kell megoldásra vezetni.

Gróf Zichy Nándor a miniszterelnök megjegyzéseire akar reflektálni.

Elnök: Az általános vita folyamán csak személyes kérdésben lehet felszólalni; méltóztatások észrevételeit a részletes vita folyamán megteheti.

Gróf Zichy Nándor nem akarja a részletes vitát általánosítani, a miniszterelnök beszédére pedig személyes kérdés keretében nem reflektálhat. Ezért eláll a szótól.

Báró Frónay Dezső kéri a főrendiházat, hogy engedje meg gróf Zichy Nándornak, hogy még egyszer felszólaljon.

Elnök nem tartja szavazásra bocsáthatónak báró Frónay kívánságát, mert egy precedens könnyen általánossá válhat, s ez a körülmény pedig a vita menetére zavarólag hatna.

A főrendiház általánosságban és részleteiben elfogadja a törvényjavaslatot.

(Ujjoncmegajánlás.)

Báró Frónay Dezső kifogásolja, hogy az ujjon-

üvöltött még néhányat s elment valamire a néma, havas erdön, ahol most senki se jár, csak ő. Eldobtam a cigarettám s megvizsgáltam magam, hogy a farkasról is gondoskodik a jó teremő, de Katusáról senki. Az ott sir szegényke, a bolond vörös pedig mókázik vele.

Bementem a házba. Az első pillantéson a lámpára esett, amely bolondul füstölt, korommal töltve meg a szobát. Katusa a diványon feküdt, a doktor Rozállal eltűnt.

A leány a fal felé fordította az arcát. Közledtem hozzá s megfogtam a kezét. Az a kéz erre megrázkódott s tompan hörgött Katusa. Előre hajoltam. Ugyan mi bajod van, te szegény? Sirsz-e még? Fehér ruháska feszült a Katusa derekán, az pedig vörös volt. A hegyes kenyerészélő kés hevert mellette.

Kopogtattam a szomszéd szoba ajtaján.

— Doktor! Katusa megölte magát!

Elmúlt egy perc, két perc...

A doktor viaszfehér arccal jött ki. Hebegett és a kezét törölte:

— Igazán? Bolonddá tartasz?

Meglátta a lányt a diványon. Odament hozzá és tapogintni kezdte. Megfordította.

— No te ostoba, hát megszurta magát?

Tán szerelmes voltál belém? No megállj... Vízet hozzatok! Hej, Rozál!

Rozál a szomszéd szobából vérvörös arccal jött elő. A pruzlika gombjaival babrált és a diványhoz ment. Elfintorította az orrát:

— Mindig mondtam, hogy bolond ez a Katusa, ezbt és mosolygott.

Ebben a perben Katusa felemelte a fejét és siró elkeseredéssel kiáltott rá Rozálra:

— Azt parancsolta a nagyságos ur, hogy vizet hozzál. Indulj, te utálatos.

Majd visszatette a fejét, lehunyta a szemét és az ajka körül mosoly játszott, ahogy a doktor a véres ruhát bontogatta róla.

jutalék megajánlását a napirend megszerkesztésénél elője tették az ujjonjutalék mennyiségének megállapításáról szóló törvényjavaslatnak.

Elnök hozzájárul Frónay intenciójához.

Latinovics János jegyző felolvassa tehát a jövő évi ujjonok mennyiségének megállapítására vonatkozó előirányozást.

Báró Frónay Dezső alkalmasnak tartja ezt a törvényjavaslatot arra, hogy a kormány politikájára iránt való bizalmatlanságának kifejezést adjon; különösen a közjogi és Ausztriát illető politikai kérdésekben nem viselhetik bizalommal a kormány iránt. Az önálló nemzeti hadsereg létesítését ma sem tartja könnyen megoldhatónak, de nem is volna ez lehetetlenség. 1867 óta teljesen megváltoztak a viszonyok s hogyha 1867-ben csak halványan is látják azokat a bonyodal-makat, amelyek mostanában Ausztriában vannak, lehetetlen, hogy erre megfelelő alkalmas intézkedéseket ne tettek volna. Nézetem szerint a kormányban előkészületeket kell tennie, függetlenül az osztrák viszonyoktól, olyképpen szervezze a védelmi rendszert, hogy ez ne legyen ék a nemzet testében és ne szolgáljon akadályokul a nemzeti kultúrérvésekben. Tavaly is sürgette már a póttartalékosok reformját, nem tudja: megvalósultak-e az akkor általa bangoztatott intenciók? Az állandó hadsereg kérdése napirenden van, ennek következtében tartotta ő célszerűnek, hogy erről most itt említést tegyen. A közös hadsereg tisztjeinek legnagyobb része a közös katonai iskolából kerül. Ide azonban kike jutnak be első sorban? A közös katonatisztgyermekelő. Magyarok pedig ezek között kevesen vannak, következtésképpen a magyar elem megfelelő mennyiségi reprezentációt nem is nyerhet a közös haderőben. Ezt reformálni kell és az ujjonjutalék arányában kell megszabni a közös katonai iskolába föltétlenül felveendő magyar fiatal emberek számát.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nagyméltóságú elnök ur! Méltóságos főrendek! Sajnálatomra és mindnyájunk sajnálatára a honvédelmi miniszter ur még most is gyengélkedvén, én vagyok azon helyzetben és illetőleg kénytelen vagyok, hogy az ő képviselő-tében szót emeljek és válaszoljak röviden azokra, amiket ő méltóságos br. Frónay Dezső felhozott annak bizonyítására, hogy ezen törvényjavaslatot a maga részéről el nem fogadhatja és hogy helyesen jár el a bizalom szempontjából is, hogyha annak elvetését javasolja a méltóságos főrendeknek.

De talán különben is felszólalt volna, mert beszédében egy pár, tisztán a törvényjavaslatnak érdemére vonatkozó szakzerű megjegyzésen kívül inkább politikai természetű és általános politikai természetű kifogásokkal él. O méltóságú azt mondja, — és ebből indul ki — hogy nem szavazhatja meg ezen javaslatot, mert a mult esztendő óta változtak a viszonyok, s ma már körülbelül, mint ő magát kifejezte, előrelátott, hogy a 14. §. alapján fog ez a törvény keresztülvitni és ez már maga egyik oka annak, hogy ő nem járulhat a törvényjavaslat megszavazásához.

Méltóságos főrendek! A tavalyi esztendő óta e részben — az én nézetem szerint legalább és az én appreciációm szerint — a viszonyok nem változtak. A méltóságos főrendiházi tag ur ebben csalódik és nem tudom, hogy mivel tudja ezt motíválni. A mult esztendőben úgy állt a dolog, hogy előterjesztett egy törvényjavaslatot itt is, Ausztriában is, mert az 1867: XII. törvények 10. vagy 12. §-a értelmében az ország állapítván meg az ő védelmi szerkezetét, önállóan határoz, önállóan intézkedik, de egyetértő elvek alapján állapítandó meg a védelmi szerkezet a védelem közösségénél fogva és azért mindkét törvényhozásnak e részben előterjesztést teendő. Tavaly az előterjesztés megtörtént, az idén is megtörtént az előterjesztés, ebben tehát változás nincsen.

Tavaly az előterjesztés itt megszavaztatott januárban, Ausztriában megszavaztatott márciusban. Miből méltóztatik következeni ő méltóságának azt, hogy ezután nem fog így történni; nem tudom, de azt apodikta ma megíjósolni, vagy megállapítani pláne és egy egész okoskodás kiindulási pontján venni, hogy Ausztriában a 14. §. alapján fog keresztülvitni, nem lehet. Csaklóni méltóztatik, ha azt tetszik hinni, hogy tavaly így történt. Nem történt így. Itt fekszik előttem az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok törvényeinek gyűjteményéből egy lap, a „Reichsgesetzblatt der im Reichsrathe vertretenen Königreiche“, ebben az van, hogy március 14-ikén, tavaly, szentesítve lett már egy törvény, mely a védelem szerkezetének egy évre való meghosszabbítását úgy, amint mi az idén kerjük a törvényhozás útján, megállapította. A mult esztendőben tehát ugy történt egészen, mint a törvény struktúrája, betű szerint előírja s nem alkalmaztatott a 14. §.; nem alkalmaztatott, pedig meg van engedve s megszavaztatott itt is, megszavaztatott ott is. Hogy az idén úgy lesz-e, azt nem tudom, de a feltevés ugy-e bár mégis a mellett szól, hogy a Reichsrath össze lévén hiva s a választások éppen most folyamatban lévén, a Reichsrathnak alkalmá lesz törvényhozái jogával és — hozzáteszem: kötelességével élni, a véd-törvényt tárgyalás alá venni és azt megszavazni vagy meg nem szavazni.

Szóval: az alkotmányos jogokat és kötelességeket e téren gyakorolni. Es így semmi esetre sem lehet ma már azt mondani, hogy a helyzet másképpen van ma, mint volt tavaly és hogy mi meg akarunk szavazni egy törvényt, amelyről pozitíve tudjuk, hogy odaát nem fog megszavaztatni. Hát nem tudunk semmit pozitíve. A Reichsrathnak meg lesz alkalmá arra, hogy megszavazza, mert összehívott és ámbár azon nagy beibajok és vizsalyok, amelyeknek következtéseit igenis, noha nem szokás bevallani, igen sok irányban érezzük mi is, azon viszonyonál, azon iker-összenöttségi kapcsolatnál fogva, amelyben velük vagyunk, ma is jelen forognak még, de épp ugy forognak fenn, mint fennforogtak tavaly; tavaly sem voltak a bajok kisebbek, mint az idén; hát igenis jogos, vagy

valószínű a feltevés, hogy ugyanazon állapotban lévő az osztrákok, mint tavaly, mégis kivétel fogunk tenni a parlamentben erre a törvényjavaslata névze, amint-hogy egy pár törvényjavaslata névze már feltek ki-vétel tavaly is ennek megszavazása elé akadályokat nem gördítenek.

Ha mégis gördítenének, következnek ránk névze az a kérdés, hogy mi történjék ezután. De ezt ma kiindulási pontul felvenni még sem lehet. (Helyeslés.) Itt nincs másról szó, mint arról, amit a törvény előír, a törvény pedig azt írja elő, hogy az országgyűlés elé terjesztendő javaslatokban kell kérni a véderő-szerkezet megállapítását. Eddig tíz évi ciklusban lett a monarchia védelmi szervezete megállapítva. Ezt most nem kérjük, mert az osztrák állapo-tok még sem oly normálisak, sőt, fájdalom, nem is normalisak — és ezt már az őszszel tud tuk — hogy ott ez idő szerint remélni lehetne, vagy keresztil lehetett volna vinni a védelmi szerke-zetnek tíz évi ciklusban való megállapítását. Ezt most nem kérjük. Kénytelenek vagyunk az egy évre elő meghosszabbítását beérni. Tavaly is januárban lett megszavazva, az idén is január-februárban kerül ott napirendre.

Ami a méltóságos főrendiházi tag urnak azt a kijelentését illeti, hogy hiszen már most kellene gondoskodni arról, hogy mi történjék az osztrák állapo-tokkal szemben és előkészületeket kellene tenni, mert ezek az abnormis állapotok sokáig nem tarthatnak. Róma-ban is a diktatura alkalmazatott ugyan, de mindig csak rövid időre s az a vége volt az alkotmányosságna-k, amikor hosszasan alkalmazták, erre vonatkozólag csak azt jegyzem meg, a nélkül, hogy a kérdésnek bővebb fej-tegetésére bocsátkoznám, hogy mindaddig, míg Ausz-triában eleget tesznek az 1867. XII. törvényekben előírt feltételeknek, vagyis annak, amiket az 1867. XII. törvények közéskül elismert ügyek közös kezelé-sére rendeli, mindaddig, amíg eleget tesznek, azt hi-szem, hogy nincs ok arra, hogy ennek az állapotnak a megváltoztatására törjünk. Ha pedig előállna oly szituáció, hogy ezeket a feltételeket alapjukban meg-változtatni akarnák, mi egészen más jelentésű és ez igenis a törvény revízióját igényelné, de ismét más, ha egyszerűen nem tudnak, vagy nem akarnak eleget tenni a törvényben fennálló feltételeknek, akkor elő-áll az a kérdés, hogy mi történjék ideiglenesen addig, amíg a törvény feltételei teljesülnek. De most semmi esetre sincs idején, hogy hosszasan beszéljünk e do-goról és hosszasan fejtegetés tárgyává tegyük ezt az eventualitást.

A parallela nem egészen jó. Rómban diktatúrát nem olyan formán keletkeztek vagyis a diktatúrát által keletkezett állapotok nem olyanok voltak, amilyen az állapot Ausztriában. Inkább úgy áll a dolog, hogy Ausztriában semmiképp sem történik a törvény kerete-ben s előírt módon a dolgok normalis, alkotmányos vitele. A népképviselőt maga nem júngrál normalisan, pedig fungálhatna. Senki sem akadályozza, semmitéle jelszó akarát és hatalom diktatóri erővel megbolygatni az alkotmányos gépezet működését nem akarja. Nem tette ezt, nem nyit bele e működésbe, sőt ellenkező-leg, érintetlen maradt minden, az osztrák alkotmányos-ság elve fennáll, nem lett megsérve, sem érintve. Sem kétségbe vonva, hanem az országgyűlés egyik háza, maga a népképviselőt, az ismert viszályok miatt, amelyek fennforognak, nem fungál normalisan. Ott diktatúrától nem lehet szó, de alkotmányos beteg-ségről, az osztrák parlamentben rejlt betegségről, mely máshonnan vette eredetét mint a római diktatura.

De hagyjuk e témát, mert az ehhez a kérdéshez szorosban nem fűződik; itt egyszerűen arról van szó, hogy miután lejár a fennálló védelmi törvény hatálya, azaz megszűnnék a fennálló védelmi szervezethek egész alapja és hézag állhatna elő és a nélkül, hogy új gondoskodás ne történjék törvényhozási nton, nem lehet újoncokat állítani, kéri a kormány a tör-vény hatályának egy évre való meghosszabbítását, kéri pedig az eddigi alapon, a ma fennálló véden-dszer és annak meghosszabbítása alapján. És itt jövök a méltóságos főrendiházi tag második kifogására, amely már érdemleges, hogy ugyanis azért nem járul a törvényjavaslathoz, mert ez nem tesz előkészületeket az önálló hadsereg felállítására, hanem megtartja az eddigi állapotot, vagyis a közös hadsereget, Hát igen; és azt hiszem, ha valaki az önálló hadse-reg álláspontjára helyezkedik is, egy-egy évre szóló törvényjavaslattal, amely csak prolongálja a mai állap-otot, aligha volna célszerű új érdemleges, élet-bevágó, nagy átalakításokkal járó reformot belevinni.

Nem volna helyes azért, mert az önálló ma-gyar hadsereg kérdését, amely magában álló nagy kérdés, talán mindig inkább fel lehet vetni, mint em-nél a törvényjavaslattal, mert ez azt a kérdést semmi esetre sem oldhatja meg. Ertem, hogy azok, akik a közjogi alapnak azon irányzatait, vagyis a politikai program azon irányzatait teszik magukévá, amelyek közjogi alap ellen vannak irányítva, amelyekről most ezen nagyméltóságú főrendiháznak t. tagja tanúságot tesz és tanuvalomást tett, mondom, hogy azok az ön-álló hadsereget fogják követelni, mint programuk integráns részét, de álljanak elő akkor, amikor a véd-szerkezet megállapításáról hosszabb időre lesz szó, nem pedig a létezésnek egy évi prolongálásáról.

Szembem fogunk állni akkor is és azért egészen jogosultnak tartom a nagyméltóságú főrendiház tag-jának állítását, hogy bizalmatlansággal viseltetik irá-nyunkban, mert mi — szerintem — akkor sem fogjuk az önálló hadsereg intézményét indítványozni. Igaza van, nem; nem pedig azért, mert azon okokból és azon az alapon az 1867-iki törvényhozás elfogadja a védelem közességét, mint a pragmatika szankciójából folyó kötelezettséget Magyarországnak; ugyanazon okok alapján, ugyanazon az alapon a közös védelem-ből kifolyólag a hadsereg közességének védelmére jogok kelné. A hadsereg közossége folyik a közös vé-delemből, a közös védelem folyik a pragmatika szank-cióból; így vette fel a 67. XII. t.-cikk; ennek a hami-sítatlan fenntartását az ország érdekében, a monarchia

érdekeiben levőnek, azon kapcsolatlól folyóknak és azon kapcsolat érdekében tartom, mely köztünk és Ausztria közt fennáll és melyet az 1867. XII. tör-vények szabályozott. Nem vagyok azon helyzetben és azon nézetben, hogy a magam részéről a jövőre is e részben azt, amit t. barátom akar kiltatásba helyezhessem, mert sem politikai, sem pénzügyi, sem elvi szempontokból az adott viszonyok közt ez idő szerint az önálló hadse-reg intézményét nem fogom pártolni.

Ezért ez nem azt teszi, hogy oly intézkedések ne történjenek, mint amiket t. tagja e Háznak fel-hozott a katonai oktatás terén, melyek a magyarságnak, a magyar szellemnek, a magyar államnak, a véderő és az 1867. XII. törvények keretében jogosult igényeit tárgyalják és illeik. Hiszen a katonai nevelőintézetek tárgyában történt egy hatalmas lépés, melyről megemlékezett a 6. méltóságos báró Prónay Dezső, mely azon óhajásoknak, amelyeket e részben mindannyian tápláltunk, az 1867. XII. törvények keretében teljesen érvényt szerzett, melyre névze csak mellékesen megjegyzem, hogy azok oly alakban nyer-tek érvényesülést, amely alakban a 67. XII. törvény-cikkel megférnek, de nem mindig kívántattak oly alakban, ezért nem is teljesíthettek, hanem oly alak-ban kívántattak annak idején, mely a 67. XII. tör-vényekkel, a véderővel, a közös hadseregre, mint intézménynek közösségével meg nem fértek. Azon alakban, amint létesítették, azok a 67. XII. törvény-cikk keretében jöttek létre. Az előző kormány ezen elvhez híven ezen elvnek megelégedő módon keresz-tíltvite azon célokat, mik annak idején követeltettek, de helytelen alapon, oly elvi alapon, melyen nem let-tek volna megvalósíthatók.

Azt mondja a méltóságos főrendiházi tag ur, hogyha ez előbb tételt volna, hol állának ma. Jobban állának a katonai nevelőintézetekkel, de hogy az önálló hadsereg eszméjéhez bennünket ez közelebb vitt volna, azt még sem találom, mert ez nem azzal a céllal történt, hogy az önálló hadsereget csináljuk meg vele, hanem azzal, hogy a magyar elemet bevi-gyák a hadseregbe, azon mértékben, amint kívánatos és amint joga van a hadseregben helyet foglalni. De hogy most is, amint méltóztatott magát kifejezni, ottan a magyar elem visszautasított, arról én tudomással nem bírok. És inkább arról bírok tudomással, hogy kevés ember jelentkezik ma is, sőt még az alapítványi helyekre sem jelentkeznek oly számmal, sem a közös hadseregnél, sem a honvédségnél, amint kívánatos lenne, de visszautasításról szó sincs. Hogy katonai családok gyermekei bizonyos előkézenyebb elbánásban részesülnek, az igaz, de hogy azoknak kizárólagos joguk lenne mások ro-vására és hogy mások nem folyamodhatnák, az, gondolom, nem egészen felel meg a tényállásnak.

És általában a hadseregre a kérdéséről most ideelőltétek tartom a további fejtegetéseket lévén ez provizórius törvény. Majd annak idején 67. alkalma lesz a törvényhozásnak ezekről a kérdésekről nyilat-kozni mikor a véderő megállapításáról lesz szó. Ami pedig az önálló hadsereg kérdését illeti, erre vonat-kozólag hivatkozva azokra, amiket mondtam, csak azzal végzem beszédemet, hogy nem tartom az 1867. XII-ik törvények elveivel, célozaival, motívumaival, egész tartalmával megegyezhetőnek, oly irányban és azokkal a tendenciákkal, minőkkel e t. tagja ezen Háznak előadta. Ennek a kérdésnek további vitatása nem lévén semmitéle praktikus célal és eredménnyel, azt óhajtom, hogy maradjunk ennél a törvény-javaslattal magánál, amelynek a megszavazását kérem. (Helyeslés.)

Gromon Dezső: Múltan a közös hadsereg beszerzésére névze ó tetségének, a legnagyobb hadurnak, kizárólagos joga van intézkedni és minnek utána a jelenben is a német nyelv a szolgálati nyelv, természetes, hogy az ellenőrzési szemléknél a hadsereg kötelekébe tartozó egyének németül jelentke-znek, a magyar honvédségnél pedig magyarul.

Még csak egy megjegyzésem volna. Azt méltóztatott mondani, hogy a közös hadsereg egy oly é a nemzet testében, amely megbénítja a nemzet kultu-rális törekvésében. Lehetségen ezt az állítást és ezt a mondatot észrevétel nélkül hagyom. Én, sajnos, végig élttem azt az élnék és áldatlan szöveget, amely a véderőről annak idején lefolyt és mondhatom, hogy hasonló állítást nem hallottam akkor sem. Célszerű-e, a haza érdekében megfelelő-e, hogy addig, míg egy törvény törvény, míg annak a törvénynek értelmében minden magyarországi lakos, aki alkalmas rá katonai szolgálattal köteles teljesíteni, hogy addig azt a ma-gyar fiut, azt a magyar vérből álló hadsereget ellen-tétbe állítani akarja a nemzettel.

Talán még arra is kiterjeszhetem ugyan fel-szólalásomat, hogy a nevelőintézetekben a folyamodók egy bizonyos sorrendben vétetnek fel, mert talán méltányos és igazságos, hogy azon családbeli gyer-mekek akiknek apjuk a legnagyobb szolgálattal tette zájának, mert vérvél, életével szolgált a háboruban, elsőbbséggel birjanak. De nemcsak a közös hadsereg-beli tisztek gyermekei birnak ezzel az elsőbbséggel, hanem épp úgy a honvédség tiszteinek gyermekei is. Másodszor jönnek az állami hivatalnokoknak, har-madszorban a törvényhatóságok tisztviselőinek és ugy a magánintézetek tisztviselőinek, vagy a magánembe-reknek gyermekei.

A törvényjavaslattal általánosságban elfogadják. Báró Prónay Dezső a részletesség vita során is-mét hangoztatja, hogy a közös hadsereg a nem-zet kulturájának kerékkötője. Nincs magyar had-tudományunk, mert a hadsereg nyelve német. A tartalékosok és póttartalékosok szemléjénél egy-mást érik a német nyelv miatt való zaklatások bünt-etések s a hadsereg valósággal germanizálja nem-csak a nemzetiségek gyermekeit, hanem a magyar fiataliságot is. A pragmatika szankciójából akarják min-denáron levezetni a katonaság hivatalos nyelvét. Sze-rinte ez nem más, mint álokoskodás. Az 1867. XII. t.-cikk megadja az alapot a magyar hadsereg statuálá-

sára, s a régi tradíciókban gyökerező hadsereg szer-vezetét fenntartani most, mikor Ausztria a teljes bom-lás szélén áll, tümerésk politiká. A honvédség, amióta számszerűleg van megállapítva az állomány, folyton kevesedik. A közös hadsereg újoncintézetét emelni nem szabad, csak a honvédségnél.

A főrendiház változatlanul elfogadja a szakaszt, valamint a többi szakaszt is.

Ezután az újoncemegállapítás következett. Báró Prónay Dezső sürgeti, hogy a méneskari legénység a honvédségből vétessék s kéri, hogy fog-lalkozik-e ezzel a honvédelmi minisztérium.

Gromon Dezső honvédelmi miniszteri állam-tí-kár: Egész határozottan jelezhetem azt is, amint a honvédelmi miniszter tavaly tette, hogy a kérdés meg-oldása ervedül attól függ, hogy a közös hadsereg újoncintézetébe, vagy pedig a honvédség jutalekbe essék-e ez. De miután előbb is méltóztatott mondani, hogy kevesli a honvédség számára a törvényben meghatározott 12.500 lönyit újoncot: ha most még a méneskari legénységet is oda bevenném, az által a honvédség természetesen nagyon rosszul járna. Amde a méneskari legénységet külön ki is kell választani; ahhoz már intelligensebb emberek szükségletnek. A tárgyalások, nemcsak hogy nem szüntek meg, ha-nem a honvédelmi minisztérium részéről folyat-lataink.

A főrendiház elfogadja a törvényjavaslattal áta-lánosságban és részleteiben, valamint a honvédelmi miniszter jelentéseit is tudomásul veszi.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítése után az ülést bezárja.

BELFÖLD.

A Times Széll Kálmán külpolitikájáról.
A Times legújabbban érkezett száma rendkívül me-leg elismeréssel méltatja Széll Kálmánnak a kül-ügyekkel való magatartását. Az angol világlap nagy érdekességű cikkéből, amelynek a címe: *Magyarország és a hármasszövetség*, a következőket reprodukáljuk:

Széll jelenleg a monarchia legkiválóbb államféra. Értett ahhoz, hogy nagy kegybe jusson az ural-kodónál s befolyása távolról sem szorítkozik tisz-tán a magyar ügyekre, hanem arányos mérvben kiterjed a külpolitikára is. A magyar miniszter-elnök és a külügyminiszter közt az érintkezés ná-gyon szívélyes jellegű. Az előbbi külügyminisz-ternek, gróf Káinoknak a bukását ez előbbi ma-gyar miniszterelnökkel támadt antagonizmusa okozta. Ugy látszik, hogy utóda, gróf Gulouchovski szívén viseli a jó viszony ápolását Széllle, bár-mily oktatlanul bosszankodnak is e miatt némelyek Ausztriában.

Azt a beszédet, melyet Széll a magyar kép-viselőházban válaszol mondott „a szélsőbalnak, vagy függetlenség pártjának”, mely a hármasszöv-etséget és Németországot támadta, úgy lehet tekinteni, mint megerősítést az osztrák-magyar külügyi politika vezérelvének, a hármasszöv-et-ségnek. Az a tény, hogy gróf Bülow a német bi-rodalmi gyűlésben mondott két nagy beszédében nem érintette a hármasszövetséget, érthetőleg némi kommentárookra adott okot. Az a lendület, melylyel Széll Kálmán tegnapielő (december 12.) beszélt, azt mutatja, hogy gróf Bülow nem tartotta szükségesnek a szövetség létezését újra bizonygatni, vagy — ami még valószínűbb — szórakozásból mellőzte. Gróf Bülow haligtatásának az a másik magyarázata, hogy ha ő a német külügyi politikát említi, az általánosságban mondottak Ausztria-Magyarországra és Olaszországra is vonatkoznak.

A Times ezután bőven ismerteti Széll Kál-mánnak a képviselőház december 12-iki ülésében mondott beszédét.

Az új főispánok. Gróf László István, az új brassói főispán a napokban székhelyén járt, ahol mindenütt meleg fogadtatásra talált. A szászok, akik Lászlár beszercei alispánása óta ismerik, nagy tisz-tellel vannak az új főispán iránt, akinek szorgalmát, képességét és erlyét volt alkalmuk már tapasztal-hatni. Lászlár installációja január első felében lesz, ugyanezokor ictatják be hivatalába a nagyküüllöme-gyei új főispánt, Bély Lászlót is.

Polónyi a Kossuth-pártban. Hajdu-Szabolcsról azt a pikáns hírt táviratozzák, hogy Polónyi Géza párhívei körében erősen nyilvánul az az óhajás, hogy képviselőjük lépjen be a függetlenségi és 48-as Kossuth-pártba. Polónyi ennek következtében leg-közelebb bejelenti belépését a pártba. Fenntartással közöljük ezt a hírt, amelyre alkalmasint már a leg-közelebbi napok meghozzák vagy a megerősítést, vagy a cáfolatot.

A háromszéki átirat. Fogaraszegye legnap rend-külvil közgyűlésen foglalkozott a háromszékmegyei átirattal, amely tudvalevőleg a nemzetiségi törvény módosítása érdekében szal sikra. Az állandó választ-mány az átirattal azzal a javaslattal terjesztte elő, hogy a közgyűlés egyszerűen vegye tudomásul. E javaslatot keveselték az oláh túlzők és tiltakozva kö-vetelték az átirat visszautasítását. Bauszern Guidó fő-

ispán a javaslat mellett szólalt föl, miközben hivatkozott Széll Kálmán miniszterelnök minapi parlamenti nyilatkozatára; hasonló értelemben szólaltak föl Kaposváyi Mór alispán és Sierbán Miklós országgyűlési képviselő, mire a választmány javaslatát névszerint eszavazás után harminohat szavazattal tizenegy ellenében elfogadták. A szász bizottsági tagok többsége a javaslat mellett szavazott.

KÜLFÖLD.

Az új Dreyfus-ügy.

Budapest, december 21.

A francia nacionalistáknak, miután a képviselőház óriási többséggel megszavazta az amnesztia-törvényt, megvan az új Dreyfus-ügyük, melynek az alapján tovább igazgathatnak kormány, köztársaság, tisztesség, igazság, rend és nyugalom ellen. Hősük most nem Mercier többé, hanem Cuignet őrnagy, tebát újra katoná, akinek sikerült elérnie a börtönbe jutás martiriumát s akinek a személyében a nacionalisták buzgón „védelmezhetik” tovább a hadsereget, amelyet tulajdonképpen senki sem bántott. Cuignet őrnagy ugyanis, aki a Dreyfus-pörben a legfőbb bíróság és a rennesi katonai törvényszék előtt mint a hadügyminisztérium közege szerepelt s akit mindjárt a pör után egy hivatalos akta közzététele miatt rendelkezési állományba helyeztek, huszonnégy óra óta fogságban ül a Mont-Valérienben, ugyanott, ahol dicső elődje, a hamisító Henry, akit pedig 6 juttatott oda, szerencsésen kézhez kapta azt a borotvát, amelyvel elmetshette a nyakát, mielőtt hamisításra felül alaposan kihallgathatták volna. Cuignet őrnagy, akit senki sem kérdezett, azt követte el, hogy nyílt levelet intézett a miniszterelnökhez, amelyben a Panizzardi-sürgöny meghamisításával vádolja a külügyminisztériumot, azonkívül pedig újabb hivatalos titkos aktát juttatott a melléte felszólaló Lasies képviselő kezébe. A derek urat azonban nemcsak azért tartóztatták le, mert maga is úgy akarta, hanem azért is, mert a Lasies kezébe juttatott okirat arra enged következtetni, hogy Cuignet, mielőtt a vezérkari szolgálatból elcsapták, hivatalos aktákat sikasztott el.

Lasies ma sietett interpellálni a letartóztatás miatt, de a miniszterelnök kivánságára a képviselőház az ügy tárgyalását elhalasztotta. A nacionalistáknak bizonyára gondjuk lesz rá, hogy addig is derekasan összebonyolítsák sajtójok hazudozásaival az ügyet s ők aztán kényők szerint halászhatnak a zavarosban.

Mai tudósításaink a Dreyfus-ügynek illetően feltámasztásáról a következők:

Páris, december 21.

André hadügyminiszter maga elé idézte Cuignet őrnagyot s azt kérdezte tőle, hogy ő adta-e át Lasies képviselőnek azt a titkos ügyiratot, amelyet ez a képviselőházban felolvasott.

Cuignet megtagadott minden felvilágosítást és kijelentette, hogy csak a katonai bíróság tisztje előtt fog nyilatkozni.

A hadügyminiszter megjegyezte még, hogy Cuignet fegyelmi vétséget követett el a miniszterelnöknek intézett levelének közlésével is és megparancsolta neki, hogy rendelkezésére álljon a téraparancsnokságnak.

A téraparancsnokságon aztán Cuignet őrnagyot röviden kihallgatták és aztán a Mont Valérienre vitték, ahol fogva tartják addig is, míg katonai fegyelmi bíróság elé állítják.

Páris, december 21.

Cuignet őrnagy, aki katonai főbellebőlinak megkerülésével levelet irt a miniszterelnöknek és ezenfelül engedelem nélkül közzétette azt a levelét, amelyben azt bizonyította, hogy a Panizzardi táviratáról a külügyminisztérium által szolgáltatott fordítás hamisítva van, tegnap meghívást kapott André hadügyminiszterhez. Eleintén azt hiték, hogy Cuignet elutazott Párisból, de ez a hír valótlannak bizonyult. Cuignet megjelent a hadügyminiszternél, aki magyarázatot kért tőle eljárásáról. Cuignet azt felelte a miniszternek, hogy nem hajlandó neki felvilágosítást adni, de bizonny meg a vizsgálattal egy katonatisztet, akinek készségesen meg fog adni minden magyarázatot.

— Jól van, felelte erre a miniszter, menjen haza s várja lakásán parancsot.

Cuignet elment a Rue de l'Universitén levő lakására, ahol félóra múlva megjelent a téraparancsnokságnak egy tisztje, aki értesítette, hogy le van tartóztatva. Cuignet engedelmeskedett s bérkocsiban hajtottak a Páris mellett levő Mont Valérien-erődbe, ahová este nyolc óra után érkeztek s ahol Cuignet-t, a téraparancsnoksághoz érkezett utasítás értelmében letartóztatták. A katonai vizsgálóbizottság már legközelebb ki fogja hallgatni.

Páris, december 21.

Egy hivatalos jegyzékben kijelentik, hogy az a büntetés, amelyben Cuignet őrnagy a Mont-Valérienben részesül, fegyelmi büntetés. Cuignet aztálta, hogy vonakodott a hadügyminiszter kérdéseire válaszolni, a fegyelem ellen vétett és pörének tárgyalásáig a Mont-Valérienben fogságban marad. Megerősítik, hogy Cuignetnek a Panizzardi-távirat tárgyában felvett titkos jegyzéknyv nyilvánosságra hozatala miatt fegyelmi bíróság előtt kell megjelennie.

Cuignet lakásán a téraparancsnokság megbízásából délután házkutatást tartottak és több iratot lefoglaltak. Cuignet már napok előtt felkérte Menard nacionalista ügyvédet, hogy őt bírósági üldözés esetén védje.

Páris, december 21.

André hadügyminiszter Cuignet őrnagyot 60 napi várfogságra ítélte.

Páris, december 21.

A képviselőház mai ülésén Lasies interpellációt kívánt intézni a kormányhoz Cuignet őrnagy ügyében.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök arra kérte a házat, hogy az interpellációt halasztza el a többi benyújtott interpelláció elintézéséig.

A ház 309 szavazattal 192 ellenében elhalasztotta az interpelláció elhalasztását.

A boerok újabb harcai.

Budapest, december 21.

A boeroknak a Fokföldre való benyomulása meglehetősen válságos helyzetet teremtett az angolokra nézve, amelyre nézve jellemző az, hogy a Colesbergben felállított bíróság, mely afrikanderek felségárusulási püreit akarta tárgyalni, kénytelen volt biztosabb helyre menekülni, mivel a boerok hét mérföldnyire közeledtek a városhoz. Azonkívül a boerok szétrombolták a fokváros-kimberleyi vasutvonalat Philipstown közelében, tizenegy mérföldnyire De Aartól, mely a Fokgyarmat legfontosabb vasuti csomópontja.

London, december 21.

Fokvárosból táviratozzák: A boerok Colesberghez közelednek, azonban a városnak rendez angol katonákból és önkéntesekből álló erős helyőrsége van.

Kedden reggel Philipstown mellett harc volt az angolok és boerok közt. Az utóbbi Samodrift mellett álltek az Oranje-folyón. Az angolok egy halottat és hét sebesültet vesztek. A boerok szerdán reggel megszállták Philipstown-t és csütörtökön Hotkraal mellett épüsitották a vasutat. Az angolok remélik, hogy nemcsak a megakadályozhatják a boerok előnyomulását.

London, december 21.

A Daily Mailnek jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel: Colesbergben szombatig több felségárusulási ügyet akartak tárgyalni. Minthogy azonban időközben a boerok a bírósági épülethez hét mérföldnyire közeledtek, a bíróságot biztosabb helyre kellett áttenni. A bíróság tagjai Fokvárosba érkeztek.

Fokváros, december 21.

A fokföldi kormány ma este a következő hírdetményt bocsátotta ki:

A Rhenosterhocken át előnyomult boerok most föl vannak tartóztatva, mert Steinsburg erosen meg van szállva. A betörőket, akik most csak nagy bajjal tudnak mozogni, legutóbb a Zuur-hegyeken látták Steinsburg és Ventersstedt között. A Sanddriften átkelt boerok száma körülbelül kétezer ember. Ugy látszik, Colesberg felé akartak előnyomulni, amint azonban csapatokat küldtek ki ellenük, Philipstown felé fordultak és 19-én megszállták ezt a helységet. Eddig csak csatározásokra került a dolog, mert a boerok mindig visszavonultak az angol csapatok elől. Ventersdorpan elfogtak husz embert az odaváló helyőrséggel. Hammelsfonteinben, a colesbergi kerületben, megadásra szólították föl a helyőrséget. A helyőrség megtagadta a kapitulációt, mire több óráig tartó harcra került a dolog. A támadók végül kénytelenek voltak nagy veszteséggel visszavonulni. Több kerületben kihírdették a statárnumot.

Bloemfontein, december 21.

Devel tábornok, miután a Tabanchu-Ladybrand közötti vonalat érintette, Ficksburgba vonult. Összes vesztesége, amelyet a Fokgyarmat határa felé való előnyomulása és az erre következő visszavonulás alatt szenvedett, közel 50 halott és 100 sebesült. Azonkívül az angolok három ágyut és sok lőszert ejtettek zsákmányul.

London, december 21.

A Reuter-ügynökségnek egyik külön tudósítója Tabanchuból e hó 16-áról keltezett táviratban leírja De Wett visszavonulását. De Wett midőn látta, hogy a Fokgyarmatba való betörési kísérlete reménytelen, áttörte a Tabanchu-vonalat. Gyönyörű látvány volt, mondja a levelező, midőn a körülbelül 2500 fnyi boer hadsereg teljes rendben vágatott Springhaannecken át. Csodálatraemléltó merész hadi tény volt, ahogy Steyn és Piet Fourier az angol fegyverek és ágyuk szakadatlan tüzelése közt vezették a támadást. A boerok sikere tökéletes volt, bár két ágyut és huszonöt foglyot vesztek.

Darmstadt, december 21.

A második kamarában Köhler-Langsdorf indítványt nyújtott be Anglia és a dél-afrikai köztársaságok háborújának választott bíróság utján való elődöntési tárgyában. Az indítvány mellett 23, ellene ugyanannyi képviselő szavazott, mire az indítványt az elnök szavazatával elvetették. Az indítvány mellett az összes antisemiták és a szocialisták, ellene pedig a centrum és a nemzeti szabadelvűek nagy része szavazott. A kormány képviselői a vita megkezdése előtt kimentek a teremből.

Vilmos és Krüger.

Páris, december 12.

A Matinek pro domo jelzéssel egy cikket küldtek Berlimből, mely Vilmos császárnak a boer kérdésben való állásfoglalását jellemzi és a következőket mondja:

A dél-afrikai háború kitörése óta Vilmos császár négyezer kísérletet meg, részint személyesen, részint képviselők utján, hogy a háború befejezésének érdekében való beavatkozása eredményel járna-e. Minden alkalommal azt a merev választ kapta, hogy a barólok felek egyike sem tűr meg semmiféle beavatkozást. Néhány héttel előbb azt kérdezte egy diploma Salisburytól, hogy az angol kormány ellenséges indulattal viseltetné-e oly állam iránt, mely Viktória királynőnek, a hágai egyezményre való utalással, a kibontakozásban segítségére lehetne. Salisbury azt válaszolta erre némi göggel, hogy álláspontját ilyen lörekréssel szemben már kimutatta. Mac Kinley volt az, aki ilyes ajánlatot tett. Ellenséges indulattal nem fogadja az ajánlatot, de egész határozottan mellőzi.

Egy boer-barát udvarhölgy a napokban beszélgetést folytatott Vilmos császárral Krüger felől. A császár azonnal kijelentette, hogy nem fogadja Krügeret és hozzátette:

— Ha megvadt ló száguld végig az utcán, akkor azt látjuk, hogy az emberek háromféle magatartást tanúsítanak. Némelyek a lóra vetik magukat, hogy megállítsák, ezeket aztán a ló elgázolja, mások félelmükben felugranak az utcai padokra és kendőikkel integetnek, amivel meg akarják állítani a csikót, mások pedig belátják, hogy nem tehetnek semmit és csendesen tovább mennek. Nos, én nem vehetem magamnak azt a jogot, hogy Németországot Anglia fejére vessem, mert nem engem, hanem Németországot gázolnak el. Másrészt nevétséges volna, ha fellállnék egy padra és zsebkendőmet lebegtetném. Hazám iránti kötelességem parancsolja, hogy csendesen haladjak utamon.

Néhány nappal utóbb azt olvasta a császár egy külföldi lapban: „II. Vilmos császárnak csak egy szót kellene szólnia, hogy Anglia észre térjen és a boeroknak megahgyja szabadságukat”.

Vilmos mosolyogva vont vállát és azt mondta: — Nem II. Vilmosnak kellene egy szót szólnia, hanem az Istennek, ha ugyanis egy ijzel az egész angol flottát a tengerbe súlyesztené.

Németország magatartására döntő befolyással volt az a tény, hogy 1897-ben, mikor Vilmos császár táviratiag üdvözölte Krügeret, Franciaország Angliának titokban felajánlotta szövetségét Németország ellen. De az angol kormány nem volt hajlandó kikaparni Franciaország számára az elszázi gesztenyét a német tüzől s a szövetségéből nem lett semmi.

Hága, december 21.

Krüger elnök január elején távozni szándékozik Hollandiából, hogy néhány hónapot valahol másutt töltsön a külföldön.

Hága, december 21.

A boerok győzelme alkalmával sokan keresték fel Krügeret üdvözölő táviratokkal az osztrák-magyar monarchiából is. Hágában az a hír van elterjedve, hogy a fokföldi lakosság fellázadt. Dr. Leyds párisi utja minden politikai jelentőséget nélkülöz. Nizza felé megy Leyds, hogy villát béreljen Krüger számára.

A kínai bonyodalom.

New York, december 21.

Egy tegnapi kelt távirat jelenti: A követek tegnapi ülése meglehetősen zajos lefolyású volt, mert azt kutatták, hogy ki közli a kínaiakkal a tárgyalások titokban tartandó részleteit. Li-Hung-Csang minden ülés után két órával megtudja, hogy mi történt a követek tanácskozásán.

A közös jegyzéket valószínűleg szombaton adják át Li-Hung-Csangnak és Csing hercegnek azzal a felszólítással, hogy minél előbb válaszoljanak rá. A jegyzéket francia nyelven fogalmazták, de kínai fordítást is mellékelnek hozzá, Conger követ és Satow pedig angol fordítást is csatolnak hozzá.

Majna-Frankfurt, december 21.

A Frankfurter Zeitung jelenti Tieneinből mai kelettel, hogy Csing herceg titkára azt beszélt, hogy a császár e hó 19-ikén egyedül, a császárné nélkül, elhagyta Hoiannfut és Pekingbe utazik.

Berlin, december 21.

Pekingből jelentik: Kwang-Szu császár Köszönő távirat küldött a cárnak azért, hogy megengedte, hogy Mandzsuriában újra behozták a polgári kormányzatot. A cár nagyon megleghangú táviratban válaszolt. A kínai császár távirata Li-Hung-Csang közvetítésével az orosz követ tudni kívüli ment el Pétervárra.

Páris, december 21.

A Havas-ügynökség jelenti Pekingből tegnapi kelettel:

A követek közös jegyzékét írták alá azzal az Anglia részéről javasolt pótbással, hogy Peking és Pecsili tartomány kiiktatása ki van zárva mindaddig, míg Kína el nem fogadja a hatalmasságok föltételeit. Csak Conger amerikai követ nem írta még alá a jegyzéket kormányának egy távirata következtében, amely utasítja, hogy ragaszkodjék az Egyesült-Államok legutóbbi jegyzékéhez. Conger azonban azt hiszi, hogy a washingtoni kabinet nem fog ragaszkodni ehhez az állásponthez.

Köln, december 21.

A Kölnische Zeitung mai számában a hatalmak megegyezése című cikk közöl és ebben ezt mondja egyebek között:

Alapoz az a föltételek, hogy Pekingben e hó 20-án közös jegyzéket írtak alá, amely olyan alapelveket foglal magában, amelyek kezdettől fogva a hatalmasságok minimális követelése voltak és Németország jogos követeléseinek teljesen megfelelnek. A jegyzék tartalmának lényegét Bülow birodalmi kancellár a birodalomgyűlés november 19-iki ülésén közölte. Időközben a halálbüntetés követelése helyett beérték a legszigorúbb büntetés követelésével. A követelés irrevocablenak való minősítését megtartották. Anglia indítványára elhatározták továbbá azt a lényeges pótlást, hogy a követelések teljesítése előtt nincs kiállítás arra, hogy a szövetséges csapatokat Pekingből és Pecsili tartományból kivonják. A jegyzéket most már azonnal átadják Csing hercegnek és Li-Hung-Csangnak.

A közönséghez.

Ot esztendő nehéz, fáradtságos munkája van mögöttünk. Büszkén, önértettel tekintünk vissza erre a multra, mert az az örömteljes tudat emeli szívünket, hogy a magyar közönség igaz észleése szólt meg minden sorunkban és mindenkor érdek nélkül, önzetlen lelkesedéssel küzdöttünk minden magyar lélek, minden magyar osztály szabadságáért és haladásáért. Küzdelmes pályánkon nem volt egyéb támogatásunk a közönség szereteténél, amely a napisajtó történetében páratlan lelkesedéssel állt mellénk és soha nem muló halálra tartozunk a közönségnek azért, hogy a Budapesti Naplót a legelső sorba emelte a szabad nemzeti művelődés nemes versenyében.

Igy forrasztottak össze egy családdá bennünket a közönséggel a hála és szeretet. És a kötelesség szava érlelte meg bennünk azt a gondolatot, hogy bevonjuk a humanizmus, az ember-szeretet egyik leghatalmasabb, legszebb intézményébe, a balesetbiztosításba lapunk minden előfizetőjét, bevonjuk úgy, hogy semmiféle külön meg-

terhelése nem származik belőle, hogy biztosítva legyen a modern élet ezer szerencsétlensége ellen abban a pillanatban, amelyben beállt a Budapesti Napló előfizetői sorába. A Budapesti Napló előfizetői baleset ellen biztosított felekké válnak, a nélkülük, hogy az előfizetésen kívül egy krajcárjukba is kerülne.

A Budapesti Napló a manheimi biztosító társaság budapesti képviselősege által minden egyes előfizetőjét, tehát azokat, akiknek régi előfizetése január elsején túl terjed, s azokat, akik január elseje után lépnek előfizetőink sorába, baleset ellen biztosítja. A lap kiadóhivatalt a régi előfizetőknél karácsony napjára, az újonnan belépő előfizetőknél az előfizetés beérkezése után elküldi a biztosítási kötvényt, amely magában foglalja a biztosítottság feltételeit. E kötvény oly sérülések következményei ellen biztosít, amelyek baleset által halált, vagy a keresetképeségben való maradandó károsodást vonnak maguk után.

Az előfizetési díj lefizetését, ha baleset következne be, nyugtával, vagy postai utalvánnyal kell igazolni s a biztosítás az előfizetési idő első napjának déli órájában kezdődik. Aki tehát mátol fogva január elsején túra fizet elő a Budapesti Naplóra, annak biztosítási igénye már január elsején, déli 12 órakor kezdődik s tart ama nap déli 12 órájáig, amelyen az előfizetés lejár.

A haditartalék gyakorlatainál és a honvédségi gyakorlatoknál előforduló balesetek is bennfoglaltatnak a biztosításban.

A biztosított, ha baleset éri, azonnal, táviratban bejelenti az esetet a Budapesti Napló szerkesztőségének és a baleset mérvének megállapítása után a biztosítási összeget, vagy annak megfelelő részét a társulat haladéktalanul megküldi. Halál esetében a biztosítási összeg kétezer korona; rokkantság esetében, azaz mikor teljesen keresetképtelenné válik a biztosított, szintén kétezer korona a biztosítási összeg.

Ha valaki keresetképeségét maradandóan, de csak részben veszti el, úgy a Budapesti Napló szerkesztőségében letett járadéktáblázat szerint számítják ki a kárvallott igényét.

Azok az előfizetők, akik több példányra fizetnek elő, legfeljebb két tértérítési összegre, azaz négyezer koronára tarthatnak igényt.

HIREK.

Budapest december 21.

— BUDAPESTI NAPLO. December 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— József főherceg a beteg honvédelmi miniszternél. József főherceg, mielőtt Fiuméba utazott, meglátogatta báró Fejérváry Gézát, a beteg honvédelmi minisztert. Bár a főherceg maga is csak nemrég épült fel lábujjából, mégis megjárta a miniszter lakásához vezető két emeletet, hogy személyesen tudakozódjék állapotáról. A főherceg csaknem egy órát töltött a beteg miniszternél és távozásakor a legszívesebb szavakban kívánta a legutóbbi felgyógyulást.

— Erzsébet főhercegnő az anyjánál. Bozenből táviratozzák, hogy Erzsébet főhercegnő ma több heti tartózkodásra Griesbe érkezett ahol ez idő szerint édesanyja, gróf Lónyay Elemérrel idűl. Arra az időre, amíg Erzsébet főhercegnő látogatása tart, gróf Lónyay Elemér Meranban fog idűzni, ahová már tegnap el is utazott. Meranban van jelenleg a gróf anyja is, aki a Kaiserhof-szállóban bérelt lakást.

— A Vilma királynő férjhezmeneteléről szóló törvényjavaslatot tegnap nyújtották be a hollandiai kamara ülésén. A törvényjavaslat szerint Henrik mecklenburg-schwerini herceg a házasság megkötése előtt kilép eddigi állampolgársága kötelekeiből és németalföldi állampolgárrá lesz. A herceg özvegyesége esetére megállapított civilista ugyanannyi mint az özvegy királyné özvegyi járuléka, vagyis háromszáz ezer korona.

— Nász az uralkodóházban. Salzburgból jelentik, hogy Mária Terézia Anna főhercegnőnek, Ferdinánd toskánai főherceg legidősebb leányának esküvője, február hó 12-én lesz. A főhercegnő főlegénye tudvalóleg Thun Hohenstein Ferenc herceg.

— Az olasz király hadseregünkben. A hadsereg rendeleti közönyében ma jelent meg 6 felsége parancsa, amely III. Viktor Emánuel olasz királyt a cs. és kir. 28. gyalogezred tulajdonosává nevezi ki.

— Kautz Gyula jubileuma. E hó 22-én lesz ötven éve, hogy dr. Kautz Gyulát, egyetemi nyugalmazott tanárt, a budapesti kir. tud. egyetemen doktortá avatták. Az egyetem ez alkalomból az eddigi eddigi szokásnak megfelelően a jubileumuk egy új doktori oklevelet állít ki, s ezt az akadémián szenátusnak és a jog- és államtudományi tanári karnak küldöttsege fogja átnyújtani az ősz tudósának.

— Budapest vize. Ez után a cím után csak csupa kellemetlenség következhetik, hogy miért, azt bőségesebben megokolni nem kell. Budapest vize tudmüllik a legszeleszyesebbben bánik el velünk. Néha halacsakát fogunk ki a vízvezeték csapból, máskor csak rovarkákat, megcsik azonban — és ez a leggyakoribb eset, hogy a halacsakák megülednek a csövekben, mert nincs víz. Vagy pedig van, de nincs köszönet benne. Tegnap például megcsik, hogy víz helyett valami vöröses, sárgás, piszkos iszapot adott a vízvezeték Budapestnek ivóvíz helyett. Hogy miért, arra boldsan megfelel a vízvezeték igazgatósága. Azt mondja, hogy a káposztásmegyéri kettős főnyomóvezeték egyik ágát el kellett zárni, mert két zárcsapat ki kellett javítani. Aztán a vezetékét öblítették és megtisztították a vizet, de ennek a munkának az eredménye, hogy amikor megnyitják a csapot, még mindig posolyavíz jön a vezetékéből. Tudatja egyszerűsége az igazgatóság, hogy vasárnap délután nyitják meg a vezetékét s mivelhogy az a víz, ami akkor jön ki a csapokból, körülbelül semmire se használható, jól teszi a publikum, ha délelőtt üyűt magának vizet. — Budapest bizonyára türelmesen betartja az utasítást. Jó város ez.

— Tűr tábornok Viktor Emánuelnál. Mint Rómából írják Tűr István tábornok a napokban Rómába érkezett hogy tisztelegjen az új olasz királynál. Viktor Emánuel király rendkívül szívesen fogadta Tűr Istvánt aki nyugalmazott olasz tábornok és ki-jelentette, hogy épp úgy, mint nagypapja és apja, ő is a legnagyobb halála, van eltelve iránta, a garibaldista harcok kiváló alakja iránt.

— Berlini erkölcsök. A német birodalom fővárosának újabb botrányos szenzációja van. A hatalmas germán birodalom köz-élete ugy-látszik kezd elposványosodni s ott, ahol ki-felé csupa siker és csupa dicsőség veszi körül az államot, már fölyűlekezett a kalandorok nem-zetése, melynek nincs jobb termő talaja, mint az olyan birodalmak földje, melyekben bujaterem a dicsőség. Arról a nagy bankbukásról van szó, mely miatt több bankigazgatót ellogtak. Közűk van Sanden és Smidt bankigazgató is. Sanden apidijas volt s oly ügyesen működött, hogy csakhamar huszon-nyolc millió márka vagyonot harásolt össze a legvakmerőbb visszaélésekkel. Letartóztatásával egyidőben fölfüggesztettek állásától gróf Mirbachot, a császárné főudvarmesterét, aki kevéssel a bankár letartóztatása előtt nemességet akart szerezni Sandennek. Az udvari köröket, úgy látszik, már jókor óva intették Sandentől és társaitól. Erre mutat az, hogy az udvari körök a birtokuk-ban levő zálogleveleken még jókor veszteség nélkül találtak. Egy előkelő udvari hölgy-nek két millió értékű ilyen záloglevele volt. Mirbach maga az elfogott Smidt igazgató se-gítségével menekült a nagy anyagi veszteség-től, akinek ezért viszontszolgálat fejében megszerelte a kereskedelmi tanácsos címet. A nagy bankbukás veszedelmét hozott a Mirbach védősége alatt levő templomépítő-aiapra is. Sanden azért tudott az udvar kezébe férközni, mert nagy vallásosságát szinlelt, amivel tévedésbe ejtette a császárnét. Hat nappal elfogása előtt megkapta a III. osztályú koronarendet azokért az érdemekért, amelyek a Brandenburgban történt templom-alapításoknál szerzett. Smidt-nek pedig az volt a címe: a császárné udvari bankárja. Potsdamban, ahol nagy volt a bizalom Sanden iránt, egész sereg embert tönkre tett a bankbukás, melylyel sok nyugalmazott katonatiszt és hivatalnok minden vagyonát elvesztette.

— Nyugalomba vonult tábornok. Bécsből táviratozzák nekünk, hogy bonyhádi Perczel József vezérronagrot saját kére mére nyugdíjazták. Ő felsége ez alkalomból a III. osztályú vaskoronarenddel tüntette ki.

— Gróf Lónyayné ajándéka. Gróf Lónyay Stefánia legutóbbi pesti tartózkodása alatt Kalmár Hugó detektív biztak meg a gró né biztonsága tiszti örködésell. Szolgálatának elismeréseképpen e napokban Kalmár szép ajándékot kapott a gróntól: egy pár smaragdnyal és rubinokkal kirakott arany kézi-öngombot, mélyen ott diszlik a beiga királyi címer, rajta az S betűvel.

— **Ingyen játék a szegény gyerekeknek.** A Podmaniczky-utcában kenyeret osztogatnak a szegényeknek s a Teréz-kört 56-ik száma alatt szerdán délelőtti játékokat adtak ötven szegény gyerekeknek. Délelőtt 9 órától 11-ig tartott az adakozás ideje s kilenere már az utolsó drótos-tót is kiosztották egy masztos arcú, de ragyogó szemű kis legénynek. A többi ötven-hatvan meg száz gyerek pedig, aki már nem kapott, órászáma utó ácsorgott a boltajtó előtt és valósággal megostromolta azt a poétikus lelkű kis boltosnét, akinek a szívében ez a szép gondolat megfogalmazott, hogy: adjunk játékokat a szegény gyerekeknek. Asszonyzivnek a gondolata... Szegény mosónék, akik valahol a Ferencvárosban laknak, már előttevaló este elmentek a terézkerületi bazárba, mert nekik másnap pitymaltatkor már munkába kell menni s a Jancsi fiúnak, meg a kis Juliskának jobban izlenek az otthon hagyott savanyú pékenyér a maroknyi töpörtyűvel, ha egy cifra Juci babát, meg egy kerekken guruló Kesely lovat is meg lehetne belőlük kínálni. Mert a játék épp annyi a gyerek életében, mint a tej vagy a kenyér. Egyik a testet táplálja, másik a lelket. Csakhogy a szegény ember életében bur-angol ellenség a kenyér és a játék. A kenyér nagy ur, szuverén fejedelem, hatalmas, erős ellenség, aki ezzel az egyetlen egy szóval, hogy: kell, — agyonüti a szegény gyerekek aranyos álmait, ártatlan illúzióit s míg a gazdagok gyermekei drága miniatűr batárokon teszik meg képzelt utazásaikat, addig a szegény mosóné otthon hagyott Jancsija egy felfordított szekében ülve csapkodja a Kesely légi vékonyát. A játék, a gyerek fantáziájának emez éhsége, közös vonás a koronás bölcsőben ringatótt s a szegény napszámosasszonynak teknőben alvó és onnan felesperedő magzatja között. És mégis, akinek legjobban kellene a játék, a szegény ember gyerekeknek, aki nem ismeri a szerető becézést, a körülte egyre szorgoskodó gyöngédséget, annak nincs, mert a játék árát elnyeli az a rettenetes kenyér.

Bizony, a terézkerületi kis bazárosné példáját minden megerőltetés nélkül követhetné Budapestnek valamennyi játékkereskedője. En Istennem, mennyi bevett fejtű bádogkatona, sánta ló, félkerekű kocsi, divatját mult porcellánba hever a raktárak polcain s ha egy kis meleg szívvvel, humánus gondoskodással leszedetnék onnét és megtörölgetve a portól, odaadnák azoknak a játéka is mohón éhes szegény gyerekeknek, mennyi édes kis gyerek-szemből látnók felragyogni a boldogság mosolyát.

Adjanak játékokat a szegény gyerekeknek!

— **Percel Béni temetése.** Ma délután három órákor temették Percel Béni országgyűlési képviselőt a Klótd-palotában lévő lakásáról. A gyászház lépcsőzetén a képviselőház huszárjai képeztek sorfalat és íent a lakásban Percel Dezső a képviselőház elnöke és az elhunytak unokabátyja fogadta a temetésen megjelent notabilitások részvénytulajdonosait.

A temetési szertartáson megjelentek: Tallán Béla és Daniel Gábor a képviselőház alelnökei, Csávossy Béla háznagy, a képviselőház tisztikara részéről: Regele János, Endrődy Sándor és Farkas János, Nygre és Molnár Antal képviselőházi jegyzők, báró Podmaniczky Frigyes a szabadalvúpart elnöke. A kormányt Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter és Vörösmarty Béla államtitkár képviselte. Ott voltak még gróf Nákó Kálmán, Mezei Mór, Visontai Soma, Münich Aurél, Berzevicsy Albert, Brázy Kálmán, Pichler Győző, Lévy Gyula, Kristóffy József, Bolicska Béni, Komlóssy Ferenc, Szemere Attila, Molnár Jenő képviselők, továbbá Wekerle Sándor a közigazgatási bíróság elnöke, Lotkóczy Imre alelnöke, Rohonczy altábornagy és azoknál az elhunytak számos jóbarátja és ismerőse. A szertartás három órákor kezdődött. A ravatal mellett állott a megboldogultnak felesége, leánya és a rokonság. A szertartást Karner Károly apátplébános végezte. Ezután az elhunytat az utca vérekező koporsószállító diszhintóra helyezték, amelyet egy koszos kocsi előzött meg. A gyászházból a Kossuth Lajos-utcán, a Kerespesi-utca kerepesi-utca temetőbe kísérték a halottat, ahol disztrikthelyen örök nyugalomra helyezték.

— **Életunt katonatiszt.** Bädenből táviratozzák, hogy lovag Romano Pál, aki magasrangú katonatiszt volt, ott ma délelőtti szíven lötte magát és meghalt. Hátrahagyott leveleiben gyógyíthatatlan betegséget említi halálának okaként. Inább hihető azonban, hogy nagy pénzszarban volt már hosszabb idő óta és emiatt lett öngyilkos. Az öngyilkos katonatisztnek apja volt a bécsi Ring-Strasse tervezője.

— **Üdvözlő felirat.** Dr. Zernek Károly pozsonyi ügyvéd tudvalegely indítványt adott be a városi tanáshoz, hogy a tanács tárgyalási nyelve a magyar legyen. Ebből folyólag Engyeli Jenő, a Pressburger Presse szerkesztője, egyik cikkében sértő szójátékkal illette a Zernek-családot, amiből több rendbeli affér támadt. A budapesti tudomány- s műgyegetmi hallgatóság most feliratot nyújtott át Zernek Károlynak és Ernőnek, amelyben hatszáz aláírással üdvözlésüket jelentik nekik hazafias magatartásukért.

— **A szent esztendő vége.** Rómából írják: A szent év bezárása alkalmából számos bizottság alakult Olaszországban, hogy a század végét különböző ünnepélyek rendezésével ünnepeljék meg. Többek között azt tervezték, hogy az ország husz legmagasabb hegyesucán a Megváltó tiszteleére emlékoszlopokat állítsanak fel. Eddigél már kettő el is készült. Az egyik a Forea melletti Monbarone hegyesucán, a másik Sziciliában, a Monte J. Giulianon. A szükséges pénz adakozásból gyűlt egybe. A szent év alkalmából a Szent Péter-templom jubiláris kapuját is befalazzák, mihez a pápa engedélyével felhasználják a husz hegyesucsból lejtett kőcöcköket is. A Porta Santát az elmúlt esztendőben a pápa jelenlétében nyitották fel és bezárásánál, karácsony előestéjén, a szent alya ismét jelen lesz.

— **Nyomor elől a halálba.** Bauman József lakatos mestere, Kispeszt határában, a Szabó-féle telepen önmagát és egész családját elemészette, hogy ez által véget vessen közös nyomorúságuknak. Bauman egy hónap előtt becsátották el a gyárból. Azóta feleségével és öt gyermekével együtt abból élt, amit az apránként eladogatott butoriáért és ruhadarabokért kapott. Tegnap eladta az utolsó butort, az asztalt és az egy forintnyi vételárért: szalonát, kenyeret és szent vásárt. Kenyérrel és szalonával jól lakatta az éhező apróságokat, meg a feleségét és hogy az éj nyugalma teljes legyen, a szénél alaposan befűtött. Mikor már az egész család aludt, akkor Baumann kiszedte a kályhacsöveket és a széngőz gyilkos hatásának engedte át önmagát övével együtt. A rémtett sikerült, reggelre halva voltak mindnyájan, a két szülő és az öt gyermek. — A nyomor ezuttal poétát idéz, mikor a jöletnek odaszól:

Heten vagyunk, uram — heten.

— **Két férj.** Athénből a következő figyelemreméltó históriát írják meg: Egy fiatal ember elvégezte tanulmányait és ámbár nem volt még állása, feleségül vett egy csinos, művelt leányt, aki azonkívül még vagy háromszázezer forint hozományt is vitt magával a házba. Az ifjú férj azután hamarosan a végére járt a pénznek, alig mult el egy-két esztendő, eluszott az egész nagy vagyon és Görögországban az a törvény, hogy az asszonynak semmi jussa többé a magával hozott vagyonhoz, mihelyt lőkötő alá jutott. Nyomorúságba jutott a család, annyira, hogy az asszonynak másollással és fordításokkal kellett a maga és gyermekei élelmét megkeresni. Időközben annyira elhidegült az urához, hogy elhagyta, majd pénzáldozat árán, amit a rokoni teremtett elő, bírót un el is vált az emberöltő. Hanem ez továbbra is zsarolta, sekkor egyháziilag is elváltatta magát tőle. A férj azonban nem engedte még ki kezéből áldozatát s később új lépésre határozta el magát. Szánta-bánta büneit és megbocsátásért eszedezett. És a felsőbb bírói fórum megsemmisítette az első ítéletet. Most újra joga van ennek az embernek a feleségéhez, aki azonban időközben feleségül ment egy másik emberhez, aki mellett kárpótlást remélt eltévesszett életért. És most felelősségre vonják majd bigámia miatt.

— **Amerikai anarkisták.** Az ó-világból szerteúzték az anarkistákat a legutóbbi merényleteik miatt. Az európai rendőrségek kettőzött őberséggel ügyeltek rájuk, úgy, hogy nem volt itt továbbra maradásuk. Kivándorolt tehát jórésztük Amerikába, hogy onnan intézzék a társadalom felforgatására irányuló véres munkájukat. Amerikából indulnak ki most a világ minden tája felé irányuló összeesküvés szálai s az onnan érkező híreket lesi izgalommal minden európai főváros rendőrsége. A washingtoni rendőrséghez a napokban titkos följelentés érkezett, amely azt hozza hírül, hogy Roosevelt elnök és Hanna és Depew szenátorok ellen bombamerényletet terveztek. A merényletet az elnöki beiktatás alkalmával akarták végrehajtani. A följelentés egyuttal előz arra is, hogy az összeesküvők egyike részves volt már a chicagói Haymarket-bombamerényletben.

— **Az új pap ellen.** Mármaroszigetről írják: Szacsal román községbe a püspöki kormány P. p. Mihály fiatal lelkeszt nevelte ki. A jó jövedelmű állásra sokan pályáztak és az elbukottak felizgatták a lakosokat, akik most az új lelkeszt nem akarják elismerni, sőt azzal fenyegetőznek, hogy a görög katolikus vallásról a görög keletre térnek át.

— **Házasságok.** Báró Királyfi Jozsef János oltárhoz vezette Pécelen Kebersanyi Ida urhölgyet. Az esketési szertartást Komlóssy Ferenc kanonok, képviselő, a vőlegény rokona végezte.

Frank Gyula kaposvári kereskedő f. hó 25-én vezetí oltárhoz a barosi izraelita templomban Fried Vilmos leányát. Zelmát.

Steiner Sándor Budapestről eljegyezte Wilhelm Herminát, Bogutovac F. J. unokahugát.

— **Biztosított rablánc.** A láncra vert rabok eddig sok találekonyáságnak, nehogy azt mondjuk, espritnek adták tanujelét, valahányszor a szokési műveletet megelőzőleg kiszabadították magukat a fogva tartó és feszélyező bilincsek közül. Hogy e tilalmas törekvésnek egyszer és mindenkorra eleje vétéssék, olyan szabadalmazott amerikai bilincseket küldözgetnek most szét kipróbálás végett a csendőrségekbe, amelyek önműködő lakattal vannak ellátva. A lakatot el lehet zární kules nélkül is, de nem kinyitni. Elég rákoppantani egyet a zárra és az bezárul úgy, hogy csakis a hozzá való Wertheim-kules segítségével essattan ismét vissza a fogva tartó érekapocs. Denikve Wertheim-lakat alatt fogják ezental őrizni azokat a betörőket, akik miatt a Wertheim-lakatot föltalálták. A professzionátus betörők valószínűleg azt fogják erre mondani: ez a nemesis.

— **A fogadás.** Vilma hollandi királynő vőlegényével, Henrik mecklenburgi herceggel kedves kaland esett meg a minap. A herceg vadászatra ment s utközben egy kis falu kellett keresztül mennie. Amikor a falu népe erről értesült, elhatározta, hogy fogadni fogja a herceget. Diadalkaput építettek a tanító arra készült, hogy fővendékeivel egy dalt énekeljen majd, a hatóság feje üdvözlő beszédet tanult. Elérkezett a nagy nap. Mindenki a helyén volt, csak a hatóság feje nem. Egyszer csak megjelenik a messzeségben, de cilinder nélkül. Az emberek sopánkodnak és sürgetik, hogy rögtön szerezzen cilinderét, mire visszafordul, hogy öregapja régi módi cilinderét fölvegye. A gyermekek fázni kezdenek, mire a tanító az iskolába viszi őket, azt hiszi, hogy van még idő a herceg érkezéséig. Hanem ekkor, mintha csak a föld alól bujt volna elő, megjelenik a herceg. A falu népe zavarban van, nincs aki elmondja érzelmeit. A herceg álmétkodik és elhajt a diadalív alatt. A szomszéd faluban megtudja, hogy mi történt, mire visszafértek jelenti, hogy délután három órákor érkezik a faluba, csakhogy kárba ne vesszen a fogadás. Délután megérkezik a herceg, várja a falu, a gyermekek énekelnek, a hatóság feje szónokolni akar, de belesül az első szavaknál. Hiába próbálja, tovább nem megy. Már olvasni akarná a beszédét, de abba is bele zavarodik. A herceg ekkor fébeszakítja:

— Na, kedves Schulz — mondja — hát ugy-e ezt es azt akarja mondani... Hát ez nagyon szép magától, kedves Schulz és én köszönöm magának és mindannyiuknak is, hogy ilyen szépen fogadtak...

És a herceg elmondta Schulz helyett az üdvözlő beszédet.

— **Kirabol amerikai vonatok.** Amínálunk már a multhoz tartozik, az Amerika szabad földjén meg ma is virágzó iparága a merész fosztogató rablóbandáknak. Legutóbb Texasban egy postavonatot raboltak ki az amerikai vállalkozó szellemű rablók. Mivelhogy keveselték a pénzeszköz értékes tartalmát, nekiesték az utasoknak is és sorra megmotoszták őket. A megrémült utasok vakon engedelmességek a támadók vezénylő szavának, a kommandó pedig az volt, hogy mindenki emelje föl mind a két kezét. Ezáltal ki volt zárva minden lehetősége annak, hogy a megmotosztott utasok valamit elrejtessenek és lyeténképpen megrövidítsék a praktikus rabló urakat.

Jól végzett munka után a banditák udvariasan köszöntek és nyomatlanul távoztak.

— **A sorozás.** A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter rendeletét az ujoneállítasokra vonatkozólag. A rendelet a következő:

Az Aradon, Besztercebányán, Brassóban, Budapestben, Debrecenben, Egerben, Fehértemplomban, Fiumében, Gyulafehérváron, Kassán, Kolozsvárott, Komáromban, Nagy-Szebenben, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban, Sopronban, Szatmár-Németiben, Szegeden, Székesfehérváron, Temesváron és Horvát-Szlavonországban, Eszéken, Károlyvárosban, Otocsán, Péterváradon és Zágrábban szervezett állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok a jövő 1901-ik évben, a székesfehérvári és otocsáni felülvizsgáló bizottságokra nézve tett és az alább emielt kivétellel, a következő napokon fognak egybeülni, ugymint: január 11-ik napján, február 11-ik napján, március 2-ik napján, április 2-ik napján, május 10-ik napján és szükség esetén a következő hónapokon, június 10-ik napján és szükség esetén a következő hétköznapokon, augusztus 3-ik napján, október 11-ik és 24-ik és szükség esetén a következő hónapokon, november 11-ik napján és szükség esetén a következő hétköznapokon, december 6-ik napján. A székesfehérvári felülvizsgáló bizottság, a szükséges hadsereghelyi bizottsági tagok rendelkezésre nem állása folytán, az 1901. évben is csak egyes hónapokban és pedig április, május, június, október és november hónapokban, illetőleg eme hónapoknak tőntebb kitűzött napjain fog működni. Hasonló okból az otocsáni felülvizsgáló bizottság is a jövő 1901-ik évben csak május, október és november hónapokban s ezek tőntebb kitűzött napjain fog működni.

— **Egy virágos hant alatt.** Az elmúlt hetek nagy szendvicsjének hőse, az egykori délceg huszár főhadnagy, a néhai kakszentmártoni ur, és utóbb a bitófa gyászosa halottja, névszerint Papp Béla, immár egy virágos hant alatt pihen a szatmári temetőben. A porladásnak indult halott valamikor hódító gavallér volt, a megye férfi-ideálja, asszonyzivek megvalósult álma, leánylkek megtestesült ábrándja: fiatal, szép, erős, vagyonos, irigylt és körülrajongott férfin.

Talán azok közül kereste fel a sírját egy, aki valamikor a keringő szelid dallamára lejtett, vagy a magyar tánc szilaj ütemeire rezgett vele végig a bálteremben?

Nem!

Talán ama női szívek egyike adta meg az impulzust, amelyekben erősebben lüktetett a vér, mikor ez a kisvárosi szelidon bizalmas jellegű érzéseinek adott kifejezést?

Nem!

Talán az észrevétlenül sorvadó szerelmes leányzó közül akadt mégis egy, aki valamikor titkon szerette a daliás férfit, most pedig titokban ékesíti sírját virággal?

Nem!

Nem asszonyok, nem lányok, nem az egykori vig cimborák, nem a jó barátok sorából és tömegéből bontakozott ki az az egy, aki virágot ültet a bitófa halottjának sírjára. — Papp Béla sírját az édes anyja koszoruzta meg...

— **Musolino.** A kalábriai brigantik királyát, Musolinót, az olasz katonaság sehogysom tudja kérezeríteni. A ravasz Musolino regébe való ügyességével siklik ki üldözőinek keze közül. A legújabb csínyéről sokat írnak most az olasz lapok. Egy viharos éjjelen — így mesélik — Musolino feltört egy kriptát, hogy embercsontokat raboljon. Az volt a szándéka, hogy a csontokat porrá törve, puskaporral vegyíti s így használja lövése a katonák ellen. A kirabolt sirt később buvóhelyül használta föl s nyilván hosszabb ideig nem sikerült volna buvóhelyét kikutatni, ha nem érezte volna szükségét annak, hogy elröngyölödött ruhája helyett újat csináltasson. Egyik ismerőse által a roccafortei szabót magához hivatva, hogy ez mértékét vegyen neki. A szabó mély hallgatást ígért Musolinonak, de amikor visszatért a helyszínre, mégis kiköttyantott valami gyanús dolgot, mert a hatóság Musolino nyomára jutott. Musolino is élt a gyanúval, mert nem bízott eléggé a szabó hallgatásában. Az éjjeleket ezentel nem töltötte a sírban, hanem a temető falán talált magának egy faágaktól eltakart helyet. Egy éjjel szentanyja volt annak, hogy mint érkeztek meg a carabinieri és hogy mint bujtak el lesre vagy huszonhatan a sír körül és még azt a tréfát is elkövette, hogy az ágak közt elkezdte utánozni a csalógányt. Verradatok a legbátrabbak félretolták a kriptá felé és legnagyobb csodálkozásukra senkit sem láttak benne. Musolino szépen megvárta, amíg távoztak, azután lemaszott a falról és kedélyesen nevette ismét a szomszédos hegyek felé vette útját, amelyeknek minden rejtekét oly jól ismeri, hogy mindaddig lehetetlenség volt őt kézrekeríteni.

— **Karácsonyi vásár.** A vásárcsarnokok igazgatósága intézkedett, hogy tekintettel a szokásos karácsonyi nagybömbérvü bevásárlásokra, a vásárcsarnokok e hó 23-án vasárnapon nemcsak délelőtt, hanem délután 2 órától este 7-ig is nyitva maradjanak s az adásvétel meg legyen engedve.

— **Elhunyt író.** Hosszas szenvedés után 52 éves korában ma délután két órakor elhunyt Bécsben Gross Ferdinánd, az ismert osztrák író. Francia szellemben és francia hatás alatt írta munkáit. Eszterdőről-eszterdőről novella-kötettel jelent meg a könyvpiacra. Drámái műveket is írt és több francia műdarabot németre fordított. Éppen tegnap adták a Burg-színházban *Der Ministerpräsident* című művét. A *Konkordia*-nak néhány év előtt elnöke volt. Magyarországon is tartózkodott két esztendőig.

— **Karácsonyfa-ünnepély.** A hadnagy-utcai községi óvodában tegnap délután folyt le a karácsonyfa-ünnepély az iskolaszéki elnökség, a kisdetek szülői és még szépségűn előkelő közönség jelenlétében. A kis gyerekek bájos versikét után halásan megköszönték a játékokny hűlybiztosításgának a felállításit karácsonyfa-t a különféle kedves ajándékokat és a téli ruhákat, melyekben a legszegényebb megvethet gyermek részesült. A megható ünnepélyt az iskolaszéki diszelnök: Jámber Gyula lélekemelő záróbeszéde fejezte be, melyben a szent karácsony vallástársadalmi jelentőségét eszette, magasztalta a szeretet és jólelkőség érvényét. Végül kiemelte a vezető-óvónő: Lipóczy Irén buzgalmit, mely az intézetet igazán minta-óvodává emelte.

— **Az öngyilkos lapszerkesztő temetése.** A hét elején öngyilkossá lett Hógyosi Béla vidéki lapszerkesztő temetéséről eddig hozzátartozói részéről senki sem gondoskodott; ennélfogva a budapesti újságírók egyesületének segítségére támaszkodott el a megboldogult. A temetés vasárnap délután 4 órakor lesz a kőbányai, ugynevezett központi temető halottasházából, ahol a római katolikus vallás szertartása szerint szentelik be és helyezik örök nyugalomra.

— **Meggyilkolt öreg asszony.** Debrecenből táviratozzák: Földesen Magyarországi Lajosné jómódú özvegy asszonyt a múlt este fia és veje meggyilkolta. Az asszony 64 éves volt. A gyilkosság előtt fél órával fia és veje a szomszédba mentek át beszélgetni. Ezalatt a ház előtt a községi bábaasszony haladt el és látta, hogy az udvarból egy férfi ugrik át a kerítésen, egy másik ember utána és mindketten elfutottak. A bábaasszony azonnal értesítette a fiut a látottakról, mire az hazaszaladt. Az ajtó mellett holtan találta anyját, akinek a nyakába hosszú kés volt szurva. A szobában a szekrények fel voltak feszítve és minden összeforgatva. A ládából 8 forintot raboltak el. A tetteseket a csendőrség még nem kerítette kézre.

— **Tragikus halál.** Szenzációs bűnpör ért ma véget Berlinben. Sternberg bankárt, kinek pörö oly nagy feltűnést keltett, harmadfél évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre, valamint politikai jogainak felfüggesztésére ítélte a bíróság. A tárgyalás első napjaiban az a szenzációs hír kelt szárnyra, hogy *Mohrseid-Hüllesen* berlini rendőrigazgató, ki korábban baráti viszonyban állott a vádlottal s főle kölesbűnök és ajándékokat kapott, alantás közgei által kedvező tanuvalomásokot íparkodott Sternberg érdekében beszerezni. Az egész egy közrendő tanuvalomása pattantotta ki, és *Bülow* kancellár közbelépésére, ki *Vilmos* császárnak is jelentést tett, a gyanúsított rendőrigazgatót azonnal felfüggesztették állásától, miután a bíróság előtt ő maga is elismerte a vádlottal való sok évi barátkozását és kölesbűnyeteit. A bankárt, mint említettük, ma diffamáló ítélet sújtotta, amely egyuttal erkölcsi elítélés a barátjának is. Egy berlini táviratunk röviden azt jelenti, hogy *Mohrseid-Hüllesen* felfüggesztett rendőrigazgató ma dében meghalt. Nyilván maga vetett véget életének.

— **Lázongó cigányok.** Kőbör cigányok vakmerő lázongásáról ad hírt debreceni levelezőnk: Két lovasrendő a városban kívül cigánykaravánt talált, amelyben felismerték *Rostás* Demeter és *Rostás* Ferenc körözött cigányokat. A két cigányt láncra verték a rendőrök és a város felé vitték őket. Az elmaradt cigányok hirtelen utánok siettek. Az egyik csoport levette a megláncoltokról a bilincset, a többi a rendőröknek rohant és késsel, ruddal, baltával támadták meg. Iszonyú harc fejlődött, amelyben sok cigány megsérült. Végre lefegyverezték őket a tanyákról elősiető gazdák. Hat cigányt bekísértek. A rendőrök könnyű sérüléseket szenvedtek.

— **Öngyilkos orvos.** Aradról táviratozzák nekünk, hogy dr. *Vida* György, a város egyik legképzettebb orvosa ma délután két órakor felfelölte magát és szörnyet halt. A családját kiküldte a szobából, a kályhát befűtette, aztán megirt több levelet és miután ezzel is végeztet, agyonlőtte magát. A levelekben összeírta, hogy kik tartoznak neki, hol vannak részvényei, pénze, de tettenek okát nem árulja el bennük. Az öngyilkos ötven éves, színdős, vagyonos ember volt, városszerte becsülték. Nyaranta Herkulesfürdőben volt fürdőorvos. Alkalmassint gyógyíthatatlan betegségre kergette a halálba. Három gyermek kesereg tragikus sorsán.

— **Felgyújtott vasuti hid.** Az aranyos-maróth-nagysúrányi vasut vonalán e hó 18-án Szelepcsény mellett a vasuti hidat petroluummal leöntötték és azután felgyújtották. A vonatvezető nem vette észre a közeledő veszélyt. Az egyik utas szerencsére az ablakon kinézett s a lángokban álló hidat meglátva, lármát csapott. Még sikerült a vonatot alig tíz lépésnyire az égő hidtól megállítani.

— **A megszőkött kauciószédőlgő.** A *Cseléd Újság* révén elkövelett óvadékszkasztás miatt sokan tettek feljelentést *Weisz* Mór ellen. Ezek: *Kassovits* György napzámos, *Weinberger* Bernát magánzó, *Tuly* János nyomdász, *Hódossy* Sándorné magánzó, *Nagy* József kádár, *Neuthoffer* János asztalossegéd, *Huska* Krisztina nyugalmazott távirásznő, *Wechsinger* József művezető, *Füléki* Pál cipész, *Vásony* Mihály házi-szolga és *Felér* Géza hivatalosolga. Ezeket összesen 4300 koronát esalt ki óvadék fejében. A rendőrség *Weisz*, illetve Adorjánt mindenfelé keresi.

— **Meggyilkolt erdőfelügyelő.** *Gyulafehérvárról* táviratozzák, hogy ott tegnap az erdőben vadászók agyonlőtték *Csothy* Sándor püspöki erdőfelügyelőt. A nyomozást a gyilkosok kézrekerítésére megindították.

— **Öngyilkosság az utcán.** Ma hajnalban hatalmas pisztolydurranás verte meg a kishid-utca csendjét. A Hungária fogadó előtt egy feltűnő elegánciával öltözött uriember szíven lötte magát és azonnal meghalt. Az illető 30—35 éves lehet. Irást, vagy egyéb ismertető jelet nem találtak nála és így személyazonosságának megállapítása s boncolás céljából az orvostani intézet tetemézőjébe vitték. — A bécsei rendőrség ma táviratilag tudatta a budapesti főkapitánysággal, hogy *Wechsler* József bécsei kereskedő harmincezer korona elsikkasztása után megszőkött. A

rendőrség a kapott személyleírás alapján azt hiszi, hogy a kishid-utcai öngyilkos azonos a *Wechsler* József bécsei kereskedővel.

— **Az Országos Gyermekvédő-Egyesület** ma este a budapesti járásbírószék egyik termében választmányi gyűlést tartott, melyen *Katona* Béla elnököt és jelentést tett a *menedékház* ügyéről. Tavasszal már megkezdik az építést, bár az alap még nem fejezi teljesen a költségeket. A menház az *Egressy-ut* és *Angol-utca* sarkán a főváros ajándékotza telken épül. Az elnök fölhiyta a választmányt, hogy buzgóon gyűjtöjön a menházalapa. *Baronyi* Artur pénztáros jelentette, hogy a menházalap ez idő szerint 44 000 K., amit az építkezésre fognak fordítani. *Bakonyi* Elek, a menház igazgatója, tett ezután jelentést a most fennálló menház állapotáról. Majd jelentést, hogy dr. *Arkay* Kálmán egyesületi ügyész *Cselder* Alajosné eszerpéldő-vállalkozónak egy ügyében elírt és díjazást nem fogadva el, azt az egyesületnek ajánlotta föl. *Cselder* Alajosné erre kötelezte magát, hogy saját költségén eszerpéld fedeti be az új menedékházat, vagy pedig 2000 koronát ad a menház-alapra.

— **Rendőri hírek.** *Thury* András ceglédi születésű vasuti munkás ma délelőtt a csemőri ut 69. számú házában az ajtókilincsre felakasztotta magát. Öngyilkosságának okát nem tudják. — *Schwarzemberg* Jüli budapesti születésű 20 éves eseléd ma reggel a Kerepesi ut 64. számú házában fosziorodatot ivott. Eszméletlen állapotban vitték a Rókusz-kórházba. — *Labancz* János 16 éves suszterinas tegnap délután a Szeszgyár-utca 6. szám atatt lévő lakásán felakasztotta magát. Még igejekorán észrevették és levágták. Most a Rókuszban apólják.

(x) **A Zoltán-féle** csukamáj-olaj teljesen szag- és íz nélküli és tápereje nagy. Üvege 2 korona. Zoltán B. gyógyszerárban, Sétater-utca és Szabadság-tér sarkán.

(x) **Eszernők** feltűnő olesón Détschynél, *József-tér*.

(x) **Kérjünk mindentűt Emke-gyujtót!**

(x) **Ragyogó karácsonyfadisz.**

Uj! Football társasjáték frt 2.—.
Halifax frt 1.50. Kertész Tódornál.

(x) **Feltűnést keltő** karácsonyi ajándék: hölgyek részére, szecessziós selyem barisnyakűtő párja 1 frt. urak részére elegáns selyem nadrágtűtő 1 frt 25-től feljebb. Kapható *Kertész* Pál divatrua házában Kerepesi-ut 44., a Népszínházzal szemben.

(x) **M. Legrand** divatszalonja, (Váci-utca 10. I. em.) értesíti a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy a régi ruha- és bluz-moделeket feltűnő olesón eladja.

A szegények karácsonya.

Budapest, december 21.

Napról-napra általánosabbá válik az az akció, amit a tehető és jólelkű emberek megindítottak arra, hogy legalább ez a karácsonyi hét ne legyen sajnány a nyomorúságos emberek számára. Mindenkivel azzal hozza meg a maga áldozatát, amije van. A vendéglős ételt, a pék kenyeret, a hentes lust ad s így minden oldalról összehordva, az inség napjaira ekzsiztencia terem sok szegény ember számára. Persze nem olyan, amilyenre vágyakozik és amelyet csak a munka képes megadni, de megvigasztaló annyiban, hogy minden jólelkűség magától jön, jó szívvel, mindenféle hivatalos jótékonyági presszió nélkül. Fogadják el kölesbűben. Ha egyszer majd ama szegény emberek lesznek tehetősek, akad számukra még mindig elég alkalom, hogy visszadják a társadalomnak a mai segedelmet.

Csak arra igyekezzünk mindnyáján, akik számba tartjuk azt, hogy ma ki ad és ki kap segedelmet, hogy ne bántuk meg senkinek az ónézetét. Adjunk behuny szemmel és ne rójjuk föl a rovására senkinek azt, hogy manapság véletlenül abban az állapotban van, hogy ő nyul a kenyér után s nem ő az, aki a kenyeret odaadja a szűkölködőnek. A jótékonyág csak így igazán az az erkölcsi gyönyörűség, amit gondolkodás nélkül if a javunkra a maga főkönyvében az Isten. — Budapest szegényeire, hála Istennek, sokan gondolnak már s azoknak az adományoknak hosszú soráról kell beszámolnunk, amelyek mind arra szánvák, hogy nyugodalmas, eseményes ünnepe legyen ebben a nagy városban a szegény embereknek is.

Budapest szívének dobbanását érezzük, hogy végigtekintünk a humanizmus nagy munkáján. Hossza statisztika szól immár a könyörületesség és a szívjóóság cselekedeteiről. A józsefvárosi előljáróság szerényen dolgozik, hogy eloszssa a sok jótékony adományt, amit napról-napra azért biz-

nak rá, hogy mint a viszonyok közvetlen ismerője, arányosan adja ki minden szegénynek a maga részét. A legfőbb gondja az előljárásának az, hogy az iskolás gyermekek el legyenek látva. Ezen a héten a kerület összes szegény gyermekeit el-látták téli ruhával. (Ennél szebb mondatot nem irhattunk volna bele ebbe a cikkbe.) A Goldmann-féle tejből e kerületre naponként kétszázötven liter esik. Ehhez a Józsefváros tejkereskedői még hozzáadták naponként százhuszonöt litert, tehát háromszázhatvanöt liter tej kerül naponként kiosztásra. Száz litert a szükségházakban levő gyermekeknek küldenek. Minden gyerekre esik egy liter s azonkívül kapnak egy-egy zsemlet is a Glück Frigyes kétszáz koronás adományából. A többi tejet az iskolákba küldik s ott a szegény gyermekeknek osztják szét. A népkönyha is nagyon szépen dolgozik. Naponként körülbelül százötven ember kap benne ebédet.

A Pesti izraelita nőegylet, mint mindig, most is bőkezűen teljesíti emberbaráti kötelességét. A nőegylet VII. kerületi népkönyhája egész éven át nyitva van és most is hétszáz szegény kap, nagyobb részük teljesen ingyen, napról-napra meleg ebédet. A nőegylet legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a hideg időszakra való tekintettel, mely a nélkülözök helyzetét súlyosbítja, harmincezer adag meleg levest és kenyert fog teljesen ingyen kiosztani a szegények között. Az erre a célra szolgáló utalványokat a VI. VII. VIII. és IX. ker. előljárás-gainak adják át. Az előljárások a munkanélküli szegények között, vallásra való tekintet nélkül, kiosztják az utalványokat. A kiosztás január 2-án veszi kezdetét s esténként 5 és fél 7 órák között mindennap folytatódik az egylet VII-ik kerületi népkönyhájában.

Száz olyan szegény embernek, akinek valaha szebb karácsonyban volt része, ünnepi vacsorát adnak huszonnegyedikén este a New-York kávéház derék tulajdonosai, a Hirsch testvérek. A VIII. kerületi előljárás megleghangú köszönetet intézett a humanus kávéshoz, akik különben egész esztendőn át öt szegény diáknak ingyen adnak reggelit és ötnet oszonnát. Az ünnepi vacsorának teát a menüje, süteményen, boron kívül szívari pezset és kávét is kapnak a szegények, akikkel együtt vacsoráznak a jószívű adakozók is. — Ruzs Mihály hentes (Magdolna-utca 16.) ma ezer utalványt küldött az előljárásához. Huszonnegyedikén délután kettőtől hatig az utalvány ellenében mindenki hurkát, kenyeret és hurkalevest kap a hentesboltban. A Józsefváros egy derék vendéglőse, Schnell József (József-körút 13.) százötven utalványt küldött az előljárásához. Szintén 24-én délután kettőtől hatig ad ebédet azoknak, akik fölmutatják az utalványt. Forray Józsefné az Esli Újság szerkesztőségébe küldött husz ebéd-utalványt, ezt is a VIII. kerületi előljárás osztotta ki. Ternár János hentes (Futó-utca 58.) holnapután délután két órakor százhusz adag töpörtüt oszt ki a szegények között. — Gamcauf Gyula hentes két métermáza disznósajtot és Jakovits József molnár a hozzávaló kenyeret osztatja ki holnapután délután az első kerületi népkönyhá-ban. A hatodik kerületi népkönyha e hó tizenötödike óta naponként kétszáz adag ebédet oszt ki. Ez a népkönyha osztja ki huszonhetedikétől kezdve naponként azt a huszonöt liter tejet is, amelyet Spech Jakab tejkereskedő ajándékozott a szegényeknek. És hogy némely szegény ember egy-két napot át az otthon igazi melegét se nélkülözze, egy jó-lelkű asszony, Névits Lászlóné (József-körút 67.) huszonöt szén-utalványt küldött a józsefvárosi elő-járásához szétosztásra. Minden utalványért huszonöt kilogramm szénnek kapnak a szegények.

A Podmaniczky-utcában ma is sok ezer kenyeret osztottak ki a nyomorgóknak. Ez a leg-gyönyörűbb boltja ma Budapestnek. A tehető-sebbek küldik is folyton kisebb-nagyobb adomá-nyaikat a humanus célra. Sokan meg az iránt tudakozódnak, hogy az e célra szánt pénzüket hova küldhetik. A jószívű közönség tájékoztatására most közölhetjük, hogy az adományokat az Első Magyar Iparbank (Deák Ferenc-utca) elfogadja s az eddig fel nem használt pénzek is ott vannak elhelyezve.

Nikita

vagy
a kecskék királya

— Történelmi tragédia nagyon sok kecskével. —

SZEMÉLYEK:

Az első kecske	A legöregebb kecske
A második kecske	Nikita
A harmadik kecske	A miniszterelnök
Száz másik kecske	Az alattvaló.

A legöregebb kecske:

Mek, mek, mek,
Gyermekek,
Hallg! Rám figyeljtek!
Bércen, völgyön és hegyen
Kecskefajzat, csend legyen!
A sok szarvatlan fejecske
Gyermek, lány és asszony kecske
S a sok szarvas kecskebak
Mekegésemm lesse csak!

Az első kecske (mameluk):

Halljuk őt, az őreget!

A második kecske (ellenzéki):

Hallottuk már eleget!

A legöregebb kecske:

Nikita ki...

A száz másik kecske:

Éljen! Éljen!

Az első kecske:

Csend legyen, csak ő beszéljen!

A legöregebb kecske:

Nikita, ki ma még herceg,
Nemsokára, már csak percek
Kérdése, királyi fenség!
S ha majd jönnek, hogy jelentsék
Ünnepeljünk mekegéssel...

A harmadik kecske (rémulten):

A miniszter... jön... a késsel!...

Az első kecske:

Óh jaj! Hangom elhaló,
Vele az alattvaló!...

A miniszterelnök:

Megtörtént, nem volt vita,
Fenséges ur Nikita!
Nincs ki boldogabb ma nála,
Fáradságomért a hála
Legyen, mondjuk ötven kecske!
(Ellop ötven kecskét)

Az alattvaló:

Nem csak holmi hercegecske,
Fenség ma már Nikita
Ötven kecskét elvitt a
Miniszter, s így azt hiszem,
Jogos ha én elviszem
Mind a többi, rászolgáltam
Büszke címmel megkínáltam!
(Ellopja a többi kecskét)

Nikita (jön és áll a puszta házban):

Mit látok?
Jaj, mit nem látok!
Voltam apró hercegecske,
S tulajdonom volt száz kecske
S most, nagy Isten, rám tekin's
Címem van és kecském nincs!
Veszteségem szörnyen fáj,
Kinek legyenek most király?
Oh hamis, galád barátok,
Kecskeimet elloptátok!...

(Elájul és kiesik Montenegróból.)

— Kó.

FŐVÁROS.

(*) Az akadékoskodó főváros. A budapesti áru-és értéktörzsde tanácsa azzal a kéréssel fordult a főváros-hoz, hogy az Újépület telkén építendő palotájánál a szabadság-téri homlokzat elé tízméteres kiszökellés építését engedélyezze. Ezzel a kéréssel egy ízben már foglalkozott a főváros, de a közgyűlés, szinte érthetelenül, a közmunkák tanácsának véleményét tette magáévá és a kért tízméter helyett mindössze három métert engedett a rizalit számára. A tőzsdetanács azt is kérte, hogy a kilenc méter szélesre tervezett utca a palota előtt 12 méterre bővítsék, de a főváros ezt a kívánságot is elutasította. De a tőzsdetanács, amely, úgy látszik, jobban számol a főváros esztétikai érdekeivel, mint maga a törvényhatóság, most újra meg-

újította kérelmét. A középítési bizottság ma hosszabb vita után elfogadta Devecsis Ferenc műszaki tanácsosnak közvetítő indítványát, hogy a rizalit céljaira 8 méter engedélyeztessék, és pedig ebből legalább 3 méter a léposözetre; egyuttal nem tett a bizottság kifogást az ellen, hogy a palota homlokzata előtt 12 méter széles legyen az út. Szeretnők, ha a tisztelt tanács a képzőművészeti bizottsághoz is utasítaná a tőzsdetanács kérését, mert első sorban művészeti érdeke az. A közmunkatanács álláspontja nagyon emlékeztet bennünket arra a szükmarku, kicsinyes felfogásra, amelyet a Szentgyörgy-tér rendezése ügyében elfoglalt és igazán furcsa, hogy a közmunkatanács oly következetesen megbénítani akar minden tervet, amely a főváros szépítését elősegítheti. A főváros törvényhatóságának hálával kellene fogadnia azt az áldozatkészséget, amelylyel a tőzsdetanács egy igazán monumentális palotával hozzájárul Budapest arkitectonikus fejlődéséhez, e helyett azonban beáll kerékkötőnek és a városi épületek unalmas, részben izléstelen kiképzését akarja rászorítani az építkező polgárokra és testületre is. A külföldi nagyvárosokban jelentékeny díjakkal burdíják a gazdag polgárságot igazán művészi homlokzatok létesítésére s ime, nálunk mindenféle kicsinyes kötekedéssel még egy monumentálisnak tervezett palotát is rontani akarnak és durva kézzel hozzányulnak oly művészi tervhez, amely Budapest egyik díszét igéri. Ismétlőjük, a tőzsdetanács kérésévé foglalkoznia kell a képzőművészeti bizottságnak is; oly térfiak, mint Berzeviczy Albert, Hock János, bizonyára halomra fogják dönteni a régebbi és a mai látározatot is és művészi téren kivívott tekintélyükkel érvényt szereznek egy nagytehetségű építész igazán gyönyörű munkájának.

(*) Szubvenió. A kőbányai izraelita közközség arra kérte a fővárost, hogy az eddig adott 2000 korona hitellekezeiti segélyt ezental is folyósítsa. A pénzügyi bizottság ma ehhez hozzájárult, de azzal a megjegyzéssel, hogy ezental az ily kérvényeket együttesen fogja a pénzügyi bizottság tárgyalni a költség-előirányzat megállapításakor.

Történet

a karácsonyról és a vízvezetékéről.

Van minékünk
Drága s szép vízvezetékünk:
Szállít néha tiszta vizet.
S a sok népség kínnal fizet,
Mít parancsol a víz óra...
Nem vezethet bír' ez jóra!

Lám eljön im' a szent este,
S mindegyikünk vágyva leste
Szíves fogadásra készen,
Hogy a nagy és bölcs városnak
Ajándéka vajh' mi léssen?
S el nem maradt:
A türelem rózsát arat.
Ami nagy mulatság neki,
Öblögeti
Torkát, a csőhálózatot...
Ilyen ajándékot adott!

A dolognak az a nyitja
— Tapasztalás bizonyítja —
Hogy hajnalán nagy ünnepnek
Pihenés kell a csőveknek.
S bár az ember száraz torka,
Akkor érzi, hogy van dolga,
Ha folyik az öblítgetés
A nagy csőnek ez pihenés...

S mert elzárták a két csapot
Csinos vörös vizet kapott
A főváros.
Hej, de örült sok koresmáros!
Borod mi lett Tokaj, Provence!
Honyy soít, qui mal y pence...

S mire nagyon sokan várnak
Már vasárnap
Megnyitják újra a csapot...
Szép kommunikék is adott
A vízmű igazgatója:
Hogy a víz bár nem lesz tiszta,
Jó lesz annak, ki nem iszsa...

Tehát ha zárják a csapot,
És ha megnyitják a csapot,
Örül majd mindig sok koresmáros,
Hogy drága árba
Nem önt tiszta bort a pohárba.

Mord!

Az igazság nem mindig az...
Mert karácsonynak ünnepén
Nem főz majd vizzel a szegény!

SZÍNHÁZ, ZENE.

** A szecesszió. A szecesszió felületes értelmezéseinek kaoszából az Uránia-színház mai premiére kihámozta a szecesszió művészi értékét. *Lyka* Károly művészeti előadása élénk állította a szecesszió keletkezését, fejlődését és hatását, hogy annál jobban lássuk: mit művelt a divat torzítása egy művészi irány felületes értelmezésével Minden szertelenségnek bizarrságnak, kezdetlegességnek és izléstelenségnek tette jelzőjévé az utca a szecessziót, amelyet a maga valóságában mutatott be ma este *Lyka* Károly *Szecesszió* című darabja. A műtörténelem s a történelem legfrapársabb bizonyítékai, a kritika szigorú mérlegelése interpretálta az igazi szecessziót, amellyel bizony még a hivatottak sinosenek valamennyien tisztában. A hivatottak: a festők, a szobrászok, az iparművészek, — valóban kár, hogy nem jöttek el egy kis világságért ma az Urániába. A szecesszióról szóló esszé az ilyenemű alkotások legérdekesebbjei közül való: világos, a stílusa plasztikusnak szemléltető, a részletei szorosan egygyé tartozók s minuciózus gondosság van a felépítésében. Az érdekes magyarázó szöveg tömörked vetített képnak a kommentálójá, a képek gyönyörűségei a szemnek, pazar harmóniája a színeknek és beállításukban valóban meglepőek. Tanítást laikus ritkán hallgat nagyobb figyelemmel, lekötöttebb érdeklődéssel, mint a szecesszióról szóló művészeti előadást ma este hallgatta. Szóban és képen vonul el előtünk a darab első részében a művészetnek az a nyárspolgári világa, amely megteremtette a reakciót, az egészszecessziót; látjuk az új irányt keletkezésében a züllött bohémek forrongását, halljuk a vakmerő csatakiáltást, amely halálra szánja az akadémikusokat s érezzük az új dolgok kialakulásának látát. A müncheni nyomorgó piktor-kompanya újításaira London, Páris, majd az egész világ visszhangot ad. Az evolúció gyors és biztos. Es a szecesszió áthatja az egész világ művészetét. Százharminckett gyönyörű kép kíséri a fejlődésnek ezt a ritka nagy hatását, Érdekes valóban hivatott magyarázója *Lyka* Károly. Érdekes mindvégig a magyarázata, az általános érdeklődés meg is fog iránta nyilvánulni. Ma este sokat tapsolt az Uránia közönsége, amelynek soraitól láttuk *Walliss* Gyula közoktatásügyi miniszterét is.

** Hangverseny. Az Országos Zeneakadémia ma Beethoven emlékre hangversenyt rendezett. A hangversenyen *Kolbaczky* Erna a fis-dur szonátát biztató lehetőséggel és feltűnő precizitással játszotta. *Márkus* Aranka, ez a jeles tehetségtű fiatal énekesnő, aki a legutóbbi vizsgán *Aida* címszerepében feltűnést kellett meleg hangjával nehéz feladattal próbálkozott. Az *Ah perfido* áriát énekelte, amely a legnehezebb versenyáriák egyike. Erősen csengő, hajlékony hangjáról és drámai erejű előadásával nagy sikert aratott. *Héderváry* Erzsébet bájosan adott elő néhány skót dalt. A c-dur vonósnyegyes és az es-dur ötös előadása — természetesen — meghaladta a növendékek tehetségének erejét. A közönség azonban méltányolta az előadók: *Anisz* Aladár, *Steiner* Hugó, *Kőszegi* Sándor, *Humpreys* Rikárd, *Maleczky* Bianka, *Drechsler* Samu, *Selzer* Adolf, *Fuchs* János, *Thier* János igyekezetét és zajos tapsal jutalmazta játékukat. *Flatt* Gizella, *Ipolyi* Valéria, *Durigo* Ilona és *Kun* Emil is sikert arattak.

** Magyar Színház. Szulamit — egy ifjú *Wagner* énekesnővel. Az érdekességeken bővelkedő *Magyar Színház* mai estéjének ez adta meg a saját, külön ingerét. A fiatal énekesnő *Vernier* Róza, aki a *schwerini* operának tagja, születésére nézve magyar s mint halljuk, külföldi operai színpadokon nagy sikerrel éneklő a *Wagner*-operák legnehezebb drámai szerepeit. Ebből önként következnek, hogy a *Goldfaden*-dalljáték *Sulamit*-ja nem is igen méltó a fiatal művésznőhöz, mert abban sem hangjának teljességét, sem pedig énekművészetének komoly tudását nem mutathat a be kellőképpen. Ami könnyebb fajtájú operett-kritikánk halásköréből tehát szívesen utalnók át az ifjú *Wagner*-énekesnőt a klasszikus éneket kritizáló kollegánk haláskörébe, ha ugyan a *M. Kir. Opera* igazgatója feltehetően valamelyik klasszikus *Wagner* szerepben. (Most amugy is olyan sokat utazgat énekesnő-keresésben Makó és Jeruzsálem közt!) A magunk részéről előgnek tartjuk a fiatal énekművésznőről elmondani, hogy *Sulamit*-jával gyakori és zajos tapsokat kapott. Ha még megjegyezzük, hogy a fiatal *Wagner*-énekesnő, ámbár a külföldön él, eléggé jól ejti a magyar prózát is s hogy a *Goldfaden* dalljáték kosztümjei (Abigail kisasszony ezüstös fátyla pl. csatokban lóg le a személyesítőjéről!) erősen le vannak rongyolva, meglehetősen hű képet festettünk az érdekes estéről. A vendégművésznőt s vele együtt a többi szereplőt is sokszor hívták. (M—s.)

** D'Albert operája. *D'Albert* Jenő, a hírneves zongoraművész, *berlini* újságok híre szerint, háromfelvonásos operát írt, mely az ottani udvari operában fog először színe kerülni.

** A Népszínház karácsonyi előadása. A *Népszínházban*, mint rendezen, az idén is négy előadás lesz a karácsonyi ünnepeken. Hétfőn, karácsony estéjén, nem lesz előadás; az ünnep első napján, délután *Vidor* Pál népsziműve, az *Ingenyélők*, este pedig *Bokor* József új eredeti operettje, a *Napfogatokozás* kerül színe. Szerdán, karácsony másodnapján délután, a hosszabb idő óta pihenő *Kis szökevény* angol operettet adják elő *Küry* Klárával és *Heggy* Arankával, este pedig *Gezsy* István *Ördög mátkája* című népsziműve kerül színe *Blaha* Lujza asszonygyal és *P. Lukács* Juliskával, a fő női szerepekben. *Gezsy* István e népsziműve 1898. január havában került utolszor színe. Első előadása 1897. novemberében volt.

** Francia operett-társulat a Magyar Színházban. A *Pienny* kisasszony vezetése alatt álló francia operett-társulat holnap, szombaton, tartja első előadását a *Magyar Színházban*, amikor is a *Niniche* című vaudeville kerül színe. A címszerepet maga *Pienny* kisasszony játssa, akit a legszebb hírek előznek meg. A francia társulat holnap, szombaton, reggel érkezik Budapestre. Az előadás, mint rendezen, fél nyolc órakor kezdődik.

** Bojár Teruska távozása. *Bojár* Teruska, a *Népszínház* ifjú énekesnője, mint értesülünk, február havában, amikor egy éves szerződése lejár, megváltik ettől a színháztól. A fiatal művésznő, aki nem talál elég teret tehetség kifejtésére a *Népszínház* színpadán, a külföldre megy.

** Miss Mary Halton újabb vendégjátékai. *Miss* *Mary Halton*, mint előre jelentettük, a jövő héten három újabb estén fog a *San-Toy* címszerepében fellépni. Főllépteinek nagy sikere arra késztette a *Népszínház* igazgatóságát, hogy újabb vendégszereplésre hívja meg a kiváló angol énekesnőt. A megállapodás szerint *Miss Halton* karácsony és újév közt: december 27-én, 28-án és 29-én, azaz csütörtökön, pénteken és szombaton fog újra fellépni s azután *Berlinbe* utazik, ahova vendégszereplési szerződés köti. Ezek az előadások szintén általános bérletszűnetben tartatnak. Jegyek előreválthatók a *rendes* árakon már holnap, szombaton délelőttől fogva, a *Népszínház* elővételi pénztáránál és a jegyirodáknál. A bérlek 24-ikén, azaz hétfőn délig rendelkezhetnek helyeikről.

** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. Offenbach fantasztikus operája, *Hoffmann meséi*, melynek zenei kvalitásait azóta mérlegeli a kritika elismerőben, mióta az Operaházban hallja, ma este újból színe kerül: *Olympia-Giulietta*—*Antonia* hármas szerepben *P. Bianchi* Bianca asszonnyal. Ez előadás a *Telefon Hírmondó* összes kagylón keresztül is hallható lesz, úgy hogy a *Hírmondó* előzetői odabaza is végighallgathatják a *Hoffmann* meséit. Az operai közvetítések, melyek a legfinomabb művészetekben is tisztán élvezhetők a *Hírmondó* keresztül, különbözően jól érvényesülnek az oly zsánér operáknál, mint a *Hoffmann* meséi, mert a rézhangszereknek kevesebb dolgot lévén, a finom pontirások nem vesznek el. — Az Opera előadásának közvetítése után a *rendes* estéi felolvasás következik, annak végzetével pedig 11 óráig még *Zöldi* Marcinak az *Emke-kávéházban* játszó cigánybandájának a muzikáját közvetíti a *Telefon Hírmondó*.

Verdi Requiemje.

Budapest, december 21.

— Verdi Requiemje eltölt esztétikai áhítattal, de nem templomival.

Ezekkel a találó szavakkal jellemezte *Hanslick* *Verdi* grandiozus remekét, amelyet a *Zenekedvelők Egyesülete* *Bellovics* Imre vezénylete alatt ma este a *Vigadóban* adott elő. Legutóljára *Kossuth* Lajos halála alkalmából hallottuk a már többször előadott requiemet, amelynek részletes ismertetését bátran elengedhetjük magunknak.

A tizenkilencedik századból hiányzott az a mindent betöltő vallásos érzés, amelynek műremekében kell ki-ornnia, mert annyira általános világ-elfogás és közhangulat. Gyauval nézem a modern vallásos terméket és ha árva lelkek a vallásos megnyugvás és a benső békeesség szomjuhozásában esztétikai gyönyörűség után eped, *Fra Angelico* képeire, *Gerhardt* Pál költeményeihez, *Kempis* Tamás világába és a gregóriánus zenéhez menekül. Hiszen ma is van vallásosság, benső hit és az isteni gondolatban való elmerülés, de a modern korban nincs meg az a levegő, amelynek életű erejében primitívül hatalmas vallás-műremek kivirágozhatnak.

Verdi, aki ma már élete alkonyán teljesen vallásos ember, szívében mindig hordta a szerzetest, hogy *Tóth* Béla szépen jellemző szavát rávonatkoztatassam. Bűnös trillák és érzéki dallamok szuffita-világában, ahol tikasztó szerelmi levegő bódít, titokban megszólal az orgona. *Verdi* is mindig érzett honvágyat Isten országa után, mint minden modern istenkereső, de a régi — ah oly boldog! — kornak a vallásosság az otthon érzését jelentette, nem honvágyat.

Ez a requiem, amely tagadatlatlanul vallásos érzésből keletkezett, hangulataiban és formáiban oh be hány-szor teatrális! Valami egyházi antiphona a maga szíves ridégségében közelebb áll Isten országának pompájához, mint ez a modern, káprázatos

egyházi mű, amely a gótikus félfomály titokzatosságába beleviszi a modern instrumentáció és dal-amvezetés villanyvilágítási vívmányait.

Ha nem is naiv jámborság, de hatalmas esztétikai gyönyörűségek forrása volt nekünk ma este *Verdi* *Requiemjének* magas színvonalon álló előadása, amelyért az óriási művészi apparátusnak méltán jár ki hála és köszönet.

Bellovics Imre zeneigazgató vezetése alatt négy illusztris szólista: *Róna* Józsefné, *Dióssy-Handel* Berta asszony, *Broulik* Ferenc és *Ney* Dávid, — a *Budapesti Zenekedvelők Egyesülete* 266 tagja és az operai zenekar 32 filharmonikus állt az est szolgálatában, tehát több, mint háromszáz ember.

Róna Józsefné asszony énekelte a roppantul nehéz szoprán-szóló-részt, amely hang- és éneművészet dolgában egyaránt abszolút kvalitásokat követel. Krisztálytisza szopránja gyönyörűen érvényesült már az első tételben is (*Requiem aeternam* . . . et *Kyrie* eleison), majd a *Dies irae* 5-ik tételében (*Rex tremendae majestatis*). A *Recordare*-tétel, a szoprán és mezzoszoprán duettje világiasan olasz dallamossága talán a szuffiták világába való, de zárt, egységes keretében elbájoló kis műremek. A témát, amelyet a mezzoszoprán intonál a cello és a fuvók bájos kíséretében, — csakhamar a szoprán is énekl — és a két hang varázslatos harmóniában marad mindvégig együtt. *Róna* Józsefné és *Dióssy-Handel* Berta oly elragadó finomsággal énekelte a duettet, hogy a közönség percekig tapsolt. Az est fénypontja volt *Róna* Józsefné *Libera me* szólója (vegyes kar kíséretében), amely a mise befejező része. Az utolsó itélet előérzete rémülettel tölti el — és a szoprán zenei kíséret nélkül intonálja: *Libera me!* A kar eleinte halkán, mormolva vele imádkozik, míg végre belezug a zenekar, festvén a rémületet és a borzalmat. És a háborgó fájdalom fölött leheletszerű pianissimóban zeng a szoprán: *Et lux perpetua!* Végül pedig szoltármódra tejezi be a reneteg fugát: *libera me!* — Csupán ilyen nagystíli művésznő interpretálhatja ez a hatalmas részt olyan bensőséggel és jellemző művészettel, mint *Róna* Józsefné, akinek előadása szinte színszerűleg érzékív tette a zenei ieseményt.

Minden árnyalata jellemzett és gyönyörű drámai hangja, mélyesége bensősége és igényig ható muzikalitása elragadott. A közönség lelkesen ünneplte a kitűnő művésznőt, akiben ritka nyereséget lát zenei életünk. — A mezzó-szoprán-szólót *Dióssy-Handel* Berta asszony, *Operaházunk* kitűnő drámai primadonna énekelte; már megemlékeztünk arról a nagy sikeréről, melyet a *Recordare* . . . duettel *Róna* Józsefnével egyetemben aratott. *Liber scriptus* . . . kezdett szólója, amelyet vegyeskar kíséretében énekel, egyik fénypontja volt a mai estének. Mélyesége érzélemmel énekelte a rettenetes jóslatot, amelybe az elkerülhetetlen végzet szavaképpen itt-ott halk pianóban uniszono beleénekel a kar: *Dies irae* . . . A jeles művésznő organuma ma különös verőfényben csillogott, — és még nagyon sokat kellene mondani magas színvonalon álló produkciójáról, — de hátam mögött a szedőgyerek az utolsó kéziratra vár.

Végezzünk gyorsan, mert kell.

Szóljon tehát a rövid, de föltétlen dicséret *Ney* Dávidnak, a mesterdalmoknak, akinek szólója, mint valami ifnyben és melegségben zengő tenger áradt szét az óriási csarnokban. Jó volt *Broulik*, aki a tenor-részt énekelte.

Az énekhar, amely a *Budapesti Zenekedvelők* Egytelének tagjaiból áll, báradhatlan organummal és művészi árnyalatokkal énekel.

A zenekar, amely a harminckett filharmonikuson kívül előkelő műkedvelőkből áll, fíladata magaslatán állt.

Es szóljon a föltétlen dicséret *Bellovics* Imrének, aki az óriási és nem egységes elemekből álló művészi apparátust a hatalmas remekre oly tökéletesen tanította be, mintha keze alatt, mint régóta egymáshoz szokott testület működne.

Ugy halljuk, hogy a mai előadást, amelyet a *Vörösmarty*-szobor javára tartottak meg, népszerű hangversenyen ölesőbb helyárak mellett meg fogják ismétetni. Aminek rajtunk kívül bizonyára egész zenekedvelő közönségünk öröndeni fog.

(G—ly.)

MŰVÉSZET.

□ **A király és az állam művásárlása.** A király, valamint az állam az idén is nagyobb összeget szánt művásárlásokra. *Walliss* Gyula közoktatásügyi miniszter a megvásárlandó képek és szobrok kijelölésére országos nevű szakértékből és művészekből bizottságot nevezett ki, mely ma délelőtt tartotta első ülést *Zsilinszky* Mihály államtitkár elnöklete alatt a városligeti műcsarnokban. Mivel a király számára vásárlandó műtárgyak a budavári új királyi palota

termet fogják ékesíteni, melyeknek berendezése gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy és lovag Ybl Lajos várkapitány felügyelete alatt készül, az udvar képviselőtársaságban megjelent gróf Apponyi Lajos és a várkapitány, Ybl Lajos is. A bizottság mindenekelőtt helyszíni szemlét tartott a téli kiállításról, és kijelölte azokat a műveket, melyek a vásárlásnál általában szöbe jöhetnek. Beható tanácskozás után összeállították ama művek listáját, amelyekből holnap a végleges kijelölés történik. A bizottság az esti órákban villamos világítás mellett újra megnézte a műveket és holnap, szombaton tartandó záróülésén fog dönteni a végleges kijelölés dolgában.

□ **Klotild főhercegnő a műcsarnokban.** Klotild főhercegnő tegnapi elutazása előtt Szirmay grófnő udvarhölgye kíséretében látogatást tett a műcsarnokban. A főhercegnő Telepy Károly műtáras kalauzolása mellett megtekintette a téli tálratot és több képet kijelölt, amelyet meg fog vásárolni.

□ **Visszautasított adomány.** Az Osztrák-Magyar-Bank annak idején bizonyos összeget ajánlott fel adományként a Szeccsion néven ismert bécsi művész-egyesületnek. Az adományt a radikális szellemű fiatal egyesület nem fogadta el. Nem igen okolták meg határozatukat, csak rövid vitaközlés után „elfogadhatatlannak” mondták az ajánlatot.

□ **Plakátkiállítás.** Erdekcs plakátkiállítás nyílik meg hétfőn, e hónap 24-én az Iparművészeti Múzeumban. Hetvenhárom darab, nagyrészt művészi kivitelű falragaszból áll a kiállítás, amely meglepő bizonyosságot szolgáltat arról, hogy a plakát-festészet, amely külföldön magas művészi színvonalon áll, jó talajra talált nálunk is. A plakátkiállítás egy pályázat eredménye, amelyet egy hírlap tett közzé. Két díjat tűzött ki a két legjobb plakát jutalmazására. Az első díj 500 korona, a második díj 300 korona. A pályázatból a szeccsion irány ki volt zárva. A pályázat tegnap járt le s meglepően szép eredménye volt. Hetvenhárom pályamunka érkezett be mindenfelől. Kettőt Párisból küldtek, néhányat a vidékről, de természetesen legtöbb pályamunka a fővárosból érkezett. A beérkezett művek fölött egy bizottság fog dönteni, melynek tagjai: Fadrusz János, Fenő Sándor, dr. Gerő Lajos, Habár Mihály és Márk Lajos. Az eredményt 1901. január 1-én hirdetik ki. A plakátkiállítás már hétfőn, e hónap 24-én megnyílik az Iparművészeti Múzeumban, mely kiállítás az érdeklődők díjmentesen tekinthetik meg.

□ **Ismertetterjesztő előadás.** Mihály József, az országos magyar iparművészeti múzeum őre ma este fejezte be *A zománc az iparművészetben* című műve szakasos előadását. Ezúttal az erdélyi zománcot, a modern zománcot és a zománcmásmintát ismertette. A szép előadást zajosan megtapsolták.

EGYESÜLETEK.

(A VI. kerületi általános közjótékonyasági egyesület) december 22-én délután 5 órakor nyitja meg az előjáróság épületében létesített munkásokhoz és vele a népkonyhát. A népkonyhát tudvalevőleg már 15-én megkezdte áldásos működését és jótéteményeit a szegényeknek kívül igénybe veszik szegénysorsú tanulók, iparos- és kereskedésegedek is. A munkásokhozban társasjátékokat játszhatnak, újságokat és könyveket olvashatnak a látogatók és hat filléért egy csésze teát is kapnak. A munkásokhoz délután 5 órától esti 9 óráig lesz nyitva. Könyvtárát már több nemeslelkű emberbarát gazdagította: így Radocza János, Wodianer Arthur és neje, Singer és Wolmer könyvkiadók.

(A Kassai Kör) ma tartotta alakuló közgyűlését az új városháza tanácskozási termében dr. Barthos Andor miniszteri titkár elnökléte alatt. Az alapszabályok elfogadása után a tisztikar a következőképpen alakult meg: Elnök: Szabó János építész. Alelnökök: Grexa Nándor és Rottenberg Jenő. Titkár: Wilhelm Frigyes. Pőljegyző: Dr. Bányai Sándor. Jegyző: Vadnai Andor. Pénztáros: Balog Miksa. Az elnök szép szavakkal köszönte meg a bizalmat és száz koronával a Kör alapító tagjai sorába lépett. Közgyűlés után társasvacsera volt.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Hűtlen postaszolga.** Siváki Mihály kassai postaszolga tavaly főlhasználta a postaszolgatávollétét s egy álkulesesal felnyitotta a Wertheim-szekrénnyt s abból három pénzes levelet ellopott, amelyben összesen 3820 korona volt. A kassai törvényszék a hűtlen postaszolgat két évi fegyháza ítélt, amit megerősített a tábla is. A legelső bíróság ma foglalkozott a bejelentett semmisségi panaszokkal és Hammersberg Jenő koronagyépsz indítványára elutasította.

§§ **Sikkasztás a vasutnál.** A kassa-óderbergi vasúthoz naponként több folyamodvány érkezik, melyekben a folyamodók tévesen kiszámított szállítási díj visszatérítését kérik. A visszatérítéssel foglalkozó osztály élén Szőnyi Richárd állott, mellette, mint főellenőr Berkes Lajos szerepelt. A két tisztviselő, a már approbált kiutalványozó értesítéseket s az előadói ivo-

ket nagyobb összegre korrigálták ki s egy közös barátukat, Walter Samut bízták meg, hogy a pénzt a kasszánál főlvegye. Mikor bűnös manipulációjuk kiderült, fördelmes vallomást tettek s tejenkint huszezer korona biztosítékot adtak az igazgatóságának. Berkes ezután Amerikába szökött. Szőnyi és Walter úthon maradt s magánokirathamisításért vád alá került. A budapesti büntető törvényszék ma tárgyalta ezt az ügyet Bakonyi bíró elnöklésével. A kárvallott vasutársaságot Orley György, Szőnyit dr. Keszi Antal, Waltert pedig dr. Főszonyi Vilmos vette. Orley a tárgyalás elején kijelentette, hogy Walter ellen visszavonja a panaszt, mire az eljárás elene be is szűntették. Szőnyi a felelősséget megszőkött társára iparkodott hárítani.

Nyíltér.

Beküldetett

Nestle H. gyermeklisztje

legjobb alpesi tejet tartalmazza, ennél fogva nem kell tejet hozzáadni. Az anya- vagy daika-tejtől való elválasztás ezen rég kipróbált, több mint 30 év óta bevezetett és kipróbált táplálószerrel szopós gyermekeknek könnyen elérhető. Hasmenés és hányás kizárva.

Központi raktár: BERLYAK F.

Bécs, I., Naglergasse 1.

Kapható minden gyógyszerárban és droguistánál.

Cognac
CZUDA-DUROZIER & Cie.
FRANCZIA COGNAGYÁR, PROMOTOR.
Mindenütt kapható.
Vezérlőnyökség: RUDA ÉS BLOCHMANN, Budapest—Bécs.

A „Nemzeti” baleset-biztosító részv.-társ.

Tekintetes Igazgatóságának

BUDAPEST.
Aulicott Boecz Jenő mozdonyfelügyelő, nagyváradilakos, indította érem magam, a tekintetes igazgatóságának az 1900. augusztus hó 2-án szenvedett balesetomból kifolyólag, kártyem gyors és méltányos rendezése körül kifejtett eljárásért melyen éremt hálmat és köszönetemet nyilvánítni. Ezen alkalommal nem mulasztom el fenti intézetet a nagyköszönségem a legmelegbben ajánlani.
Nagyvárad, 1900. december 14.

Kiváló tisztelettel

Boecz Jenő, mozdonyfelügyelő.

(Az e rovat alatt közlőtteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Belgrád, december 21. *Nikítát,* Montenegró fejedelmét, a szerb király ma meleg hangu táviratban üdvözölte, melyre *Nikita* azonnal szívélyesen válaszolt.

Beteg szász herceg.

Drezda, december 21. A *Dresdner Journal* közli, hogy Frigyes Ágost szász herceg tegnap oly tünetek közt betegedett meg, melyek múltétet tettek szükségessé. A ma délelven végrehajtott műtét normálisan folyt le és a herceg mielőbbi teljes felgyógyulása várható.

A horvát tartománygyűlés elnapolása.

Zágráb, december 21. A tartománygyűlés mai ülést tizenegy órakor nyitotta meg *Francisci* alelnök. A véd egyóialomról szóló törvényjavaslat harmadik olvasása után a tartománygyűlés dr. Schwarz Lajost egyhangulag beválasztotta az országgyűlésbe.

A bán átadja a királynak december 18-ikán kelt leiratát, amely a tartománygyűlést bizonytalan időre elnapolja.

Szerb dolgok.

Belgrád, december 21. *Jovics* újságírónál Zimonyból való hazaérkezése után házmóztól tartottak, mert azzal gyanúsították, hogy *cikkiket* irt Sándor király ellen. Őt magát is megmotozták, de semmi gyanus dolgot nem találtak nála.

Belgrád, december 21. *Genecius* volt miniszter atyját, aki községi előjáró Vliki-Izvorban, *letartóztatták.* A letartóztatás úgy látszik az uralkodó pártvisely kiólyása, amennyiben egy régi vádat elevenítették föl az öreg *Genecius* ellen. 1893-ban ugyanis radikális ellenfelei azzal vádolták, hogy 300 frankot *sikkasztott.* Ez a vád már akkor is alaptalannak bizo-

nyult, de azért most újra kiásták az aktákból. *Genecius* jómódú ember és az itteni viszonyokhoz mérten meglehetően vagyona van.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 21. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A hangulat, mely a karácsonyi ünnepek előtt a tőzsdén uralkodni szokott, ma is megvolt a határidőüzletben, hol csöndes volt még mindig az irányzat. A tengeri ára 2 fillérel emelkedett. New Yorkból érkezett jelentések zárlat felé javulást eredményeztek. Kötettek: tavaszi buza 7.77—7.78—7.76, tavaszi rozs 7.62, tengeri május—júniusra 5.18—5.16, tavaszi zab 5.99—6.—koronán. Ebben az utóbbi cikkben alig történt kötés. A készárak piacán részvétlenség uralkodott. Ellanyhult irányzat mellett kevés búzát adtak el. Zárlatok maradt tengeri május—júniusra 5.18.

Berlin, december 21. A *Reichsanzeiger* jelenti: A *birodalmi bank* központi bizottságának mai ülésén Koch elnök kiemelte, hogy a betétek ismét emelkedőben vannak. Mindazonáltal 50 millióval kevesebbet tesznek, mint tavaly. Az érckészlet 56 millió márkával, az aranykészlet maga 62 millióval haladja meg a tavalyit. Az idegen pénzek összege 6 millióval kisebb, az adóköteles jegyforgalom 41 millióval kisebb a tavalyinál. A bank helyzete tehát kedvezőbb a múlt événél, noha a leszámítolási kamatból 2 százalékkal alacsonyabb, ámbár viszont a bankot előreláthatólag még nagyon igénybe fogják venni az év végéig. Különösen valószínű, hogy mint rendszeren a negyedév végén, az állampénztárak is nagyobb összegű pénzt fognak elvonni a banktól. Mindazonáltal a bankvezetőség egyelőre nem szándékozik a kamatából fölemelni. A központi bizottság elfogadta az elnök előterjesztését.

London, december 21. (*Gabonapiac.*) Az irányzat általában nyugodt és állandó, az árak változatlanok. Városi liszt 21—26 sh. Repecolaj 29 sh. 9 p. Tengeri 22 sh. 9 p. Behozaték: buza 20,000, zab 70,000 qu. Az idő száraz és hideg.

Liverpool, december 21. (*Gabonapiac.*) Buza változatlan. Tengeri 1/2—1/4 p.-vel olcsóbb. Liszt változatlan. Az idő hideg.

New York, december 21. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 10 1/2 (10 1/2). Jan.-ra 9.62 (9.63). Márciusra 9.42 (9.44). *New-Orleansban* helyben 9 1/2 (9 1/2). — *Petróleum:* Stand white New Yorkban 7.25 (7.25). Stand white Philadelphianban 7.20 (7.20). *Kádné* in Cases 8.55 (8.55). *Credit Balances at Oil City* 1.07 (1.07). — *Zsír:* Westfőrn steam 7.35 (7.35). *Rohe és Brothers* 7.55 (7.55). — *Tengeri irányzatok* tartott. — *Dec-re* 46.— (46 1/2) *Januárra* 43 1/2 (44.—). *Májusra* 41 1/2 (42.—). — *Buza* irányzata állandó. *Piros ószi* helyben 78 1/4 (78.—). *Decemberre* 77.— (77 1/4). *Januárra* (—.—). 77 1/4. *Márc-ra* 79 1/2 (79 1/2). *Májusra* 79.— (78 1/2). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 2 1/2 (2 1/2). — *Kávé:* *air Rio* 7. sz. 6 1/2 (8 1/2). *Dec-re* 5.45 (5.50). *Márciusra* 5.65 (5.70). — *Liszt:* *Spring Whea.* clears 2.70 (2.70). — *Cukor:* 3 1/2 (3 1/2). — *Őn:* 26.50 (26.—). — *Réz:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 21. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata állandó. *Dec-re* 69 1/2 (69 1/2) *Jan-ra* 70 1/4 (70 1/4). *Tengeri* irányzata gyenge. — *Decem-berre* 28 1/4 (40 1/2). — *Zsír:* *Decemberre* 7.17 (7.20). *Januárra* 6.82 (6.87). — *Szalonna* short clear 6.75 (6.70). — *Sertőshus:* *Decemberre* 11.15 (11.15). *Januárra* —.— (—.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Napló: Szombat, december 22. — *Római katolikus:* Zeno vt. — *Protestáns:* Zeno. — *Görög-ország:* (december 9.) B. A. fog. — *Zsidó:* Kislev 30. S. Mikez. — *Nap kél:* 7 óra 32 percek. — *Nyugszik:* 3 óra 54 percek. — *Hold kél:* 7 óra 32 percek délelőtt. *Nyugszik:* délután 4 óra 44 percek. — *Ujhold* délelőtt 1 óra 2 percek. *A miniszterek nem fogadják.* *Nemzeti Múzeum.* Képtár d. e. 9 órától 1-ig. Többi tárai 1 korona belépődíjjal meglekinthetők.

Szórakozó helyek.

New York-kávéházban minden este hangverseny a honvédzenekar által, felváltva *Radies* és *Balogh* zenekaraikkal.
Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a magy. kir. honvédzenekar hangversenye.
Ferenczi kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hangversenye.
Tátra kávéház. Király-utca Terdajo női zenekarának hangversenye.
Hazám kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye.
Monopol kávéház Váci-körtől 37., minden este Oláh Sándor zenekarának hangversenye.
Folles Caprice kiváló új műsor.
Somosgy Orfeum válogatott műsor.
Union szálloda, diszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerékpár-terem.
Futzer György éttermeben Deák-tér, minden este Schreier hegedű-hangversenye.
Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

KÜLÖNFÉLÉK.

ŐSZ.

Tél fuvalmát érzem... Hervadt koszorúra
Fáradt sugár tűz le. Mind újra meg újra
Kítárom karomat a tűnő nyár után.
Halovány levelek repülnek a pusztán.

Még a berek ölen bacchansnők csoportja
Mámoros énekek a mely censeret bontja,
Arany gerezekből élet fasat a kéz...
De a szív megvénült s az ifjú fő nehéz.

Kéjek édes kelyhe!... Mohó, vágó ajkam
Csakis téged kíván. Gondok közt és bajban
Lágy kar ölelése, bor piros árja
Feledést öntöttek lelkem bánatára.

Fáradt sugár illan... Gond helyett a kétség,
Mely, mint éhes ordas rém ütöt és szétépt.
Rózsás díszú fegyver lent hvert a porban,
Vigalmak tanyáján bús halotti tor van.

Én vagyok a halott... ha szemem látja is
A világ nyüzsgését, tudom, minden hamis.
Ami él, káprázat. Egy való, az álom,
Melyből nincs ébredés itt s a túlvilágon.

Én vagyok a halott. Ha táruil is karom,
Nem lány ölelését, csak könnyöt akarom.
Nem szerelmet kérek, csak ha majd lemm fekszem,
Jöjjön ki síromra az, akit szerettem.

Már nyílik a verem s én feléje lépek,
Örök pihenés lesz vege a küzdésnek,
Csáhság, irigység, elfeledve régen...
Nyár sugara sápad... tél fuvalmát érzem.

Dénés Tibor.

Férfidivat.

Páris, december.

A férfidivat nem ad gyakran alkalmat a króni-
kúsnak, hogy foglalkozzék vele; nem olyan, mint a
hölgyeknek ezer apró szeszélyétől függő női divat, és
így nem is megy majd egyik, majd a másik excentri-
kus végletbe, s ha van is a férfiak öltözködésében
egy-egy ostoba divat-szelsőség, ez csakis efemer je-
lentőségű: amily gyorsan támad, oly gyorsan mulik
is el. A férfiszabók tudják jól, hogy az urak szívesen
maradnak meg a megszokott mellett és ezért minden
szézőnban csak nagyon kevés újítást mernek életbe-
léptetni, de ezek az újítások is a célszerűség, a javi-
tás felé való törekvés szüleményei és nem a szeszély
hozza őket létre.

Évek óta igyekeznek már az egyhangu, a
komor férfi-divatot színesebbé tenni és erre különösen
alkalmasak a nagy elterjedtségnek örvendő sport-
öltözékek.

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Írta: STEPNJÁK.

24

Összeesküvő volt, s bizonyosságot akart magának
szerezni arról, vajjon érdemes-e besorozni vagy
sem. Csak alkalmi szerszám volt számára, s ő el-
jött az értéket megbecsülni. Ez az egész. Ez a gon-
dolat végtelenül bosszantotta, s nem tudta meg-
bocsátani önmagának, hogy olyan készségesen elő-
segítette a kísérletezését. Hiszen valóban meglepte
öt Kojukhov. Mások majd meglatánja. György
képe ekkor megbánással töltötte el. Kezdte meg-
becsülni tapintatos gondoskodását és ragaszkodá-
sát, ellentétben ezzel a Kojukhovval.

György, alig hogy elhagyták Repin házát,
megragadta barátjának karját s izgatott hangon
kérdte:

— Nos, mit gondolsz Tatiana Grigoriev-
náról?

— Meglehetősen tetszik, — volt a nyugodt
válasz.

György elboacsátja barátjának karját s duz-
zogó hallgatással fordítja el fejét. Hát ez volt
egész esti önfeloldozásának dija! Csalatkozott,
nem, megsértődött. Van-e még egy ilyen kihívóan
hallgatag ember, mint ez az Andrej? De csak-
hamar észére tért. Nem lehet kívánni, hogy egy
rövid órai beszélgetés után megismerjen valakit.
Mint ahogy Andrej nem szándékozott beszélni a
leányról, vizsgálatul magára vette a feladatot.
Andrej kitűnő hallgató volt, aki mindent
gyorsan felfog és keveset ellenkezett. Ez volt ba-

Színes szöveteket különösen a mellény készíté-
sére használnak. Az angol szabók okos mérséklettel
kerülik a túlságosan nagy kockás, tarka mellényszöve-
teket, amelyek élénken emlékeztetnek a lótarakókra s
inkább az elmosódott kockájú skót mintákból készit-
tik a mellényeket: rozsdabarna vagy kékkockás a
sötétzöld alapon, téglavörös a sötétfeken, nagyon diva-
tos. Virágokkal himzett bársonymellényeket is horda-
nak, amelyekkel a gombok két sorban vannak.

A ruhákban természetesen a szabás a fő. A
reggeli öltözéket vagy egyszínű vagy gyengén sá-
völt sötét szövetből készitik, de kockázottból saba.
Ebedutánra fekete vagy sötétszürke zsakott való,
amelynek az idén rövidek a szárnyai. A nadrág ismét
szűk, színe mindig sötét tónusú. A felöltő sem túlsá-
gosan hosszú, sem rövid, a színe fekete, rozsdabarna,
vagy sötétszürke, a bélelése selyem.

Látogatásra a fekete redingót való, amely
egész a térdig ér, telül nagyon magasan zá-
rul. Frakkban apáink divatját akarják új életre
ébreszteni: a színes, aranygombos irakkot, amely-
hez rövid nadrág, kivágot cipő való. Egyelőre még
csak a selyemgalléros fekete irakk jár, a mellény
selyemszalaggal van beszegve; színházakban, fogá-
daskor fekete, báiban fehér piké mellény illik. A
klakkot kiszorította a cilindert, amelynek a karimája
még mindig elég széles. Utcára a cilindertől kívül
fekete puha kalapot hordanak.

Az esti öltözékhez illő ing finoman sávozott
piké, az ing-mellet két gomb — fehér vagy szürke
gyöngy — tartja össze, a kezéleket pedig láncos gomb.
A kissé kihatott gallér magas, anélkül azonban, hogy
túlzás volna e tekintetben, a visszafelé hajtott gallér
már nem divatos.

A zsebkendő kockázott szegélyű. A monogram-
mok tarka himzésűek, divatos a zsebkendőknél a ke-
resztnev kibimzése is. Nagyban hordják a bőrszegélyű
posztó-bokavédőket, cipőkben a gombosé az idén az
előny a tűzős felett.

A nyakkendők közül csak olyat hord a fashio-
nobl ur, amelyet maga köti meg és pedig a nehé-
z selyemből készült s écharpokat használják, amelyek
világoszöld, téglavörös, fekete, sötétvörös és sötétzöld
színek, apró rajzokkal vannak díszítve. Most már
nem használják a nyakkendő összetartására az arany-
gyűrűt ismét visszatértek a nyakkendőtükhöz; ezek
vagy miniatűr sport-emblémek vagy igazgyöngyök.

Azezüstfogantyus esernyőket izléstelennek mond-
ják az idén, egyszerű bambuszad-nyelieket hord-
danak. A boltokban is egyszerűek járnak, ezekben is
divatját multa az ezüst- vagy aranyfogantyú az idén az
egyszerű bambuszpálcára. Sötétszürke vagy
vörös a divat a keztyükben, estére pedig fehér var-
rások fehér keztyű való.

rátságuk kezdetének oka. Ma is a megszokott
rokonzenves érdeklődéssel hallgatta György elő-
adását, hanem semmiben sem tudott vele meg-
egyezni.

— Erős jellem! — szakította félbe Györgyöt,
— kétségbe vonom, hogy egyáltalán van benne.
Abban az értelemben véve, amelyben te gondold.
György mosolygott barátja nagy tévedésén.

— Látom, hogy egyáltalán nem ismered,
— szölt.

— Lehetséges. Én azt hiszem, hogy ismerem,
— felelt Andrej.

— Bizonyára félrevezettek engedékeny szo-
kásai. A nagyvilági lányoknál az általános szokás.

— Hát nagyvilági leánynak tartod? En ellen-
kezéleg azt hiszem, hogy egészen egyszerű, ter-
mészetes — jó orosz leány és semmi egyéb.

— Egyéb semmi! Hát egyáltalában nem
tetszett neked. Hiszen azt mondtad, hogy tetszett.
Andrej nevetett.

— Tévedsz, kedves barátom, — szölt jóked-
vűen. — Bebizonyítottam tehát, hogy valóban tetszik
neked a leány s azt mondom, hogy ha ő is úgy
beléd szerel, mint te belébe, minden habozás
nélkül, rögtön ráfok adom aiai áldasomat.

Andrej most először beszélt ilyen világosan
Györggyel szerelmi ügyéről. Együtt akarta őket
látni, hogy egész bizonyos legyen benne. Jól
tudta, hogy milyen könnyen élesztheti a baráti
közbelépés és buzdítás valami kellemetlenül ko-
molyra ezt az „ostobaságot”. (Igy nevezte álta-
lában a szerelmet.)

Még nem gyanította a fiatal filozófus, hogy
ez az „ostobaság” máris gyökeret vert a saját
szívében. Nem sejtette, hogy egyetlen mód szá-
mára elkerülni a mérget, amely egész testét át-
járta, soha sem látni többé azt a tüzes fekete
szemet, azt a tiszta homlokot s azt az elbűvölő
mosolygást.

De nem volt senki, aki ezt a tanácsot adja
neki. Szívében esodás nyugalom uralkodott s
Andrej nem is gondolt rá, hogy meneküljön a

+ **A khinaiak, mint Amerika fölfedezői.** Ame-
rikai tisztek Pekingben ósrégi okmányokat találtak,
melyekből az tűnik ki, hogy Amerikát a khinaiak
már ezeröttszáz év előtt fölfedezték és Mexikóban, ahol
legelőször kötötték ki, templomokat építettek. Az ok-
mányokban említett templomok valószínűleg Sonora
tartományban a pacifici partokon épültek. Ott két év
előtt Ures helység közelében lényes, ósrégi templom
romjait ásták ki és alkalommal egy khinai írás-
jegyekkel ellátott kőtáblát is találtak. Ez nagy meg-
lepetés volt, a mexikói kormány pedig egy művelt
khinait hoztatott, aki kibetűzte a kőbe vésett khinai
írast és ennek alapján kijelentette, hogy a templomot,
melynek romjait kiásták, sok száz év előtt khinaiak
építették. Ezt akkor nem akarták elhinni, de most ezt
az állítást a *pekingi* okmányelet megerősíti. A Sonora
állambeli indiánok arabban nagyon hasonlítanak a
khinaiakhoz és sok olyan szokásuk is van, mely
Khinára emlékeztet.

+ **A hamis fogak.** Amerikában oly nagy kelen-
dőségnek örvendenek a mesterséges fogak, mint sehol
másutt. Egyetlen egy *newyorki* gyár 1894-ben *nyolc*
millió hamis fogat hozott forgalomba, s az összes
amerikai gyárak által készített műfogak száma meg-
haladja a husz milliót. Az anyag, melyet e célra föl-
használnak, mezei pát- és hegyi kristály-keverékből
áll, melyet szeliden színezett zománccal réteggel vonnak
be. Egy-egy műfog ára Amerikában egyegyed-egy-
fél dollárra rug. Ennél azonban még sokkal drágább
értékeket is hordanak szájukban az amerikaiak. A
legújabb statisztikai kimutatások szerint ugyanis, az
amerikai jogorvosok romlott fogak tömésére ebben
az évben mintegy *nyolcszáz* kilogramm aranyat használ-
tak fel, ami körülbelül három millió korona értéknek
felel meg.

+ **Maoskakiállítás.** Minden esztendőben, az
idén is van Párisban maoskakiállítás. Az idei most
nyílt meg a Jardin d'Achimatisationban. Van ott minden-
féle fajú és színű maoska: angora, számi, szibériai,
fekete, vörös, kétszínű, háromszínű, tigrismaoska. Er-
dekesebb példány a *Maroinet*, mely szalto mortálékát
is tud csinálni. Majdnem minden maoska-kétre mel-
lett ott áll a tulajdonosa vagy tulajdonosnője, aki
persze figyel a járókelők megjegyzésére s apróra
elmondja kedves állatjának minden külön tulajdonát.
Az egyik asszony agyondicséri a finom ízlésű zsűrit,
mely az ő maoskáját díjjal tüntette ki, a másik pedig
agyonvagyálza, mert a *Marquis* nagyszerű sajátosságait
nem volt képes méltányolni. Tegnap egy nő a járó-
kelőknek sirva panaszoita a nagy igazságtalanságot,
amelyet François Coppée, a maoskák fölött ítélekez-
ző zsűri elnöke követ el rajta, mert nem ő a maoskájá-
nak adja a kiállítás nagy díját; egész komolyan álli-
totta, hogy Coppée azért haragszik rá, mert Dreyfus-
párti és e miatt melőzi a maoskáját.

kisértés elől. Egészen meglegedkezett a tárgyól
Gondolatai ebben a pillanatban egész más me-
derben folytak.

Már hosszabb ideje gyanus állhatatos lép-
teket hallott mögöttük. Folyton egy távolságból
hallatszottak s igen egyenlőtlenek voltak; majd
vakmerők, majd meg talvatosak, mint az árulás.
Mindenesetre kém követte őket. Andrej gyanujá-
ról semmit sem szölt Györgynek. Félt, hogy ide-
ges ember létre hátrafordítja fejét s figyelmessé
teszi e kémet. Ez elrontotta volna számára az
egész tréfát. Andrej karonfogva barátját, mintegy
a társalgás hevében, meggyorsította lépteit. Az
ember mögöttük szintén meggyorsította lépteit.
Andrej azáltal, hogy lassította menetét, meg-
ismételte a kísérletét ugyanazzal az eredmén-
nyel. Semmi kétség, hogy egy kém van mögöt-
tük, még pedig igen ügyetlen. Andrej egész
bizonyos volt abban, hogy még vagy egy fél-
mérőföldnyire Repin házáól, senki nem követte
őket. Alkalmasint kóborló kém volt, akit egy-két
hangosan kiejtett gyanus szó tett rájuk figyel-
messé. A dolog nem volt valami komoly; mégis
le kell őt rázniok, annál is inkább, mert már
közeljártak György lakásához.

— Egy kém követ beannünket, — szölt
Andrej társához. — de tégy ugy, mintha észre
se vennéd. A Kosoi-ut sarkán elválnok, s én
magamra veszem. Tudod, az én lakásom jóval
messzebb van.

— Jól van, — szölt bólintva György.

Csakhamar elértek a válótra. György
tovább ment, Andrej pedig megállott, hogy ciga-
rettára gyújtson. Most, hogy meglátta az ember
arcát, minden kétség elszölt. Az öles ember,
nagy piros kezein, sárga barkóján, különösen pe-
dig kereső, kutató kifejezésében viselte foglalkozá-
sának bélyegét; hiába igyekezett azt könnyed,
nonchalance-álarc alá rejtteni.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

A sztrájk. Az Országos Iparegyesület munkásügyi szakosztálya tegnap Mailkovits Sándor elnöke alatt ülést tartott, amelyen első sorban Gelléri Mór igazgatónak az az indítványa került szóba, hogy Budapesten szociális muzeum létesíttessék. Előadó alaposan megokolt előterjesztését a jelenlévők nagy figyelemmel és tetszéssel kísérték és a szakosztály elhatározta, hogy az indítvány megvitátását a legközelebbi ülésének napirendjére tűzi. Ezután Neuschloss Marcel tartott felolvasást *A sztrájk-előterjesztéséről*.

Előadó kritikailag ismerteti Millerand francia kereskedelmi miniszter törvényjavaslatát és fejtegetéséből azt a következtetést vonja le, hogy nálunk a nagyobb gyárvállalatoknál nem fog nagy akadályba ütközni az állandó munkásnépveléssel életbe léptetése. A munkásokat ez megnyugtáná, a munkaadókat pedig biztosítaná arról, hogy kellő időben értesülnek a munkások köréből felhangzó minden kívánságról. Így ez a kölcsönös megértésre vezetne. Másrészt áll a dolog a nagyvárosi iparvállalatok nagy részére s az építő és kisiparra nézve. Itt, az előadó nézete szerint, a szabad egyezkedést korlátozni nem szabad. A sztrájkot némely esetekben megengedhetőnek tartja. Meg kell engednünk, hogy a munkások ne csak testületileg szervezkedhessenek, hanem, hogy céljaik elérésére a törvény határain belül írásban és szóval propagandát csináljanak egymás közt pénzt gyűjthessenek és azt ne csak a munkaadóknak, de a sztrájkolóknak is segélyezésére fordíthassák. Ez megértőnek most is, de titokban. Jobb a nyilvánosság, legalább lehet ellenőrzést gyakorolni. Kívánja, hogy az állam a munkásokkal szemben ugyanazt a jóakaratot tanúsítsa, amelyet a munkaadók érdekszelvényekkel szemben érvényesít, hogy a munkások gyűlékezési joga ugyanazon hatóság ellenőrzése mellett biztosítható, mely a társadalom más osztályaival szemben gyakoroltatik.

Az érdekes és tartalmas előadást sokszor megszakította a hallgatóság zajos tetszése. Az ezután megindult vitában a munkaadók részéről Thék Endre és Arstein H. szólaltak fel, kik csatlakoztak Neuschloss előadásában foglalt kívánalmakhoz. Beszéltek még dr. Csillag Zsigmond, Visontai Soma, Grossmann Miksa, Klárk Ferenc, Bedő József, mire Mailkovits Sándor elnök összegezte a tárgyalás eredményét. Közvetítet jezi ki az előadónak alapos és minden részlete kiterjedő előadásáért és a felszólalóknak, akik nézetük kifejtésével a kérdés megvitátásához hozzájárultak.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közve-títők üzleti jelentése.) Üzletmenetünk ma általában véve kielégítően alakult. Élénk lefolyás volt a baromfi és vaspia és jelentékeny forgalom bonyolódott le vadmezőkben is. Jó minőségű vidéki marhahús hátulja 76-80 fillér, eleje 56-80 fillér kilogrammonként. Borjú hosszan levonás nélkül 80-90 fillérnek kelt minőség szerint. — Sertésekben és süldőkben gyenge a kereslet. Szopós bárányok keresettek. Pecsényemalac gyenge fogyasztás mellett 100-120 fillér jegyez kilogrammonként. Birka kilogrammra minőség szerint 40-60 fillér. — Szarvas nyul darabonként 2.50-2.60 korona, szarvas 60-64 fillér, őz 1.20-1.40 korona, vadsertés 80-110 fillér nagyság szerint egészben. Fácánkakas kevés érkezék, páronként 7 K.-val kelt. Fogoly 2.40-2.60 K. párja. Fenyvesmadár csomója 1.30-1.40 korona. A mai piacon prima tojás eredeti ládájáért 84-86 koronát fizettek. Vajat, különösen tea-vajat tartósan jól vásárolták. Prima bevezetett tea-vajért kilogrammonként 2.30-2.50 korona, ismeretlen márkájú vajért pedig 2.10-2.30 koronát értünk el. Turó gyengén fogy. Vágott árúban mozgalmal az üzletmenet, hízott vágott ludakért 1.04-1.16 koronát, hízott vágott pulykákért 1.00-1.20 koronát érthetünk el beküldőknél. Elő pulyka elsőrendű 8-9 korona, másodrendű 6.60-7.— korona, hízott lud 9-12 korona páronként minőség szerint. Rántani való csirkét 1.10-1.40 korona, sütni valót 1.60-2.20 korona, tyúkot 1.80-2.40 koronával adtuk páronként.

Borjuvásár. 1900. évi december hó 21-én. (A budapesti marha vásártéri vásár-pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás: Belőldi élő borjú 403 drb, leölt borjú 59 db, bécsi élő borjú — db. — db. horvát, növendékmárha 15 darab, bárány élő 105 darab, leölt bárány 45 darab. Árjegyzés azonos tételekből: Árjegyzés — Belőldi élő borjú I. r. 80-90 f.-ig, kivétel 94 I. r. 60-75 f.-ig, I. kilónként, leölt borjú I. r. 80-98 f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. — I. kilónként levonás nélkül. Bécsi élő borjú — f.-ig. Növendék marha — f.-től — f.-ig, I. r. — f.-ig, középminőségű 38-46 f.-ig, alárendelt — f.-ig, I. kilónként, Bárány élő 12-18 k., leölt bárány k., kivétel ar — k.-ig páronként. — Élő bárányokért — korona páronként. Élénk irányzat mellett a vásár gyors lefolyású volt. Az árak 4 fillérral kilogrammonként javultak.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1900. évi december 21. Készlet 1450 darab. Erkezett 1207 darab. Összesen 2600 darab. Eladott 1455 darab. Maradt 1211 darab. Napj árak: 120-180 kilogramm sulyban 70-8— koronáig, 220-280 kilogramm sulyban 74-86 koronáig, 320-380 klg. sulyban 80-88 K.-ig. Öreg nehéz páronként 400-500 kilós 74-86 koronáig, Malac 50-100 kgrig 60-74 korona. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, december 21.

Lanyha iránzat és vontatott üzletmenet mellett 14.000 métermázsza buza került forgalomba 2 1/2-5 fillérral magasabb áron.

Eladatot:
Buza. Tiszavidéki: 800 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 800 mm. 787 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 75-3 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 50 f., 600 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 77-3 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 30 f.

Pestvidéki: 200 mm. 77-5 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 27 1/2 f., 150 mm. 76 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 76-5 k. 6 K. 80 f.

Bécskai: 200 mm. 74 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 78-5 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 25 f.

Bihari: 750 mm. 74-3 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 76-8 k. 7 K. 25 f.

Raktárúru: 1400 mm. 75-2 k. 7 K. 05 f., 2150 mm. 76-2 k. 7 K. 20 f.

Erdélyi: 400 mm. 74-4 k. 7 K. 40 f.

Fehérmegyei: 500 mm. 73-5 k. 7 K. 15 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 62 f.

H.-m.-vásárhelyi: 4000 mm. 78-2 k. 7 K. 60 f.

Mind három hónapra.
 Zab: 100 mm. 5 K. 55 1/2 f., 200 mm. 5 K. 90 f., 200 mm. 5 K. 75 f.

Rozs: 150 mm. 7 K. 02 f.

Tengeri: 500 mm. 4 K. 75 f.

Kézpénzfizetés mellett.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktözsde szokásai szerint, kézpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	75	7.15	7.25	79	7.55	7.70
"	76	7.25	7.40	80	7.65	7.75
"	77	7.40	7.55	81	7.75	7.85
"	78	7.45	7.65	82	7.85	7.95
Fehérmegyei	75	7.05	7.20	79	7.55	7.70
"	76	7.28	7.40	80	7.65	7.75
"	77	7.40	7.55	81	7.75	7.85
"	78	7.45	7.58	82	7.85	7.95
Pestvidéki	75	7.05	7.20	79	7.45	7.65
"	76	7.15	7.35	80	7.55	7.60
"	77	7.30	7.40	81	7.65	7.75
"	78	7.35	7.50	82	7.75	7.85
Bécskai	74	7.10	7.25	78	7.50	7.65
"	75	7.15	7.30	79	7.55	7.70
"	76	7.30	7.40	80	7.65	7.75
"	77	7.45	7.55	81	7.75	7.85
Bécskai	73	7.10	7.25	78	7.50	7.65
"	74	7.15	7.30	79	7.55	7.70
"	75	7.25	7.45	80	7.65	7.75
"	76	7.35	7.55	81	7.75	7.85

Egyéb gabonafajták		Kilós	50 kilogramm ára
		K.-tól	K.-ig
Rozs	új elsőrendű	70-72	6.80
"	másodrendű	—	6.65
Arpa	akármely	60-62	5.70
"	égetni való	63-65	5.45
"	szőlőszára való	64-66	5.20
Zab	—	38-41	5.45
Tengeri	ő bányási	—	5.20
"	másnapi	—	4.50
Repece	új káposztás	—	—
"	bányási	—	—
Köles	—	—	4.95

A határőrszolgálat folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra	7.45-7.44-7.43-7.45-7.46
Buza októberre	7.59-7.60
Rozs áprilisra	7.21-7.19-7.20
Zab áprilisra	5.65-5.64
Tengeri májusra	4.85-4.86

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisra	7.44	pénz 7.46	árú
Rozs áprilisra	7.22	"	7.23
Zab áprilisra	5.65	"	5.66
Tengeri májusra	4.86	"	4.87
Repece augusztusra	—	"	—

Délután fél 5 órák zárul:

Buza áprilisra	7.46-7.47
Buza 1901. októberre	7.66-7.68
Rozs áprilisra	7.22-7.23
Zab 1901. áprilisra	5.65-5.66
Tengeri májusra	4.87-4.88
Repece augusztusra	12.75-12.85

A budapesti értéktözsde.

A mai előtőzsdénk a tegnapi esti külföldi nyugodt zárlatok hatására kedvező képet tárt elénk, mely főleg az internacionális értékek kedvező áralakulásában nyert kifejezést és reményt adott, hogy értékeink a folytatásig emelkedés által kedvezőbb viszonyokat fognak felszínre hozni.

A vezető értékek elég élénk keresletnek örvendtek, némi emelkedés mellett; míg a helyi értékek piacon teljesen báyadtak.

A déli tőzsdén már minden remény cserébe hagyott, amennyiben a pénz drágulásának hatására az összes értékeink árvesztéséget szenvedtek.

A valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde tartott, kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 679.50-680.—, Osztrák hitelrészvény 673.50-673.—, Osztrák-Magyar Államvasut 670.50-671.75, Rimamurányi vasút 487.—-488.—, Városi villamos 294.—-295.— korona.

A déli tőzsde gyengébb.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 678.—-679.—, Osztrák hitelrészvény 671.50-672.75, Osztrák-magyar Államvasuti részvény 668.50-670.—, Rimamurányi vasút 485.50-487.—, Közúti vasut 589.—-590.50, Koronajáradék 92.45-92.50 korona.

Forgalomba került: Magyar aszfalt 340.—-342.—, Salgó 680.—-682.—, Ganz 3040.—-3060.—, Cukoripar 1800.—-1910.—, Adria 466.—-467.—, Városi vasut 293.50-294.— korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 671.—, Magyar hitelrészvény 678.—, Leszámitoló bank részvény 422.50, Rimamurányi vasút részvény 488.50, Osztrák-Magyar Államvasut 668.—, Közúti vasut részvény 589.50, Villamos vasut részvény 294.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következők ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 43.—-48.— korona, vörös aprószemű 53.—-55.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányási — korona, középszemű 60.—-63.— korona, nagyszemű 65.—-68.— korona, Disznószir: budapesti: 57.—-57.50 korona, vidéki — korona, Táblaszalonna: légszárszítók vidéki — korona, városi 4 darabos 42.—-43.—, korona, 3 darabos 46.—-47.—, korona, füstölt — korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.—-15.50 korona 120 darabos —, korona, 100 darabos 16.—-16.50 korona, 85 darabos 17.—-17.60 korona, azonnali szállítással, Szerbiai szokás szerinti minőség 14.—-14.50 korona, 100 darabos 15.—-15.50 korona, 85 darabos 16.—-16.50 korona, Szilvaiz: szlovéniai 18.25-18.60 korona, szerbiai 16.25-16.60 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

Az előtőzsdén korlátolt a forgalom. A ma kezdődött ultimo prolongáció simán folyt le, a bankoknál 5/4, a kulisszban 5 1/2% mellett.

Déli tőzsdén gyengült az irányzat és kedvezőtlenül vált.

Zárlat gyenge Londonra és Berlinre.

Bécs, december 21. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2%-os aranyjáradék 116.90, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 139.—, Magyar vasuti kölcsön ezüsten 99.50, Magyar keleti vasuti állami kötvény 117.00, Magyar leszámitoló- és pénzállóbank 421.—, Rimamurányi vasút részvény 483.—, Magyar koronajáradék 92.45, 4 1/2%-os Magyar földherm. kötvény 91.40, Magyar hitelbank részvény 677.—, Magyar nyerenymű kölcsön sorsjegy 168.—, Kassa-odorbergi vasuti részvény 352.—, Magyar kereskedelmi bank —, Magyar cukoripar —.

Bécs, december 21. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%-os papírjáradék 98.65, 4 1/2%-os osztr. aranyjáradék 117.65, 1860-iki sorsjegy 135.50, Osztrák hitelsorsjegy 396.—, Angol-osztrák bank 270.50, Bécsi bankgyűlés 461.—, Osztrák-magyar bank 1691.—, Déli vasut 112.—, Dumagózhajósai részvény 748.—, Dohányrészvény 294.—, Császári és királyi arany 11.39, Német bankváltók 117.73, 4 2/3%-os ezüst járadék 98.35, Osztrák koronajáradék 98.65, 1864-iki sorsjegy 198.50, Osztrák hiteltitkés részvény 671.25, Unionbank 546.—, Osztrák Landerbank 408.—, Osztrák-magyar Államvasut 668.—, Elbavölgyi vasut 469.—, Alpési bányarészvény 432.—, 20 frank. arany 19.14, Londoni váltó 240.20, Bécsi tramway Lít B. 242.—, Bécsi Tramway Lít A. 249.—, Lipót kohó —, Az irányzat nyomott.

Bécs, december 21. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magányforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 671.—, Magyar hitelrészvény 678.—, Angol-Osztrák bank 271.—, Bécsi bankgyűlés 462.—, Union bank 546.—, Landerbank 408.—, Osztrák-magyar Államvasut részvény 667.—, Lombard 112.—, Elbavölgyi vasut 469.—, Északnyugati vasut részvény 459.—, Dohányrészvény 294.—, Rimamurányi vasút 485.—, Alpési bányarészvény 442.—, Május járadék 98.65, Magyar koronajáradék 91.45, Török sorsjegy 106.50, Német birodalmi márká 117.72, Napoleon d'or 19.13.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, december 21. (Tőzsdei tudósítás.) A mai tőzsdéforgalomban a spekuláció megin nagyon tartózkodó volt. Az ünnepek közeledése és a rajna-vesztifálini vaspia helyzetéről szóló kedvezetlen jelentés megbénította a vállalkozó kedvet. Az iparértékek piaca ingadozott és nagybárá gyöngylőre hajlott, de a második tőzsdéórán javult. Vasutak közül amerikaiak New York, továbbá svájciak szálladnak. Járadékok közül kínai értékek tovább javultak. Bankok esendesek. Hajózási részvények gyöngébbek. Magánészámítólási kamatláb 4 1/2%, ultimópénz 6%.

Berlin, december 21. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjáradék —, 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 100.—, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajáradék 93.25, Osztrák-magyar Államvasut 143.80, Kassa-odorbergi vasut —, Bécsi váltóár 84.90, Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.40, Alpési bányarészvény —, Disconto-Commandit 176.10, Általános vállamosság Edison 194.60, Gelsenkircheni 183.10, Laura-kohó 199.10, 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.10, 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 98.—, Osztrák hitelrészvény 211.90, Déli vasut 26.50, Károly Lajos vasut —, Orosz bankjegy 216.25, 4 1/2%-os új orosz kölcsön 96.40, Török dohányrészvény —, Oszlár járadék 95.10, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 148.75, Harpeni 171.—, Az irányzat meglehetősen szilárd.

Berlin, december 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 98.25, Magyar koronajáradék 93.10, Osztrák hitelrészvény 211.—, Osztrák-magyar Államvasut 142.90, Déli vasut 26.25, Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegy középén 216.25, Busehtienhradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo) Lombard —.

Hamburg, december 21. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjáradék 97.80, 1860. sorsjegy 135.50, Déli vasut 26.—, 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 100.—, Osztrák hitelrészvény 211.20,

Osztrák-magyar államvasut 142.75. Olasz járadék 94.90. 4% os Magyar aranyjárdék 99.35. Az irányzat nyugodt. Frankfurt, december 21. (Zárjat.) 4 2/10 os papírjárdék 98.40. 4% os osztrák aranyjárdék 100.25. Magyar koronajárdék 93.20. Osztrák-magyar bank 121.60. Déli vasut 26.30. Elbavölgyi vasut Londoni váltóár 204.05. Bécsi bankjegyet 115.80. Villamos részvény 126.---. 3% os magyar aranykölcsön 98.10. Osztrák hitelrészvény 211.20. Osztrák-magyar államvasut 143.50. Északnyugati vasut Bécsi váltóár 84.88. Pánsi váltóár 81.32.3. Unio bank Alpesi bányarészvény 219.---. Az irányzat csendes.

Frankfurt, december 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Ártolyamok januárra. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 211.25. Osztrák-magyar államvasut 143.50. Déli vasut 26.25. Osztrák aranyjárdék 171.90. Olasz járadék Laura-kohó 200.50. Harpeni 170.90. Discont 126.---. Alpesi Bécsi bankjegyet 115.80. Bányarészek csendes.

Páris, december 21. (Zárjat.) Osztrák-magyar államvasut 723.---. 4% os osztrák aranyjárdék 100.30. Osztrák Länderbank ---. 3% os francia járadék 101.32. Ottománbank 538.---. 3 1/2% os francia járadék 102.95. Alpesi bányarészvény ---. Déli vasut ---. 4% os magyar aranyjárdék 100.90. Párisi bankrészvény 107.2. Olasz járadék 95.90. Francia törleszt. járadék 100.62. Osztrák földhitelintézeti részvény ---. Török dohányrészvény 317.---. Az irányzat tartott.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dana, etc.), date (Dec. 20, 21), and water level (méter). Includes locations like Scharling, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Magyarfalva, Zselina, Temešin, Szered, Sz.-Gothárd, Sárvár, Győr, Péttan, Zákány, Barcs, Eszék, M.-Szerdah, Zgráb, Szisnek, Mitrovica, Deés, Szatmár, Kraszná N.-Majtény, Latorca, Laborca, Ung, Ungvár.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. Budapest, december 21. Az igen mély (725 mm.) északi depresszió erősen súlyosítja a légnyomást délfele, úgy hogy a magas nyomás mindjobban visszaféjődik s ennek következtében az időjárás

európaszerte borultabbra és csapadékosra fordul és az erős oceáni légáramlás hatása alatt enyhül. Az idő nálunk is boros, ködös, nyirkos; a hőmérséklet a fagypont körül van. Kildás: Boros, ködös, nyirkos és valamivel enyhébb idő várható, sok helyütt csapadékkal.

TAJÉKOZTATÓ.

Mezőgazdák figyelmébe! Elismert kifő hazai gyártmány! 1600 gőzcséplőkészlet üzemben! CZIM: ELSŐ MAGYAR gazdasági gépgyár RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPESTEN, KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM. Gőzcséplőkészletek 2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek. Magánjárók (uti mozdonyok.) Kérjük minden szakbavó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Óreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) --- fillérg. Óreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérg. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 96-97 --- fillérg. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 95-96 --- fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 94-95 --- fillérg. --- II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 250 kilogramm felüli súlyban) --- fillérg. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) --- fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérg. --- III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) --- fillérg. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. --- V. Szerbiai: Nehéz (páronként 230 kilogramm felüli súlyban) 90-92 --- fillérg. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 86-88 --- fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 82-84 fillérg.

Sertéslétszám 1900. december 19. napján volt készlet 36.051 darab. --- 1900. december 20. napján elhajlatott 433 darab. 1900. december 20. napján szállitatott 609 darab. 1900. december 21. napjára maradt készletben 35.875 darab.

Karácsonyi kiállítás! Levélpapírkülönlegességek, diszveléppapírok, egyszerű és családi dobozok a legkülönbözőbb változatosságokban, disztárgyak, levelezőlap-albumok, karácsonyfadiszek. Rigler József Ede papírműgyár Városi raktárak: V., Erzsébet-tér 19 IV., Egyetem-tér 5-6. Társasjátékok, íróasztali készletek, írómappák és írószerek, emlék-, képes- és festőkönyvek, festőszekrények, disztömb-, fali- és zsebnaptárakban. * Gyár: VI., Róza-utca 55. *

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése. December 21. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű:

VÁSÁBTOROK | DIVATÁRUK | ÜVEGÁRUK | GYERMEK-RUHÁK | FA-BUTOROK | KALAPOK | UTÁZÓ-CIKKEK | CIPŐK | EZÜST-EKSZEREK. PÁRSI NAGYÁRUHÁZ BUDAPEST, VII., Kerepesi-út 38. A NAGY karácsonyi vásárt JÁTÉKÁRUK. MEGNYITÓTTA. JÁTÉKÁRUK. KÉPES NAGY ÁRJEJYZÉK a közkedvelt egy és két koronás áruosztályáról és az összes árucikkeiről ingyen és bérmentve. FEGYVEREK | JATEK-ARUK | INGA-ORAK | DISZMÜ-ARUK | ZSEB-ORAK | CHINA-EZÜST | ESERNYŐK | SZÖVETEK | KOSAR-ARUK

Karácsonyi kiállítás KERTÉSZ JENŐ áruházában Alapítva 1880. Budapest, Kerepesi-ut 8. és Múzeum-körut 19. Alapítva 1880. Ezer és ezer meglepő újdonságokat tartalmaz, amelyek mind itt fel nem sorolhatók, a kényelem szempontjából a cég azt a közkedvelt rendszert folytatja, hogy a szabott árak minden darabon feltűnően láthatók. Babák a legkisebbtől a legnagyobbig, csakis elsőrendő minőségben. FRANCIA alvó szemmel, hosszú, fésűlhetős hajjal ctm. 26 28 30 32 34 36 38 42 44 46 48 50 52 54 56 58 60 62 64 66 68 70 72 74 76 78 80 82 84 86 88 90 92 94 96 98 100 102 104 106 108 110 112 114 116 118 120 122 124 126 128 130 132 134 136 138 140 142 144 146 148 150 152 154 156 158 160 162 164 166 168 170 172 174 176 178 180 182 184 186 188 190 192 194 196 198 200 202 204 206 208 210 212 214 216 218 220 222 224 226 228 230 232 234 236 238 240 242 244 246 248 250 252 254 256 258 260 262 264 266 268 270 272 274 276 278 280 282 284 286 288 290 292 294 296 298 300 302 304 306 308 310 312 314 316 318 320 322 324 326 328 330 332 334 336 338 340 342 344 346 348 350 352 354 356 358 360 362 364 366 368 370 372 374 376 378 380 382 384 386 388 390 392 394 396 398 400 402 404 406 408 410 412 414 416 418 420 422 424 426 428 430 432 434 436 438 440 442 444 446 448 450 452 454 456 458 460 462 464 466 468 470 472 474 476 478 480 482 484 486 488 490 492 494 496 498 500 502 504 506 508 510 512 514 516 518 520 522 524 526 528 530 532 534 536 538 540 542 544 546 548 550 552 554 556 558 560 562 564 566 568 570 572 574 576 578 580 582 584 586 588 590 592 594 596 598 600 602 604 606 608 610 612 614 616 618 620 622 624 626 628 630 632 634 636 638 640 642 644 646 648 650 652 654 656 658 660 662 664 666 668 670 672 674 676 678 680 682 684 686 688 690 692 694 696 698 700 702 704 706 708 710 712 714 716 718 720 722 724 726 728 730 732 734 736 738 740 742 744 746 748 750 752 754 756 758 760 762 764 766 768 770 772 774 776 778 780 782 784 786 788 790 792 794 796 798 800 802 804 806 808 810 812 814 816 818 820 822 824 826 828 830 832 834 836 838 840 842 844 846 848 850 852 854 856 858 860 862 864 866 868 870 872 874 876 878 880 882 884 886 888 890 892 894 896 898 900 902 904 906 908 910 912 914 916 918 920 922 924 926 928 930 932 934 936 938 940 942 944 946 948 950 952 954 956 958 960 962 964 966 968 970 972 974 976 978 980 982 984 986 988 990 992 994 996 998 1000 1002 1004 1006 1008 1010 1012 1014 1016 1018 1020 1022 1024 1026 1028 1030 1032 1034 1036 1038 1040 1042 1044 1046 1048 1050 1052 1054 1056 1058 1060 1062 1064 1066 1068 1070 1072 1074 1076 1078 1080 1082 1084 1086 1088 1090 1092 1094 1096 1098 1100 1102 1104 1106 1108 1110 1112 1114 1116 1118 1120 1122 1124 1126 1128 1130 1132 1134 1136 1138 1140 1142 1144 1146 1148 1150 1152 1154 1156 1158 1160 1162 1164 1166 1168 1170 1172 1174 1176 1178 1180 1182 1184 1186 1188 1190 1192 1194 1196 1198 1200 1202 1204 1206 1208 1210 1212 1214 1216 1218 1220 1222 1224 1226 1228 1230 1232 1234 1236 1238 1240 1242 1244 1246 1248 1250 1252 1254 1256 1258 1260 1262 1264 1266 1268 1270 1272 1274 1276 1278 1280 1282 1284 1286 1288 1290 1292 1294 1296 1298 1300 1302 1304 1306 1308 1310 1312 1314 1316 1318 1320 1322 1324 1326 1328 1330 1332 1334 1336 1338 1340 1342 1344 1346 1348 1350 1352 1354 1356 1358 1360 1362 1364 1366 1368 1370 1372 1374 1376 1378 1380 1382 1384 1386 1388 1390 1392 1394 1396 1398 1400 1402 1404 1406 1408 1410 1412 1414 1416 1418 1420 1422 1424 1426 1428 1430 1432 1434 1436 1438 1440 1442 1444 1446 1448 1450 1452 1454 1456 1458 1460 1462 1464 1466 1468 1470 1472 1474 1476 1478 1480 1482 1484 1486 1488 1490 1492 1494 1496 1498 1500 1502 1504 1506 1508 1510 1512 1514 1516 1518 1520 1522 1524 1526 1528 1530 1532 1534 1536 1538 1540 1542 1544 1546 1548 1550 1552 1554 1556 1558 1560 1562 1564 1566 1568 1570 1572 1574 1576 1578 1580 1582 1584 1586 1588 1590 1592 1594 1596 1598 1600 1602 1604 1606 1608 1610 1612 1614 1616 1618 1620 1622 1624 1626 1628 1630 1632 1634 1636 1638 1640 1642 1644 1646 1648 1650 1652 1654 1656 1658 1660 1662 1664 1666 1668 1670 1672 1674 1676 1678 1680 1682 1684 1686 1688 1690 1692 1694 1696 1698 1700 1702 1704 1706 1708 1710 1712 1714 1716 1718 1720 1722 1724 1726 1728 1730 1732 1734 1736 1738 1740 1742 1744 1746 1748 1750 1752 1754 1756 1758 1760 1762 1764 1766 1768 1770 1772 1774 1776 1778 1780 1782 1784 1786 1788 1790 1792 1794 1796 1798 1800 1802 1804 1806 1808 1810 1812 1814 1816 1818 1820 1822 1824 1826 1828 1830 1832 1834 1836 1838 1840 1842 1844 1846 1848 1850 1852 1854 1856 1858 1860 1862 1864 1866 1868 1870 1872 1874 1876 1878 1880 1882 1884 1886 1888 1890 1892 1894 1896 1898 1900 1902 1904 1906 1908 1910 1912 1914 1916 1918 1920 1922 1924 1926 1928 1930 1932 1934 1936 1938 1940 1942 1944 1946 1948 1950 1952 1954 1956 1958 1960 1962 1964 1966 1968 1970 1972 1974 1976 1978 1980 1982 1984 1986 1988 1990 1992 1994 1996 1998 2000 2002 2004 2006 2008 2010 2012 2014 2016 2018 2020 2022 2024 2026 2028 2030 2032 2034 2036 2038 2040 2042 2044 2046 2048 2050 2052 2054 2056 2058 2060 2062 2064 2066 2068 2070 2072 2074 2076 2078 2080 2082 2084 2086 2088 2090 2092 2094 2096 2098 2100 2102 2104 2106 2108 2110 2112 2114 2116 2118 2120 2122 2124 2126 2128 2130 2132 2134 2136 2138 2140 2142 2144 2146 2148 2150 2152 2154 2156 2158 2160 2162 2164 2166 2168 2170 2172 2174 2176 2178 2180 2182 2184 2186 2188 2190 2192 2194 2196 2198 2200 2202 2204 2206 2208 2210 2212 2214 2216 2218 2220 2222 2224 2226 2228 2230 2232 2234 2236 2238 2240 2242 2244 2246 2248 2250 2252 2254 2256 2258 2260 2262 2264 2266 2268 2270 2272 2274 2276 2278 2280 2282 2284 2286 2288 2290 2292 2294 2296 2298 2300 2302 2304 2306 2308 2310 2312 2314 2316 2318 2320 2322 2324 2326 2328 2330 2332 2334 2336 2338 2340 2342 2344 2346 2348 2350 2352 2354 2356 2358 2360 2362 2364 2366 2368 2370 2372 2374 2376 2378 2380 2382 2384 2386 2388 2390 2392 2394 2396 2398 2400 2402 2404 2406 2408 2410 2412 2414 2416 2418 2420 2422 2424 2426 2428 2430 2432 2434 2436 2438 2440 2442 2444 2446 2448 2450 2452 2454 2456 2458 2460 2462 2464 2466 2468 2470 2472 2474 2476 2478 2480 2482 2484 2486 2488 2490 2492 2494 2496 2498 2500 2502 2504 2506 2508 2510 2512 2514 2516 2518 2520 2522 2524 2526 2528 2530 2532 2534 2536 2538 2540 2542 2544 2546 2548 2550 2552 2554 2556 2558 2560 2562 2564 2566 2568 2570 2572 2574 2576 2578 2580 2582 2584 2586 2588 2590 2592 2594 2596 2598 2600 2602 2604 2606 2608 2610 2612 2614 2616 2618 2620 2622 2624 2626 2628 2630 2632 2634 2636 2638 2640 2642 2644 2646 2648 2650 2652 2654 2656 2658 2660 2662 2664 2666 2668 2670 2672 2674 2676 2678 2680 2682 2684 2686 2688 2690 2692 2694 2696 2698 2700 2702 2704 2706 2708 2710 2712 2714 2716 2718 2720 2722 2724 2726 2728 2730 2732 2734 2736 2738 2740 2742 2744 2746 2748 2750 2752 2754 2756 2758 2760 2762 2764 2766 2768 2770 2772 2774 2776 2778 2780 2782 2784 2786 2788 2790 2792 2794 2796 2798 2800 2802 2804 2806 2808 2810 2812 2814 2816 2818 2820 2822 2824 2826 2828 2830 2832 2834 2836 2838 2840 2842 2844 2846 2848 2850 2852 2854 2856 2858 2860 2862 2864 2866 2868 2870 2872 2874 2876 2878 2880 2882 2884 2886 2888 2890 2892 2894 2896 2898 2900 2902 2904 2906 2908 2910 2912 2914 2916 2918 2920 2922 2924 2926 2928 2930 2932 2934 2936 2938 2940 2942 2944 2946 2948 2950 2952 2954 2956 2958 2960 2962 2964 2966 2968 2970 2972 2974 2976 2978 2980 2982 2984 2986 2988 2990 2992 2994 2996 2998 3000 3002 3004 3006 3008 3010 3012 3014 3016 3018 3020 3022 3024 3026 3028 3030 3032 3034 3036 3038 3040 3042 3044 3046 3048 3050 3052 3054 3056 3058 3060 3062 3064 3066 3068 3070 3072 3074 3076 3078 3080 3082 3084 3086 3088 3090 3092 3094 3096 3098 3100 3102 3104 3106 3108 3110 3112 3114 3116 3118 3120 3122 3124 3126 3128 3130 3132 3134 3136 3138 3140 3142 3144 3146 3148 3150 3152 3154 3156 3158 3160 3162 3164 3166 3168 3170 3172 3174 3176 3178 3180 3182 3184 3186 3188 3190 3192 3194 3196 3198 3200 3202 3204 3206 3208 3210 3212 3214 3216 3218 3220 3222 3224 3226 3228 3230 3232 3234 3236 3238 3240 3242 3244 3246 3248 3250 3252 3254 3256 3258 3260 3262 3264 3266 3268 3270 3272 3274 3276 3278 3280 3282 3284 3286 3288 3290 3292 3294 3296 3298 3300 3302 3304 3306 3308 3310 3312 3314 3316 3318 3320 3322 3324 3326 3328 3330 3332 3334 3336 3338 3340 3342 3344 3346 3348 3350 3352 3354 3356 3358 3360 3362 3364 3366 3368 3370 3372 3374 3376 3378 3380 3382 3384 3386 3388 3390 3392 3394 3396 3398 3400 3402 3404 3406 3408 3410 3412 3414 3416 3418 3420 3422 3424 3426 3428 3430 3432 3434 3436 3438 3440 3442 3444 3446 3448 3450 3452 3454 3456 3458 3460 3462 3464 3466 3468 3470 3472 3474 3476 3478 3480 3482 3484 3486 3488 3490 3492 3494 3496 3498 3500 3502 3504 3506 3508 3510 3512 3514 3516 3518 3520 3522 3524 3526 3528 3530 3532 3534 3536 3538 3540 3542 3544 3546 3548 3550 3552 3554 3556 3558 3560 3562 3564 3566 3568 3570 3572 3574 3576 3578 3580 3582 3584 3586 3588 3590 3592 3594 3596 3598 3600 3602 3604 3606 3608 3610 3612 3614 3616 3618 3620 3622 3624 3626 3628 3630 3632 3634 3636 3638 3640 3642 3644 3646 3648 3650 3652 3654 3656 3658 3660 3662 3664 3666 3668 3670 3672 3674 3676 3678 3680 3682 3684 3686 3688 3690 3692 3694 3696 3698 3700 3702 3704 3706 3708 3710 3712 3714 3716 3718 3720 3722 3724 3726 3728 3730 3732 3734 3736 3738 3740 3742 3744 3746 3748 3750 3752 3754 3756 3758 3760 3762 3764 3766 3768 3770 3772 3774 3776 3778 3780 3782 3784 3786 3788 3790 3792 3794 3796 3798 3800 3802 3804 3806 3808 3810 3812 3814 3816 3818 3820 3822 3824 3826 3828 3830 3832 3834 3836 3838 3840 3842 3844 3846 3848 3850 3852 3854 3856 3858 3860 3862 3864 3866 3868 3870 3872 3874 3876 3878 3880 3882 3884 3886 3888 3890 3892 3894 3896 3898 3900 3902 3904 3906 3908 3910 3912 3914 3916 3918 3920 3922 3924 3926 3

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1900. december hó 22-én.
Pollinó Bianchi Bianka mint vendég.
Harmadszor:

Hoffmann meséi.

Fantasztikus opera 3 felvonásban, egy elő- és utó-játékkal. Zenéjét szerz. Offenbach Jakab. Szövegét írta Barbier Gyula, Fordította dr. Várdai Antal, Fái J. Béla és dr. Radó Antal.

Személyek:

Olympia	Giuletta	Antonia	Miklós	Spalanzani	Crespel	Luther	Hermann	Hoffmann	Bianchi	Koppéliusz	Dappertutto	Miracle	Slemil	Cochenille	Pittichinaccio	Ney B.	Ferenc	Nathanel	Kertész	Takács	Mihályi	Dalnoki	Kiss B.	Berts
---------	----------	---------	--------	------------	---------	--------	---------	----------	---------	------------	-------------	---------	--------	------------	----------------	--------	--------	----------	---------	--------	---------	---------	---------	-------

Kezdete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. december hó 22-én.

A bölcső.

Színmű 3 felvonásban. Irta Brieux. Fordította: Gábor Ignác.

Személyek:

Marsanne	Marsanne-né	Grieu	Laurence	Bercsényi	Rákosi	Gaiu	Márkus	Chantrel	Az orvos	Apáca	Louise	Mihályi	Iványi	Dömjén	Boros
----------	-------------	-------	----------	-----------	--------	------	--------	----------	----------	-------	--------	---------	--------	--------	-------

Kezdete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. december hó 22-én.

Jane Pierny párisi operett-társulatának vendégjátéka.

Niniche.

Kezdete 7 1/2 óraker.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testvérenem úr kereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrassy-ut 42. sz. a. valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. december hó 22-én.

A feleségem nem sikkes.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták Busnach és Debrit. Fordította Góth Sándor.

Személyek:

Chaponet	De Frefol	Barbotin	ChaponetRaoul	Gabriella	Eunalia	Hegedüs	Góth	Balassa	Tapolczai	Csillag T.	Nikó L.	Saturain	Beaucersson	Alexis	Nanine	Montezuma	Guadalquivir	Szerény	Gyöngyi	Bárdi	Harasztly	Pécsi	Berzetei
----------	-----------	----------	---------------	-----------	---------	---------	------	---------	-----------	------------	---------	----------	-------------	--------	--------	-----------	--------------	---------	---------	-------	-----------	-------	----------

Kezdete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. december hó 22-én.

Napfogyatkozás.

Bohózatos daljáték 3 felv. Szövegét és zenéjét írta: Ifj. Bokor József.

Személyek:

Csalavalahaj	Ábra, leánya	Németh	Küry	Uyvári	Dümbérgin	Csicska	Pammerston	Smitt	Mariska	Bézsika	Jucica	Sarika	Zsuzsika	Horráth	Bojár T.	Harmath	Vasvári	Róza	Nyiri
--------------	--------------	--------	------	--------	-----------	---------	------------	-------	---------	---------	--------	--------	----------	---------	----------	---------	---------	------	-------

Kezdete 7 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Szombat, 1900. december hó 22-én.

Másodsor:

A seccsió.

Irta: Lyka Károly.

Kezdete 7 1/2 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szombat, 1900. december hó 22-én.

Éjféli után.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Hajó Sándor.

Személyek:

Füzes Róbert	Dezso	Blanka	Hettyei	Ella	Alszeghi	Halmos Jenő	Náday B.	Nelly	Török L.	Szeredi	Horráth	Emőd	Náday F.	A háziúr	Körösmezői	Merecszky	Gyenes	Házikasszony	Vizvári M.	Paulich	Hetyényi	Egy ur	Zilahi	Sárközy	Ujházi	Bjeli alak	Faludi
--------------	-------	--------	---------	------	----------	-------------	----------	-------	----------	---------	---------	------	----------	----------	------------	-----------	--------	--------------	------------	---------	----------	--------	--------	---------	--------	------------	--------

Kezdete 7 óraker.

FOLIES CAPRICE.

Ma:

„Erblich belastet.“

Előzőleg:

Üsd vissza!

és

10.000 Gulden Mitgift.

Cigányzene a pompásan berendezett

téli kertben.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Péntártányítás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.

FREGOLI!!

vendégjátékának szenzációs sikere.

Ma:

A becsületesség.

Színpadon szerkesztett újság.

Fregoli-nyomda: 9 személy. Előadja:

Fregoli Lipót ur.

Holnap vasárnap, délután 1/2-1-kor:

Fregoli vendégjátéka

mersékelte helyiárrakkal, egész új mulattató műsorral.

Jegyek ezen igen érdekes vendégjátékhoz kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9-1 óráig és délután 3-tól és este a pénztárnál, ugymint Weiss A. nagytárszó Károly-kört 26., társzó Andrassy-út 38. és 26. szám alatt egész napon át.

A nap tüze

sem ragyog fényesebben az Arkanzas gyémánt-utazásnál. Ezen gyémánt-utazást kizárólag ajour-foglalásban folio nélkül kapható fülbevalók, mell-tűk, gyűrűk stb. elismert jutányos árak mellett. Továbbá nász és alkalmi ajándékok bronz, terrakotta, bór és más díszmű újdonságoktan.

MAGAZIN ARKANZAS

Budapest, Teréz-kört 10. Abbazia kávéháza mellett.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-fértek, valamint más hitélképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak szillárd gyártmányú asztalos- és kárpított bútorekat.

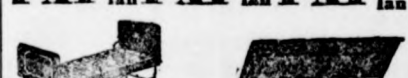
Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em. Árjegyzéket 25 kr. levéljeggyel beküldésre ellen be-mentve küldtünk cég R. osztályn. 5107

Pénzkölcsön

sorsjegyekre és értékpapirokra, majdnem a teljes árfolyamig. Zálogban levő sorsjegyek általában kiváltatnak és azokra nagyobb és olcsóbb kölcsönök adók, vagy átveszem a sorsjegyeket a mai napiáron — mint a hírlapokban jegyzve — és a tulajdonos ugyanazon sorsjegyeket visszaveheti tőlem apró részletfizetésre.

Ifj. SCHÖN ARMIN bankháza (Alapított 1884-ben.) BUDAPEST, Erzsébet-kört 48. sz.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PÁP, PÁP, PÁP

1 öszeszahajtható vasgőz 3 db kivétel matracra	10.-	1 acél sodrony Ágybottát	5.-
1 rouge paplan	1.80	1 tengerrift matra	5.-
1 prima	2.50	1 ágyú	12.-
1 csechmir paplan	3.40	1 alulak kőpor függöny	1.50
1 satin	3.50	1 tunis	3.-
1 atlasz csechmir	4.80	1 gyapjú	4.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	2 Ágy, 1 szallitertő burest	5.50
1 fodros selyem atl. papl.	18.00	2 gyapjú	12.-
1 jó vázson paplan lepedő	2.-	1 nagy szobaszneg	3.50
1 ág	1.80	1 szobaszneg	3.50
1 banell ágylámpa pokróc	2.50	1 ágyléke I.	0.85
1 gyapjú	5.50	1 tapasztr. Ágyelők	1.50
1 jó löpökroc	1.60	1 m. jó futósznyeg	4.-
1 téli pokróc	4.90	1 m. mintázott	7.75
1 szép fali szőnyeg	7.50		

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac, és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára Budapest, VII., Erzsébet-kört 20. Árjegyzéket kívánunk ingyen és bementve küldni. Vidéki megrendelések pontosan eszékölhetők, nem tetsző árak kicserélhetők, vagy a pénz visszautadik.

1. Kriegl József dr. előzől angol bőrvédő pomádéja 2. Before borax-szappana After.

mentes minden tiltott és ártalmas durva anyagától, a legjobb kenőcs mindentelős bőrtisztalásúg anyan. — Egy telegy pomádé egy boraxszappannal 3 kor. 30 sítter — az ország minden városában eljőn. Chief Office 48, Brixton-Road, London SW. Megrendelésre szívesen: THIERRY A. gyógyszerész, balzsamgyára Prograda, Rohitsch mellett. Nagyban verőknek telemes áruingemény. kapható Török József gyógyszerésztárában Budapesten.

Zongora

hangolását kiváló szakmunkások által végezteti

2 frtért

Sternberg Armin és Testvére

cs. és kir. udv. hangszer-gyár

zongora-osztálya

Kossuth Lajos-utca 22.

Károly-kört sarok. Zene-palota.

Ugyanott hírneves gyártmányú zongorák és pianinók kedvező fizetési feltételek mellett is kaphatók.

Karácsonyra

fiatal leánynak a legkevesebb meglepetés

MAGYAR LÁNYOK

— című képes hetilap —

Szerkeszti TUTSEK ANNA

A legszébb s leggadagabb tartalmú kizárólag fiatal leányoknak készülő lap ez, állandó öröme, szórakoztatója serdülő olvasóinak. Negyedévre 3 korona. A pompás karácsonyi számot minden új előfizető megkapja. Előfizetheti legközelebb a Magyar Lányok kiadóhivatalában Budapest, Andrassy-út 10. Mutatványsszám-iglen.

Karácsonyi ajándéknak

kétségtől Igen előnyösen vásárolhat szolid és izlées

férfi- fiu- és gyermekruhát

Neumann M. cégnél

Budapest, Muzeum-kört 1.

LEGÚJABBAK

Ezeregy éjszaka regéi. 101 A. bővös-bábos keleti mesék legjavát dolgozta fel Radó Antal ebben a pazar kiállítás, nagy negyedéretű díszmunkában. Minden mese egy egy igaz gyönyg, a melyeket a szöveg közé nyomott számos szép kép és egy csomo gyönyörű nagy szines kép füz egybe, melyek ezen előkelő kiállításu könyvet valódi díszmunkává avatják. Ennél szébb könyv az ifjuság számára eddig magyar nyelven nem volt. Ara köve . . . . . 9 kor.

A búrok magyar vitéze. Irta Földes Géza. Most, mikor a délafrikai köztársaság hős népe halálküzdelmélt vívja, résztvevő rokonszennvel fordul a magyar nép is a haladkló nemzet felé Földes nagy művészettel dolgozta fel a regényesség köntösében a legkomolyabb és legmeghatóbb mozzanatokát. Az érdeklődés középpontja mindvégig egy magyar fju, akit sorsa a búrok földére hajtott. Ara köve . . . . . 4 kor. 50 fill.

A képzőművészetek története. Írták dr. Morvay Gyözö és dr. Gereze Péter. A művészetek történetét dolgozta fel az ifjuság számára számos magyarzó képpel, az ó-kortól kezdve napjainkig. Ara köve . . . 3 kor.

Többsines királyfi. Irta: Benedek Elek. Magyar népmese 3 felvonásban. Bajosabb meséje nem igen van a magyar irodalomnak. Ez a megkapó költői mű a mese országából veszi tárgyát és alakjait, s a gyermekek képzeletének bírodalmát hódítja meg az igazi költészet számára. Ara köve 3 kor.

Megjelentek és kaphatók

LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. ÉS FIAI,

cs. és kir. udvari könyvkereskedésében

BUDAPESTEN, VI., ANDRÁSSY-ÚT 21. SZÁM.

1 koronától 10 koronáig
alkalmas és célszerű
ajándéktárgyakat
uri, női divat és fehérneműekben
ajánl
LUSTIG EDE,
Kerepesi-út 2. szám.
Minden cikk a szabott árral
elávta kiraklatban látható.

Kataphorese.
Uj gyógymód!
Főhímluhatatlan gyógyhatású ideg-, nem-, bőrvérbetegségek és gyengeségi állapotok, impotentia gyökere gyógyítására. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honnariórum teljes gyógyszer után fizethető. Elsőrendű intézet mintaszertű gyógyszermeivel.
Budapest, Teréz-kört 44. I. em.
Dr. Mitzger Tivadar
személyes vezetése alatt nyitva egész nap.
Levelekre díjtalanul válasz.

Keresztény Ruhaszövetkezet
Teréz-kört 46. sz. alatt
megnyitott minden fáradságot, küzdelmet félre téve, a vezetőség arra törekedik, hogy a lehető legjobb kiszolgálásban részesítse a vásárló tagokat.
A szövetkezet áruházában kapható minden cikk, ami nélkülözhetlen szükségletet képez a ruházatiakhoz. — Kapható mindennemű férfi-, női- és gyermek-ruccikok. Pajpán, vászón, szövet stb. sít. Elsőrendű szabást alkalmazunk, aki a legkétszesebb igényeket is kielégítheti. Készpénzzel és részlet-törlesztés mellett szerethetők be az összes áruk. Vásárolni csak tagnak lehet. Tagai az igények, aki legalább egy üzletrezt jegyzet, melynek 40 koronát érő értéke vagy egyszerűen vagy 10, egyintet követő havi 4 korona részlettel fizethető.
Minden tag jogosult 50 Korona erejéig hitelben vásárolni és köteles a hitelzett összeg 10%-át fizetni, elkülönítve az üzlet-rész törlesztéséül.
A tagok száma az idő szerint 741, akik összesen 1851 üzletrezt jegyzetek, melynek értéke részben befizetett.
Támogassuk teljes erőnkkel a „Keresztény Ruhaszövetkezet”!

SZABÓ JENŐ
fehérnemű-gyára,
angol, francia uri divat és kalap raktár
Budapest, V., Marokkói-utca 1.
Legjobb szabásban készesség mellett készít Schroll-féle szifonból férfi kelengyét. Ezenkívül dus raktárt tartok: legújabb divat nyakkendők, kötött és bőrkészíték. Dr. Jäger tanár-féle gypaju alsóruházat. Vaszón és batizst zsebkendők. Férfi- és női esőköpenyek vízhatlan szövetből. Selyem esernyők. Vidéki megrendelések utánvétel mellett, meg nem felelő áruk készességgel visszavételnek. Kiváratra árjegyzékkel szolgálók.

Durbints sógor
Mert mondok, ha mán irtak könyvet a lóral is, gyszénról is, miért ne lehetne könyv a sógorról is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalkozik, benne van a sógor tzehalála is még más efféle keszörves történetök.
Egy könyv 1 forint.
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-kört 18.

Titkos betegségek
gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján
Dr. FABINYI J.
v. kórházi orvos, specialista
gyógyít legelőbb idő alatt biztos sikerrel térkának és a náknét: huyeséfflyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilit, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az ömörtörzésből támadt idegbetegségeket.
Meglepe az redmény terfui gyengeségnél (impotentia) egy fiatal, mint öregbég egyéneknél. Biztos siker folytán a honariórum utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kiváratra gyógyszerrel.
Lakás: Budapest, Erzebet-kört 12. sz., (Dohány-utca sarkok, I. emelet).
Bejárát a lépcsőnél. Külön várótermek.
Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

A közelgő karácsony alkalmából a következő cikkeket ajánl
PALAIS ROYAL
Orlay Sándor perzsa csász., spanyol kir. udv. szállító
Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.
Gyémánt-utánzatok
párisi legyezők,
bördiszműárúk,
chinai ezüstárúk
gyári áron.

Brünnere Testvérek
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 3. sz.
ajánlunk
légszesz-csillárok
villamos-csillárok
petróleum csillárok
legújabb valasztékban valódi amerikai
császárrolaj
szalómpetroleum.

Ki akar pénzt!!!
megtakarított az jót olcsón vásárolni! Csupán 30 kr. postaköltséggel jár, hogy bárki meggyőződést szerezheszen cipőim jószágok. Minden nélem vásárolt cipőt 6 havi jóállapotig vattalok, nem tetszettek saját költségemen visszaveszek és a pénzt minden esetben készpénzre visszazadom.
Férfi vix-olaj egy darabban 3.
Férfi vix-olaj cipő erős kivitelben 3.50.
Valódi borjádó fűző cipő vaszón vagy flebléssel — 2.50
Posztócipő orozslakkal, dupla talppal — 4.
Bogarásféléj, háromszoros talppal — 3.50
Orozslakk, fűző, meleg béleléssel, elegn — 4.50
Orozslakk, rugós cipő, posztócipő — 4.
Valódi bogarásféléj, egy darabban, vízhatlan háromszoros talppal, jóállapot mellett — 8.50
Téridg érő posztócipő, bőrféjjel, meleg béleléssel — 5.
Férfi darce (halmis) ezirma, csuklóg bőrtörőssal, darce-csizma bőrféjjel, meleg kivitelben — 7.
Róccal béleléssel téridg — 5.50
Női zergo-v. borjádó rugós cipő, erős, meleg béleléssel — 3.
Posztócipő borjádófejű, erős kivitelben — 3.50
Orozslakk rugós cipő, posztócipő — 3.50
Elsőkötés posztócipő, bőrféjjel, meleg béleléssel, prémium zergo — 4.
Mértéknek elegendő, ha harsányban a láb talpa egy papírral rajzolattik. Kérjen árjegyzéket több szék árval, melyet ingyen és körgyere küldök.
BUDAPEST, Deak-tér 6. sz.
AGULÁR DAVID fia
Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-kört 18.

Férflak részére:
Az ember és neme, a nem szerelmű, a nem elvezet vezetőéről, egészséges gyermekek nemzéséről.
Ára 2 kor.
Bűnk az ifúság nemlétében és azok hatása a férfi korban. Ára 2 kor.
A megoldott probléma, fuk vagy lányok telése szerint való nemzésre. Ára 2 kor.
Hogy övük meg magunkat a siphilitikus ragályozástól.
A fogamzás elhárításának haszna és veszélye. Ára 2 kor.
Nők részére:
Gyermektelen szerelem a fogamzás megakadályozásának módja. Ára 2 kor.
A szűzesség egészségtana. Ára 2 kor.
A neml közlekedéstől való tartózkodás következményei. Ára 2 kor.
A női betegségek megelőzése és gyógyítása. Ára 2 kor.
Amor és Hymen. Umutató jegyzék és házasok számára. Ára 1 kor.
Rendelések postafordulattal a pénz előleges beklődése mellett borménye, dírszék mellett küllötnek szét.
ADLER SÁNDOR
könyvkereskedése, Bpest, váci-kört 38 H.

Titkos betegségek ellen
25 évi, részben katonorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőbbre ajánlható
D. KAJDACSÝ,
v. cs. és k. ezredorvos.
Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-kört 4. sz. I. em.
A legelhangyaltabb huyeséffolyásokat, legu-lyosabb huygydolyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilit, az ömörtörzés utóbaist
Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legeljabban olyannyrá felkarolt és hatásban pártlan sikerű
Electro-Massage
vagy **Psychrophor**
által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befec-keződes nékül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnk következtében be-állott ideg és ennek utókövetkezményeképp létre-jött háterinebajokat gyógyít a legeljabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig.
Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárát Külön várótermek.
Levelekre díjtalanul azonnal válaszolunk; eset-leg gyógyszerrel is gondoskodva lesz.

DIETRICH és FIA
cs. és kir. udv. szállítók
tea- és rum nagykereskedők gőzerőre berendezett likőrgyár és cognac-pároló, francia módra.
Gyár, központi iroda és megrendelési cím:
BUDAPEST, X. KER., KÖBÁNYA FÜZÉR-UTCA 30. SZÁM.
Kizárólag eredeti bevittél kinal orosz és Ceylon-teák szabadon csomagolva.
Jamaika rum, barna és fehér,
Ananas rum,
Braziliai rum, ógint különlegese-gő 1865. óta,
Surrinam rum (szőgletes palacko-ban),
Saját gyártmányú és eredeti kül-földi cognacok u. m.:
Martell, Duvergy, Matignon, spa-nyol-cognac stb.,
Arrac, allasch, eredeti orosz,
Likőr különlegesség u. m. alvator,
Boenckamp, aranyvíz, jegesce,
kömény, alpesi növény, Ivanhoe-köntuska,
Bordeaux-amsterdami, belga-és hollandi likőrök, cherry brandy,
gyömbér, gyomorbor stb.,
Absynth,
Szlivrium, bortörköly, sósbor-szesz,
Hollandi ananas punch kivonat,
Benedictine, Chartreuse, zöld és sárga,
Huntley- és Palmers-féle tea-üte-mények,
Kávé 2° és 5 kg. zacskókban,
Csekoládék és csanak, Bucharótl,
Kínai és japán mü- és iparickek,
Alakvirárgölő (függönyök),
Paravantes (kályhaellenzők), tea-készítők,
Teafőző tésék, szamovárók,
Spanyol és magyar borok.

Saját gyártmányú likőreink zsolnal majolika korsókban kaphatók.
Karácsonyi kiállítás kínai és japáni mü-és iparickekben VI., Andrassy-ut 33. sz. a. üzletünkben.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Csász. és kir. udv. toa-, rum- és cognac raktárak:
IV., Koronaherceg u. 20. VI., Andrassy-ut 33. sz. IV., Klyó-tér 6. sz. VII., Kerepesi-ut 28. sz. Szerviztör mellett. Nygyezöl-utca sarkán. Ófélsége bérhával szemben. sz. orsz. takarékp. piótájában.

„ANKER”
élet- és járadék-biztosító-társaság.
Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deak-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapították 1858.
Összes vagyon ————— 134 millió korona
Biztosítási állomány ————— 500 millió korona
Eddigi kifizetések ————— 221 millió korona
A nyereség-részesztüléssel biztosítottak a **vegyes és haláleseti biztosításoknál** A osztálekter szerint — mint husz év óta — 1890-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve.
A **vegyes és takarékpénztári biztosításoknál** B osztálekter szerint (évenként emelkedő osztálek) az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3^oo/a, illetőleg az évi díjak 1897 9^oo, 1898 12^oo, 1899 15^oo 1900 18^oo fizetőtt ki készpénzben.
Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.
Olesó díjak. Kedvező feltételek.
A kézelhető legnagyobb biztonság.
Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezér-képviselőség, (hová ügynőségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynőek.

A

BUDAPESTI NAPLÓ

◀ ingyen biztosítja előfizetőit ▶

BALESET ELLEN.

Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 kor. erejéig,
rokkantság esetén 2000 korona erejéig.

A biztosítás egész költségét a Budapesti Napló kiadóhivatala fedezi.

Mindenki annyi időre van biztosítva, amennyi időre előfizet.

A biztosítást a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképviselősége végzi.

☛ Minden előfizető, régi és új egyaránt ☚

jogérvényes biztosítási kötvényt kap.

A BUDAPESTI NAPLÓ ELŐFIZETŐI

karácsonyi ajándékkul gazdag tartalmu

DISZES NAPTÁRT

==== kapnak. ====

Előfizetés: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt), negyed-
évre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.)

A „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatala

József-körút 18.